

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV

prvopodpisani Janez Cigler Kralj, Franc Križan, Zoran Stevanović

Datum: 10. 4. 2026

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE **predsednik Državnega zbora**

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11, 48/12, 17/22, 95/24 in 57/25 – ZF) in 114. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) vlagamo podpisane poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O INTERVENTNIH UKREPIH ZA RAZVOJ SLOVENIJE

in ga pošiljamo v obravnavo na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika državnega zbora.

Predlagamo, da Državni zbor obravnava Predlog zakona o interventnih ukrepih za razvoj Slovenije po rednem postopku.

Pri obravnavi Predloga zakona o interventnih ukrepih za razvoj Slovenije v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodeloval poslanec Jernej Vrtovec.

V prilogi:

- Predlog zakona o interventnih ukrepih za razvoj Slovenije;
- podpisi poslank in poslancev:

- Janez Cigler Kralj,
 - Iva Dimic,
 - Aleksander Gungl,
 - Martin Mikolič,
 - Srečko Ocvirk,
 - Aleksander Reberšek,
 - mag. Marjeta Šmid,
 - Jernej Vrtovec,
 - mag. Janez Žakelj,
-
- Franc Križan,
 - dr. Tadej Ostrc,
 - Mojca Žnidarič,
 - Tea Košir,
 - Robert Potnik,
 - Barbara Levstik Šega,
-
- Zoran Stevanović,
 - Katja Kokot,
 - Boris Mijić,
 - Aleksander Štorek,
 - Nedeljko Todorović.

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

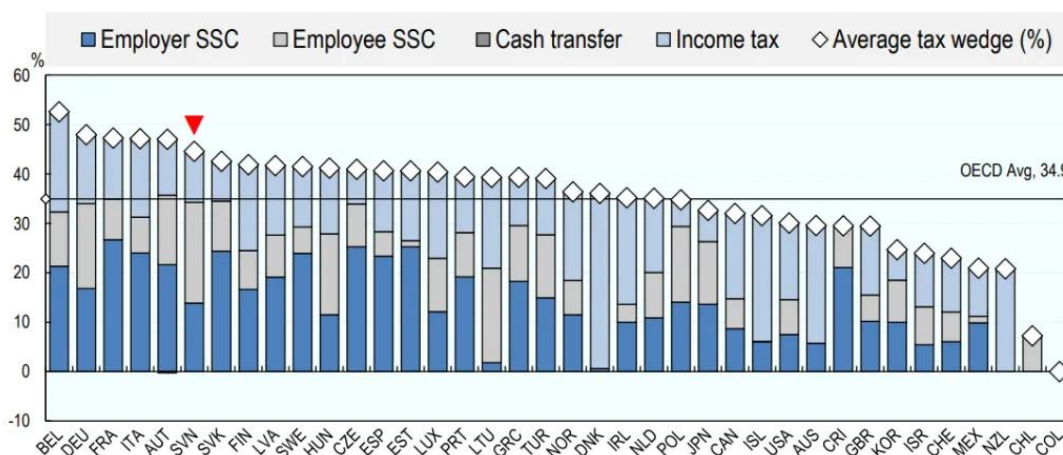
V obdobju od 1. junija 2022, ob nastopu 15. Vlade Republike Slovenije do nastanka tega predloga so bili sprejeti številni zakoni, ki so negativno vplivali na gospodarsko rast, na višino investicij v industriji, rast delovnih mest, na nižje dobičke, predvidljivost poslovnega okolja, poslabšala se je dostopnost do zdravstvenih storitev, višji pa je tudi delež ljudi, ki živijo pod pragom revščine. Eden izmed prvih ukrepov vlade Roberta Goloba je bila razveljavitev davčne reforme, ki je bila sprejeta v prejšnji vladi in je vsem prinesla višje neto plače. Vlada Roberta Goloba je ob razveljavitvi zakona svarila pred javnofinančno apokalipso, če davčni razbremenitvi plač namenimo 800 milijonov. Sami pa so zgolj strošek plač v javnem sektorju tekom mandata dvignili za dve milijardi evrov.

Številni zakonodajni predlogi so bili sprejeti po nujnih in skrajšanih postopkih, vsebovali so ustavno sporne in parcialne rešitve.

Slovenija se uvršča med davčno najbolj obremenjene države v OECD. Slovenski delež vseh davčnih prihodkov (skupaj z davki in prispevki) v bruto domačem proizvodu (BDP) za leto 2024 po oceni Mednarodnega denarnega sklada predstavlja kar 44,2 % BDP. Drugo merilo za merjenje davčnih obremenitev pa je tako imenovani davčni primež oziroma razlika med bruto in neto plačo.

Podatki OECD kažejo, da se Slovenija po tem merilu med 38-imi članicami uvršča na 6. mesto, takoj za Belgijo, Nemčijo, Francijo, Italijo in Avstrijo, ki imajo največji davčni primež v OECD. In kaj pomeni ta visok davčni primež? Zmanjšujejo se zasebna potrošnja, spodbude za inovacije, manjša je produktivnost in posledično tudi gospodarska rast.¹

Average tax wedge: average single worker, no children

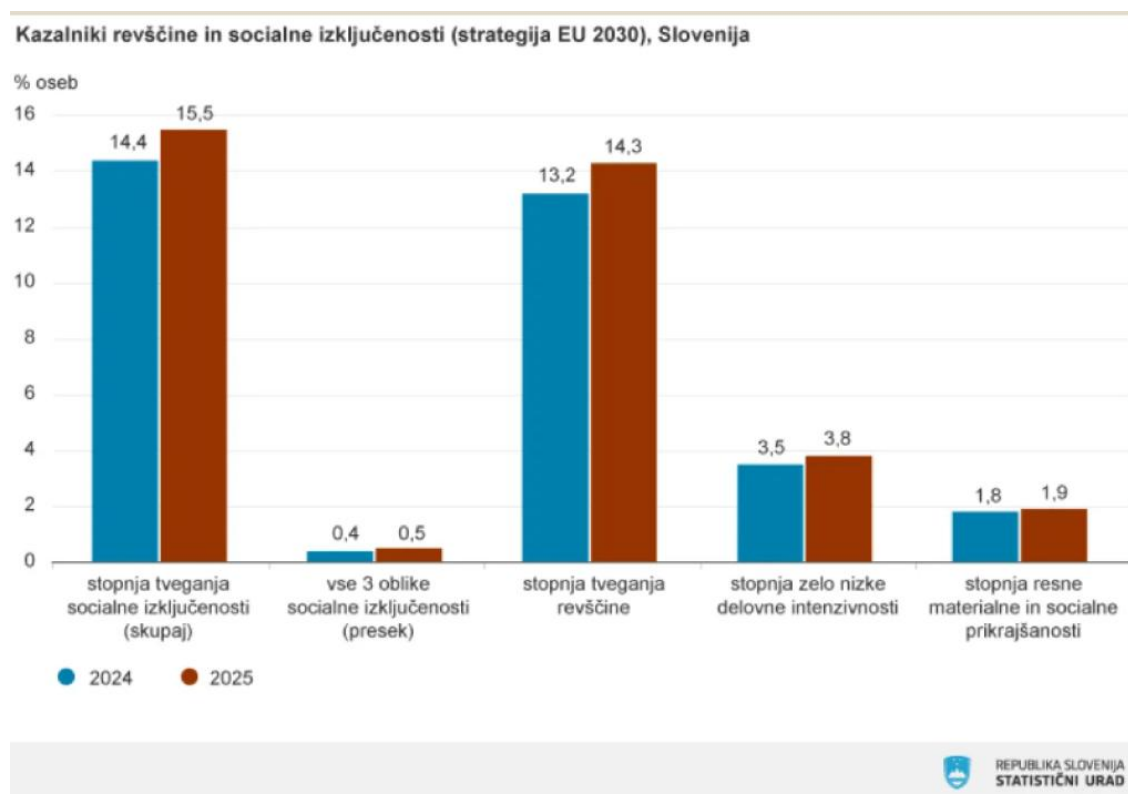
Prof. dr. Rok Spruk z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani je prepričan, da bi Slovenija morala voditi diametralno nasprotno fiskalno politiko, kot jo danes vodi vlada Roberta Goloba. Uvedba novih fiskalnih obremenitev, torej novih davkov, bo imela izrazito negativne posledice, saj bo obremenila zaposlene in podjetja, ta bodo manj

¹ <https://info360.si/gospodarstvo/taksen-nacin-vodenja-fiskalne-politike-vlade-roberta-goloba-in-kontradiktorne-komunikacije-ni-zdrav/>

zaposlovala, manj bo tudi vlaganj v raziskave in razvoj. Padamo v spiralo zadolževanja za tekočo porabo.

V Sloveniji se pod vlado Roberta Goloba povečuje število ljudi, ki živijo pod pragom tveganja revščine. Po najnovjših podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) je bilo lani tveganju revščine izpostavljenih 14,3 odstotka prebivalcev, kar pomeni približno 298.000 oseb oziroma 22.000 več kot leto prej. Stopnja tveganja se je tako v primerjavi z letom 2024 zvišala za 1,1 odstotne točke.

Poleg revščine se je povečalo tudi tveganje socialne izključenosti. Lani je bilo temu tveganju izpostavljenih 15,5 odstotka prebivalcev oziroma približno 324.000 oseb, kar je prav tako 22.000 več kot leto prej. Stopnja tveganja socialne izključenosti se je v primerjavi z letom 2024 zvišala za 1,1 odstotne točke.²

Na drugi strani pa postaja naše gospodarsko okolje vse manj privlačno, saj ima po podatkih Eurostata Slovenija daleč najvišjo rast stroškov dela v EU. Stroški dela na opravljeno uro so se v zadnjem četrtletju lani v Sloveniji povečali kar za 17,1 odstotka, največ med vsemi državami EU. Razlog je predvsem uvedba obveznega zimskega regresa, zaradi česar so se izplačila zaposlenim povečala za več kot 19 odstotkov.³

Temu pritrjuje tudi raziskava Slovensko-nemške gospodarske zbornice, kjer so sodelujoči v raziskavi so Slovenijo uvrstili na deveto mesto lestvice najbolj privlačnih poslovnih lokacij v regiji srednje in vzhodne Evrope, na kateri je 15 držav. Lani so jo uvrstili na prvo mesto. V raziskavi, ki so jo izvedli marca letos in je zajemala 108 podjetij, so sodelujoči izpostavili enake negativne dejavnike kot v preteklih raziskavah. Glavni

² <https://www.domovina.je/vse-vec-slovencev-je-pod-pragom-socialne-varnosti>

³ <https://www.zanima.me/eurostat-slovenija-z-dalec-najvisjo-rastjo-stroškov-dela-v-eu/>

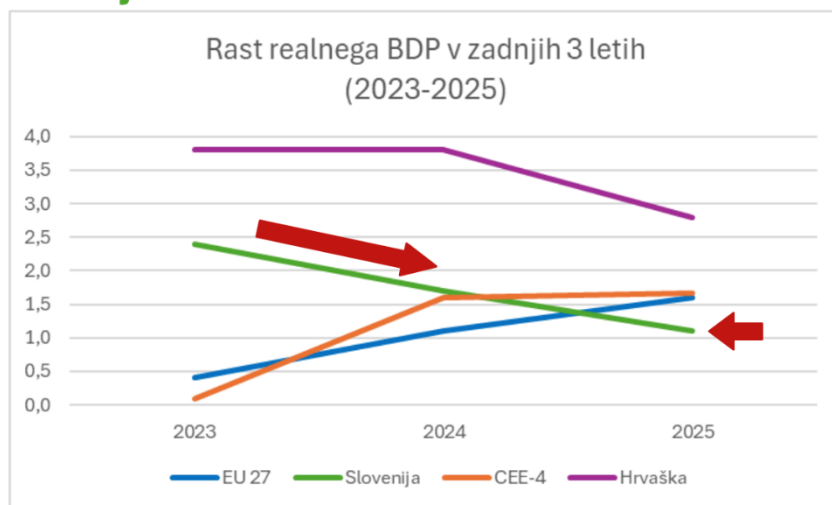
negativni dejavniki ostajajo visoka davčna obremenitev, visoki stroški dela, pomanjkanje delovne sile, zapleteni upravni postopki in nepredvidljivost gospodarske politike. Kot ugotavljajo v zbornici, se pomanjkanje delovne sile in rast stroškov dela kažeta kot največji oviri za nadaljnji razvoj.⁴

Slovensko gospodarstvo je v zadnjih treh letih tako vstopilo v obdobje izrazitega upočasnjevanja, ki se kaže v padanju gospodarske rasti v zadnjih letih, padcu industrijske proizvodnje, realnem zniževanju dobičkov v večini panog ter slabšanju mednarodne konkurenčnosti, kar se kaže tudi v nizkem deležu tujih neposrednih naložb v BDP. Ob stagnaciji izvoza, upadanju tujih neposrednih investicij in vse večjih stroškovnih pritiskih se zmanjšujejo možnosti podjetij za vlaganja v razvoj in višje plače, kar neposredno vpliva tudi na vzdržnost javnih financ in socialnih sistemov.

Od 10 kazalnikov stanja gospodarstva po štirih letih vlade Roberta Goloba je le en spodbuden, kar je razvidno v analizi Gospodarske zbornice Slovenije.⁵⁶ Med drugim so rezultati ukrepov vlade Roberta Goloba sledeči:

A) Priča smo upadu gospodarske rasti. V letu 2025 je slovenska gospodarska rast (1,1 odstotka) po prvih ocenah statističnega urada zaostala za evropsko (1,6 odstotka). Trend rasti BDP se je v Sloveniji v zadnjih treh letih upočasnil. V letu 2025 je bil nižji glede na trende krepitve BDP tako v članicah Evropske unije kot v štirih srednjeevropskih državah, to so Češka, Poljska, Slovaška in Madžarska.

Padajoč trend rasti BDP

Cilj do 2030

**povp. rast
+ 2,2 %**

**Povprečna rast
BDP v SLO:
10-letna: 2,9 %
Zadnja 3 leta: 1,7 %**

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Vir: Eurostat, podatki za Hrvaško na osnovi 3 znanih četrtletij 2025
CEE-4: Češka, Poljska, Slovaška, Madžarska

B) Upada industrijska proizvodnja ter zmerna rast investicij. Industrijska proizvodnja v predelovalnih dejavnostih se je v zadnjih treh letih skrčila za – 4,4 %, kar je Slovenijo uvrstilo na 18. mesto med EU-27. Razlog za negativne trende v Sloveniji je v oteženih pogojih poslovanja, povezanih z visokimi stroški energije in stroški dela ter težavami

⁴ <https://www.delo.si/gospodarstvo/novice/slovenija-postaja-manj-zanimiva-za-nemske-investitorje>

⁵ <https://www.finance.si/gzs-slovenija-pod-golobom-v-10-slikah/a/9044409>

⁶ https://www.gzs.si/skupne_naloge/staliska_in_komentarji/vsebina/Gospodarstvo-Slovenije-20222025-analiza-stanja-izzivi-in-obljube-politi%C4%8Dnih-strank-v-volilnem-letu/Stanje-gospodarstva-2022-2025-v-sliki-in-besedi

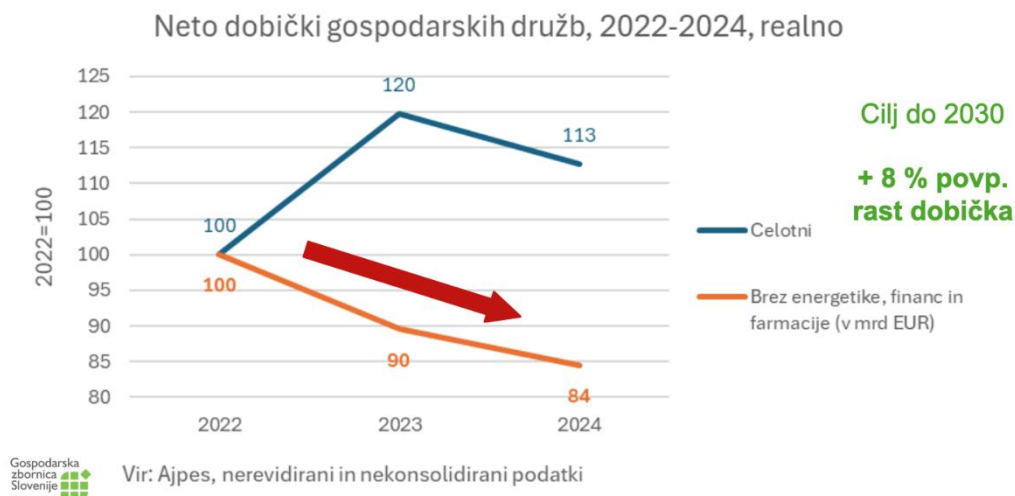
domače avtomobilске industrije. Padec industrijske proizvodnje negativno vpliva na investicije v industriji, na število delovnih mest in dinamiko razvoja industrije.

Upad industrijske proizvodnje, skromna rast pri visoko tehnološko zahtevnih proizvodih

C) Nižji dobički v glavnini gospodarstva zavirajo investicije in nagrajevanje zaposlenih. Realni dobički v podjetjih v večini gospodarskih panog, ki ustvarijo 91 % celotne dodane vrednosti gospodarstva, so se v obdobju 2022-24 znižali za 16 %. GZS ocenjuje, da se je zniževanje nadaljevalo tudi v letu 2025, saj so bili prilivi iz naslova davka na dohodek pravnih oseb po podatkih Fiskalnega sveta nižji za desetino. Visoke dobičke beležijo le panoge energetike, financ in farmacije. Cilj do leta 2030 bi moral biti letno rast dobička dvigniti na 8 %, saj bi to predstavljalo zdravo rast, ki odraža izboljšano poslovanje družb, tudi v dejavnostih, ki so bile v zadnjih treh letih še posebej prizadete zaradi upada poslovanja.

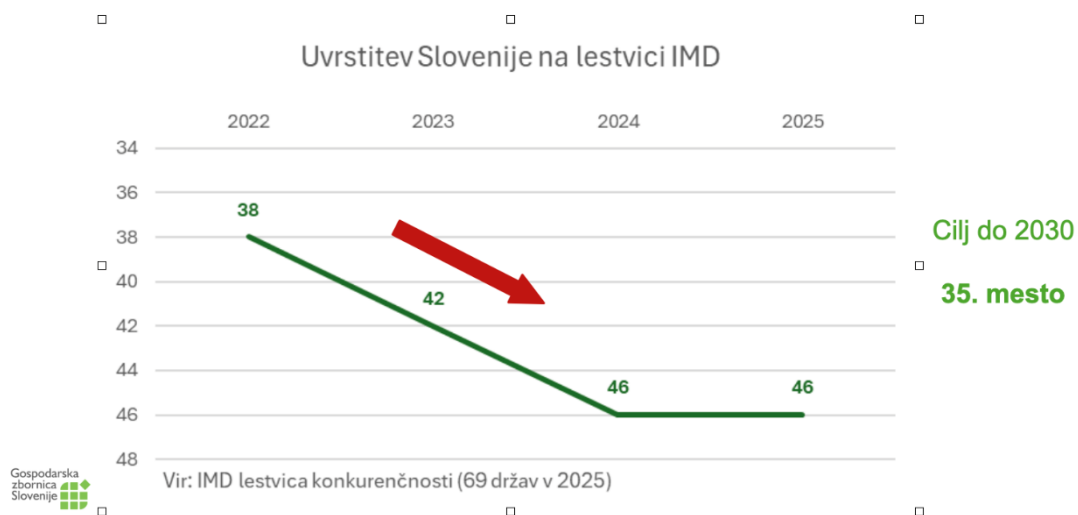
Nižji dobički v glavnini gospodarstva zavirajo investicije in nagrajevanje zaposlenih

Č) Zmanjšala se je konkurenčnost našega gospodarstva. V zadnjih letih je Slovenija na lestvici konkurenčnosti IMD padla na 46. mesto, za osem mest. Na lestvici je bilo lani uvrščenih 69 držav. Ključni zaostanki Slovenije so nizka uvrstitev na naslednjih področjih: poslovne vrednote (64. mesto), trg dela (61. mesto), mednarodne naložbe (58. mesto), davčna politika (57. mesto), osnovna infrastruktura (55. mesto). Med prvimi desetimi državami na lestvici je pet evropskih, od tega so štiri manjše članice EU, Danska, Irska, Švedska in Nizozemska.

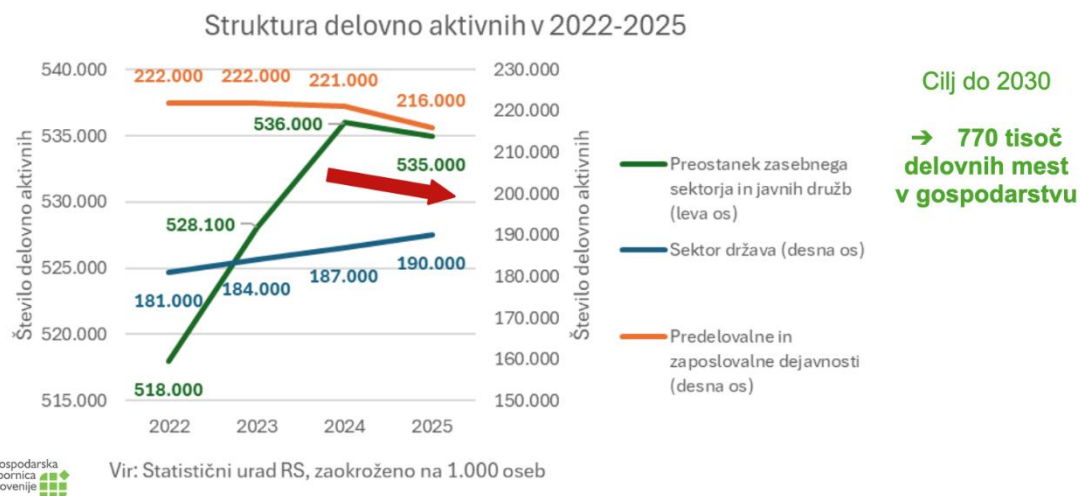
Nizka uvrstitev Slovenije odseva slabšo privlačnost okolja za zasebne naložbe, kar potrjujejo podatki o tujih neposrednih naložbah. S tem se blaginja prebivalstva ne povečuje tako hitro, kot bi se lahko. Najvišje uvrščene države imajo namreč večji BPD na prebivalca.

Izgubljam konkurenčnost - Slovenija v dveh letih izgubila 8 mest na lestvici IMD

D) Upada število zaposlenih v zasebnem sektorju. V zadnjih treh letih je število delovno aktivnih v predelovalnih in zaposlovalnih dejavnostih za dobrih 6 tisoč upadlo, medtem ko je istem obdobju v sektorju država naraslo za prek 8 tisoč. V preostanku zasebnega sektorja in državnih družbah pa je zaposlenost do leta 2024 naraščala, v 2025 pa se je rahlo znižala. Ivanc je pojasnil, da je število delovnih mest ključen indikator vzdržnosti slovenskih javnih financ in pokojninskega sistema, ki še vedno pretežno temelji na prvem pokojninskem stebru. Za zagotavljanje vseh pravic je potrebno ohraniti ali povečati število delovnih mest v gospodarstvu in spodbuditi izvozno gospodarstvo, da bo lahko povečalo produktivnost. Cilj do 2030 je okrepiti število delovnih mest v gospodarstvu na 770 tisoč, kar je 20 tisoč več od trenutnega števila.

Padanje zaposlenih v gospodarstvu, naraščanje v javnem sektorju

Po podatkih Eurostata je v Sloveniji delovna aktivnost med starejšimi veliko nižja kot v povprečju EU. Tako je bilo leta 2023 v starostni skupini 60-64 let delovno aktivnih 33,2% ljudi, medtem ko je bilo povprečje EU 50,9 %. V starostni skupini 65-69 pa je v Sloveniji delovno aktivnih 11,1%, medtem ko povprečje EU znaša 15,1 %. V Sloveniji tako potrebujemo boljše spodbude starejšim oziroma upokojencem, da dlje časa ostajajo v delovnem razmerju oziroma so delovno aktivni. To bo postajalo vse bolj pomembno na dolgi rok, ko se bo število starejših zaradi staranja prebivalstva še povečevalo. Trenutni trendi na trgu dela, kjer vlada primanjkljaj delovne sile, pa pomenijo še dodatno potrebo po spodbudah, da starejši dlje časa ostanejo delovno aktivni ter s svojimi izkušnjami in znanjem pripomorejo k zapolnjevanju vrzeli.

Ocenjujemo, da obstoječa zakonodaja predstavlja premajhno spodbudo za delo po upokojitvi, saj število delovno aktivnih starejših še vedno močno zaostaja za povprečjem EU. Zato predlagamo, da se zavarovancem, ki po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev nadaljujejo z delom oziroma se ponovno zaposlijo, omogoči prejemanje celotne pokojnine, ne pa zgolj njenega dela.

Podaljševanje delovne aktivnosti želimo spodbuditi z uvajanjem dvojnega statusa upokojencev, saj bo to pomenilo večjo spodbudo za ostajanje v zaposlitvi tudi po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev.

Tudi evropsko združenje AGE Platform Europe se zavzema za to, da se upokojencem omogoči nadaljevanje zaposlitve po upokojitveni starosti, če to želijo in so še vedno dobrega zdravja. To bi po njihovem mnenju prispevalo k spremembi paradigme staranja in spodbujalo medgeneracijsko solidarnost, saj bi lahko starejši zaposleni svoja znanja in izkušnje prenašali na mlajše kolege ter še naprej prispevali s socialnimi prispevki in davki. Odvzem pokojnine upokojencem zaradi njihove zaposlitve predstavlja zgolj spodbudo za upokojitev.

Ugotovitve Gospodarske zbornice Slovenije potrjuje tudi Indeks ekonomske svobode, ki ga objavlja kanadski inštitut Fraser, ki je v poročilu objavljenem leta 2025, Slovenijo uvrstil na šele 63 mesto. Dodatno skrbi dejstvo, da so podatki črpani iz leta 2023, torej še pred uveljavitvijo večine zakonov. Slovenija tako postaja vedno manj svobodna država, kar je zaskrbljujoče iz več razlogov:

- Stopnja revščine v najmanj svobodnem kvartilu je približno 25-krat višja kot v najbolj svobodnem.
- Ljudje v najmanj svobodnem kvartilu delajo približno 20 % več kot tisti v najbolj svobodnem.
- Ljudje v najbolj svobodnem kvartilu živijo približno 17 let dlje kot tisti v najmanj svobodnem kvartilu.
- Ekonomska svoboda je pozitivno povezana z osebno svobodo, zadovoljstvom z življenjem, nekoruptivno vlado in čistejšim okoljem.⁷

Kupno moč prebivalcev v Sloveniji v zadnjih letih občutno zmanjšuje tudi naraščanje cen v času vlade Roberta Goloba. Inflacija je v tem obdobju prizadela predvsem osnovne življenjske dobrine, kot so hrana in vsakodnevni stroški, kar ima neposreden vpliv na vsakodnevne izdatke gospodinjstev. Čeprav so se plače nominalno v določenih sektorjih zvišale, ta rast pogosto ni sledila tempu podražitev, zaradi česar je realna kupna moč mnogih prebivalcev upadla. Statistični urad Republike Slovenije objavlja povprečne drobnoprodajne cene po letih za 159 artiklov, ki jih Slovenci kupujejo največ. Podražitev je bilo v času vlade Roberta Goloba skupaj 135, enake so ostale cene za tri artikle, pocenilo pa se je zgolj 21 izdelkov.

Največje podražitve v Sloveniji v obdobju 2022-2025⁸

30 izdelkov ali storitev iz košarice izdelkov in storitev, ki jih Slovenci kupujejo najpogosteje, ki so se do leta 2025 v primerjavi z letom 2022 najbolj podražili

	Cena v 2022	Cena v 2023	Cena v 2024	Cena v 2025	Podražitev 2025/2022
	v EUR				v %
Sol, kuhinjska (kg)	0,80	1,15	1,52	1,54	92,50
Sok, 100 % (l)	1,52	1,69	1,85	2,67	75,66
Olje, oljčno (l)	7,75	9,21	13,82	13,21	70,45
Čokolada (kg)	9,40	10,43	11,81	15,45	64,36
Tedenski časopis (kos)	2,18	2,70	2,70	3,50	60,55
Meso, goveje s kostjo (kg)	7,46	8,55	9,82	11,76	57,64
Kava, klasična (kg)	10,37	11,49	12,19	16,20	56,22
Pametna športna ura (kos)	179,26	207,90	232,94	255,63	42,60
Preservativi, 3 kosi (škatla)	2,54	2,75	3,04	3,60	41,73

⁷ <https://iea.org.uk/wp-content/uploads/2025/10/economic-freedom-of-the-world-2025-annual-report.pdf>

⁸ <https://www.finance.si/grafi-kaj-se-je-v-casu-golobove-vlade-najbolj-podrazilo-ali-pocenilo/a/9044600>

Poština za paket, 2-5 kg (kos)	4,82	5,50	6,03	6,73	39,63
Brivnik za moške, 3 vrteče se brivne glave ali sistem 3 mrežic (kos)	82,88	95,72	109,51	115,72	39,62
Brezalkoholna pijača, gazirana (l)	1,14	1,29	1,33	1,59	39,47
Kruh (bel, polbel, črn) (kg)	2,87	3,30	3,42	3,84	33,80
Suha hrana za pse, briketi, 2-4 kg (kg)	2,49	3,13	2,87	3,23	29,72
Kozarec za vodo, navaden, steklen, 2-3,3 dl (kos)	1,34	1,62	1,64	1,73	29,10
Meso, goveje brez kosti (kg)	9,59	10,10	10,75	12,34	28,68
Nahrbtnik iz nepremočljivega materiala, 35-70 l (kos)	87,43	99,71	103,69	112,31	28,46
Breskve (kg)	2,15	2,43	2,33	2,75	27,91
Sladoled s smetano (porcija)	5,49	6,14	6,54	7,01	27,69
Mešana zelenjava (porcija)	3,28	3,70	3,93	4,15	26,52
Vzmetnica, velikosti 190/200 x 90 cm (kos)	238,21	271,07	291,33	301,32	26,49
Moška obleka (kos)	146,56	163,53	179,04	184,49	25,88
Gastro (Rupurut), 20 tablet (škatlja)	6,79	7,64	8,08	8,54	25,77
Črna kava, espresso (skodelica)	1,48	1,63	1,74	1,86	25,68
Šolski zvezek, format A4, 50 listov (kos)	1,98	2,34	2,43	2,47	24,75
Likalnik, moč 2500 W (kos)	56,63	62,84	63,07	70,34	24,21
Pralni prašek za strojno pranje perila (kg)	3,47	3,87	3,80	4,31	24,21
Moška srajca (kos)	29,60	33,58	36,91	36,75	24,16
Žepni slovar, ang-slo-ang (kos)	30,01	30,77	37,18	37,24	24,09

Meni, kosilo (porcija)	11,76	12,85	13,85	14,59	24,06
------------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Ne samo v Sloveniji, ampak tudi drugje po Evropi poteka kampanja za višje davke na visoke dohodke, ki jo podpira del politike in javnost. Vendar imajo takšni ukrepi lahko negativne posledice za gospodarstvo, kar sta v študiji pokazala Santiago Calvo in Diego Sánchez de la Cruz.⁹

Visoke mejne davčne stopnje odvrtaajo naložbe in inovacije, ključne za rast in delovna mesta. Njihova uvedba prinaša tudi težave, kot so odliv kapitala, izogibanje davkom in zapleten nadzor, zato so pogosto neučinkovite pri prerazporejanju dohodka.

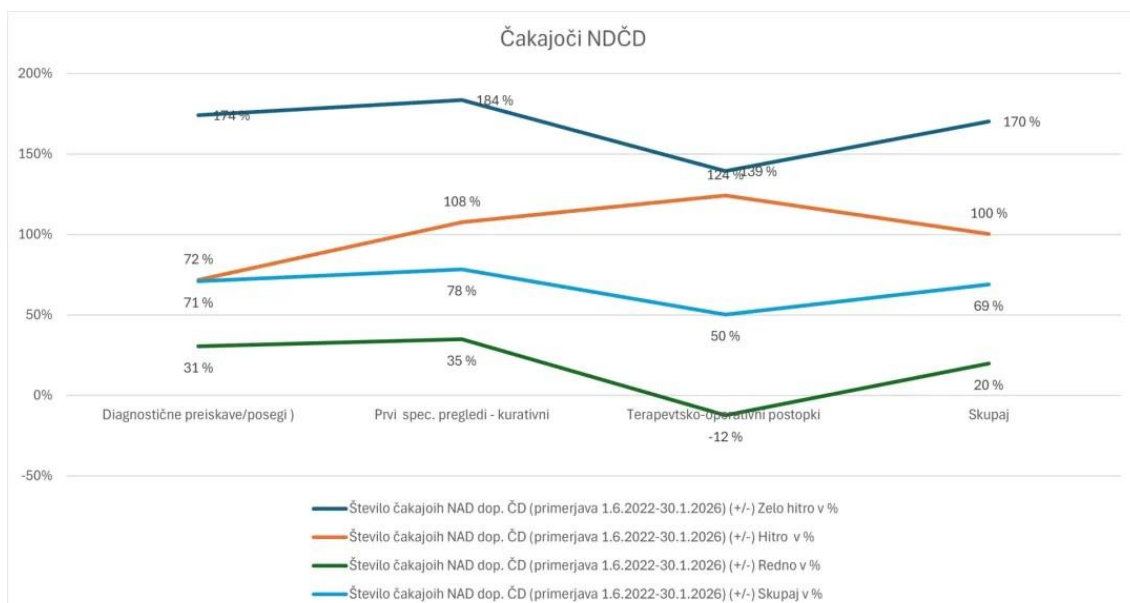
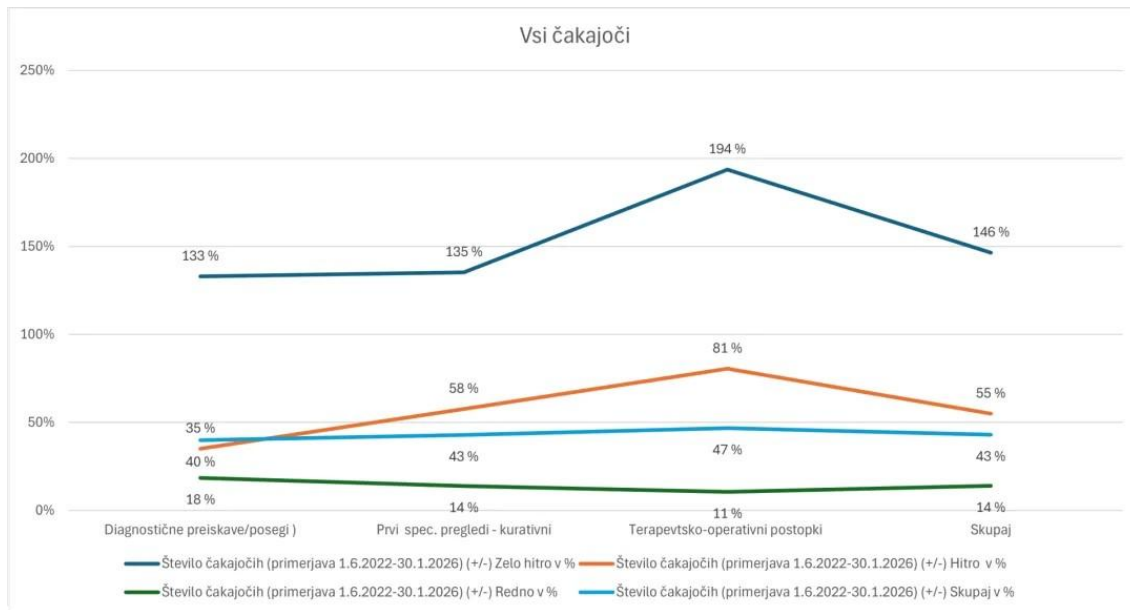
Razlike v davčnih stopnjah vplivajo na to, kje premožnejši posamezniki živijo in vlagajo, kar kaže na pomen ohranjanja decentraliziranih davčnih politik v EU. Analize kažejo, da države z manj izkrivljajočimi davčnimi sistemi pritegnejo več naložb in so gospodarsko uspešnejše.

Namesto visokih davkov je za Slovenijo bolj smiselno oblikovati davčne sisteme, ki spodbujajo rast in razvoj. Večja gospodarska aktivnost namreč poveča javne prihodke, ki jih je mogoče uporabiti za ciljno prerazporeditev. Previsoki davki zmanjšujejo konkurenčnost, zato naj se vlade pri zmanjševanju neenakosti bolj osredotočijo na učinkovito porabo kot na neučinkovite davčne ukrepe.

Višanje davkov v mandatu Roberta Goloba ima za posledico zaviranje podjetništva, zmanjšano motivacijo za delo in dušenje inovacij. Poleg same višine davkov je pomemben tudi učinek, namen in način porabe javnih sredstev. V tem mandatu je bil na področju zdravstva sprejet Zakon o zdravstveni dejavnosti kot eden ključnih zakonov na področju zdravstva, ki ureja zdravstveno dejavnost in izvajalce zdravstvene dejavnosti ter pravice in dolžnosti zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev.

Dejstvo je, da je vlada s tem zakonom povozila strokovno javnost, ki opozarja na nesprejemljivost in resna tveganja zakonskih sprememb. Vlada je torej preslišala in prezrla stroko. Več kot očitno je, da izjemno slabo poznajo resnične težave zdravstva, rešitve pa snujejo na osnovi sovražnega odnosa do zdravništva. Z novelo medtem ne odgovarjajo na ključno težavo – čakalne vrste. Razmere na tem področju so alarmantne.

⁹ <https://taxfoundation.org/wp-content/uploads/2024/05/Impact-of-Marginal-Taxes-on-High-Incomes-in-the-European-Union.pdf>

Če se osredotočimo na stopnje nujnosti napotnic (hitro, zelo hitro, redno) ugotovimo, se je zmanjšalo le število čakajočih nad dopustno čakalno dobo za prvi specialistični pregled za napotnice z oznako REDNO (-12% od 2022 do 2026), vendar gre to na račun povečanja čakajočih nad dopustno čakalno dobo za napotnice z oznako ZELO HITRO (+ 125%). V času ministric Milojke Kolar Celarc je bila namreč uvedena nova stopnja nujnosti ZELO HITRO, ta vlada pa je podaljšala čakalno dobo za stopnjo nujnosti te napotnice, in sicer s 14 na 30 dni (nova metodologija).¹⁰

Načrt Golobove vlade, da bo skrajšala čakalne vrste v zdravstvu, je propadel. Vrste so se v mandatu te vlade drastično podaljšale. In ta trend se bo še stopnjeval dodaja Brigitte Ferlič za portal Info360: sploh na področjih javnega zdravstva, ki so jih zaradi novele zakona o zdravstveni dejavnosti zapustili uveljavljeni zdravniki. Poleg tega so po novem

¹⁰ <https://info360.si/zdravstvo/v-golobovi-vladi-je-cakajocih-nad-dopustno-cakalno-dobo-za-70-vec-kot-na-zacetku-mandata/>

koncesionarji omejeni pri številu ortopedskih operacij, kar se bo tudi odrazilo na čakalnih vrstah.

Čakalne vrste pa se kopičijo tudi pri dolgotrajni oskrbi. Novi Zakon o dolgotrajni oskrbi, ki so ga pripravili na Ministrstvu za solidarno prihodnost pod Maljevčevim vodstvom, je bil sprejet 21. julija 2023. V večini osnovnih konceptov in definicij se ni bistveno razlikoval od že sprejetega, je pa uvedel nov obvezni prispevek za dolgotrajno oskrbo in uvedbo sistema dolgotrajne oskrbe zamaknil v primerjavi s prvotnim zakonom. Ob sprejemanju novega Zakona o dolgotrajni oskrbi je na seji Državnega zbora minister Maljevac vehementno napovedal: »Zakon o dolgotrajni oskrbi prihaja kot popolnoma nov steber socialne države in najbolj pomemben korak na področju socialnega varstva pri nas. Ureja pravice in storitve, ki jih potrebujemo za normalno življenje tako uporabniki kot svojci, ter sploh prvič v zgodovini to počne na izvedljiv način. Dolgotrajna oskrba je res zajetno področje, ki vključuje širok nabor pravic in storitev, pričujoči zakon pa solidarno ponuja to vsem, ne glede na to, od kod prihajate in koliko si lahko sicer v življenju privoščite.«

Edino kar pri dolgotrajni oskrbi deluje, je pobiranje prispevka. Zavezanci za plačilo prispevka so:

- delavci v višini enega odstotka bruto plače,
- delodajalci v višini enega odstotka bruto plače,
- upokojenci v višini enega odstotka neto pokojnine,
- samozaposleni in kmetje s prijavljeno dejavnostjo v višini dveh odstotkov plače.

Namen uvedbe prispevka je vzpostavitev trajnega, stabilnega in solidarnega financiranja sistema dolgotrajne oskrbe v Sloveniji. Prispevek omogoča kritje stroškov oskrbe za vse, ki bodo zaradi starosti, bolezni, poškodbe ali invalidnosti potrebovali pomoč pri osnovnih življenjskih opravilih in storitvah, tako v domačem okolju kot v institucijah. To omogoča dostopnost do storitev dolgotrajne oskrbe vsakomur, ki jih potrebuje je zapisano na strani Ministrstva za solidarno prihodnost.

Čeprav so se prispevki začeli pobirati julija 2025 in se je do konca leta zbralo skoraj 270 milijonov evrov, je bilo za dejansko oskrbo porabljenega le dobrih 17 milijonov. Večina sredstev – kar 108 milijonov evrov – je bila preusmerjena drugam. Zdaj pa se že pojavljajo napovedi primanjkljaja, ki bi lahko dosegel celo 120 milijonov evrov.

Še bolj zgovorni so podatki o storitvah. Od približno 103 milijonov evrov izplačil letos jih je kar 102 milijona namenjenih institucionalni oskrbi, medtem ko je za oskrbo na domu šlo le 271 tisoč evrov. Do februarja je to storitev dejansko prejemale zgolj 187 ljudi, kar jasno kaže, da ključni del sistema v praksi skoraj ne obstaja.

Velik problem ostajajo tudi dolgi postopki. Od 31.488 vloženih vlog jih približno 43 odstotkov še vedno čaka na odločbo, čakalne dobe pa segajo od štiri mesece do enega leta. V tem času ljudje pomoč pogosto potrebujejo že takoj, a je ne dobijo. Hkrati sistem omejuje tudi pomanjkanje kadra: v socialnem varstvu je zaposlenih okoli 15.374 ljudi, vendar so plače relativno nizke – socialne oskrbovalke na primer v povprečju prejemajo le 1.575 evrov bruto.

Dodatno neenakost ustvarjajo razlike med uporabniki. Približno 20 tisoč stanovalcev, ki so bili v domovih že pred decembrom 2025, zdaj plačuje okoli 781 evrov mesečno, medtem ko lahko novi stanovalci, dokler ne dobijo odločbe, plačujejo tudi 1.500 evrov ali več.¹¹

Minister Maljevac je po opozorilih ZZZS na hitro s 1. aprilom določil nove cene v dolgotrajni oskrbi, ki jih za zavarovance plačuje ZZZS. Spremembe so res drastične opozarja Andreja Rednak: dnevne pavšale za celodnevno dolgotrajno oskrbo (DO) v instituciji je MSP znižal kar za 28,1 odstotka. To pomeni, da dom za en mesec (31 dni) dolgotrajne oskrbe enega stanovalca v najvišji kategoriji po novem dobi 2.150 evrov od ZZZS, prej pa je dobil 2.989 evrov. Kot je znano, poleg tega stanovalec plača še slabih 800 evrov sam za namestitvev in prehrano, ZZZS pa zanj iz obveznega zdravstvenega zavarovanja plača še del zdravstvene nege.

In naprej: dnevne pavšale za dnevno DO v instituciji (ko gre oskrbovanec zvečer domov) je MSP znižal od 40 do 42 odstotkov! Po drugi strani je MSP dnevne pavšale za dolgotrajno oskrbo na domu zvišal le za 5,4 odstotka.¹²

Plačevanje prispevka za dolgotrajno oskrbo je metanje denarja v sistem brez načrtovanja, sistem kjer je izvedba praktično neobstoječa in kjer je odsotnost nadzora in odgovornosti kronično prisotna. Zbiranje dodatnih sredstev na zalogo in za storitve, ki se jih ne zagotavlja, je neupravičeno, neprimerno in po nepotrebnem dodatno finančno obremenjuje.

Vladna koalicija je sprejela tudi nov Zakon o gostinstvu (ZGos-1). Zavezanci ugotavljajo, da ta uvaja več novih obveznosti, ki so v praksi težko izvedljive ali pravno sporne. Med ključnimi je zahteva po uporabnem dovoljenju za vse gostinske obrate, čeprav na področju gradbene zakonodaje trenutno obstaja pravna praznina po razveljavitvi dela Gradbenega zakona (odločba U-I-203/23). Ker nova gradbena ureditev še ni sprejeta, bi uveljavitev teh zahtev s 1. 1. 2026 povzročila administrativno blokado za številne ponudnike. Hkrati novela retroaktivno posega v obstoječe nastanitvene zmogljivosti (npr. večposteljne sobe) ter uvaja nelogične omejitve števila gostov, kar neposredno zmanjšuje že vzpostavljeno ponudbo.

Dodatno zakon ni usklajen z evropsko zakonodajo, zlasti z Uredba (EU) 2024/1028, ki zahteva identifikacijo posameznih nastanitvenih enot, medtem ko slovenski sistem uporablja enotno številko za celoten obrat. To lahko onemogoči oglaševanje na platformah, kot sta Airbnb in Booking.com. Poleg tega novela uvaja časovne omejitve oddajanja (30–60 dni letno), čeprav morajo ponudniki dejavnost opravljati in prispevke plačevati celo leto, kar odpira resna vprašanja glede ustavne pravice do svobodne gospodarske pobude.

Nazadnje zakon prinaša pretirano birokracijo in visoka tveganja za kazni: zapleten sistem soglasij etažnih lastnikov, kratke in neizvedljive roke, razdrobljen nadzor med več

¹¹ <https://www.finance.si/dolgotrajna-oskrba-kaj-se-dogaja-s-prispevki-storitev-na-domu-zelo-malo-kadra-primanjkuje/a/9044931>

¹² <https://www.finance.si/katastrofalno-slabo-nactrtovanje/a/9045864>

inšpekcijami ter zelo visoke globe. Zaradi neurejenih evidenc nepremičnin in dolgotrajnih postopkov je izpolnjevanje pogojev pogosto objektivno nemogoče, kar ustvarja pravno negotovost in nesorazmerno breme za ponudnike. Skupno novela deluje kot prekomerno restriktiven in slabo usklajen poseg v dejavnost, ki lahko bistveno omeji poslovanje v panogi.

Gospodarstvo je na prelomnici. Po letih relativne stabilnosti se soočamo z upočasnjevanjem gospodarske rasti, padcem konkurenčnosti in nevarno hitro rastjo državne porabe. Namesto predvidljivega in razvojno usmerjenega okolja so podjetja, obrtniki in zaposleni izpostavljeni nenehnim spremembam, novim davčnim obremenitvam ter političnemu eksperimentiranju, ki duši delo, podjetnost in inovacije. Posledica je stagnacija realnega BDP, padec kupne moči prebivalstva in slabšanje poslovnega okolja ter zmanjševanje zaupanja vlagateljev.

Gospodarstvo je temelj socialne države, saj moramo ustvariti, da lahko delimo. Brez močnega, konkurenčnega in produktivnega gospodarstva tudi socialna varnost dolgoročno ni vzdržna. Če država troši več, kot ustvari, in rast temelji predvsem na zadolževanju ter državni porabi, to ne pomeni razvoja, temveč prelaganje bremen v prihodnost. Takšen model vodi v stagnacijo, večjo negotovost in postopno erozijo blaginje.

Ključni problem sedanjega sistema je pretirana obremenitev dela in podjetništva. Delo v Sloveniji ne prinaša več dostojnega razmerja med trudom in nagrado, davčni sistem pa ustvarjalnost pogosto kaznuje, namesto da bi jo spodbujal. Visoki stroški dela, zapletena administracija in nepredvidljivo davčno okolje slabijo konkurenčnost podjetij ter spodbujajo odliv talentov in kapitala v tujino.

Zato je nujna sprememba smeri. Potrebujemo jasno razvojno usmeritev, ki temelji na razumu, odgovornosti in spoštovanju dela. Davčna politika mora postati orodje za rast, ne pa cokla v razvoju. Cilj je preprost: nižji davčni pritisk na delo, večja predvidljivost za podjetja, manj birokracije ter okolje, v katerem se delo, podjetnost in inovacije znova izplačajo. Delo mora zopet postati vrednota! Le tako lahko okrepimo konkurenčnost slovenskega gospodarstva, zagotovimo višje plače in ustvarimo stabilne temelje za dolgoročno uspešno in socialno vzdržno državo.

V središče zdravstvenega sistema vračamo bolnike! Zdravstvo ne sme biti prostor za ideologijo, politične eksperimente in obračune z zdravstvenim osebjem. Zdravstvo obstaja zaradi pacientov in edino merilo uspešnosti zdravstvenega sistema je odgovor na preprosto vprašanje: ali človek dobi zdravstveno storitev takrat, ko jo potrebuje.

Ne soočamo se torej s posameznimi težavami, ampak z zlomom sistema. Zagovarjamo jasen, pragmatičen in odgovoren pristop. Pravica človeka do zdravstvene obravnave mora imeti absolutno prednost pred političnimi in interesnimi delitvami. Sistem deluje le, če pacient pravočasno pride do zdravstvene storitve. Naš cilj je učinkovit, dostopen in sodoben javni zdravstveni sistem, ki v celoti izkoristi vse razpoložljive kadrovske, organizacijske in infrastrukturne zmogljivosti. To pomeni sodelovanje vseh, jasno opredeljene odgovornosti in konec izključevanja. Javna sredstva morajo slediti pacientu,

ne ustanovam. Zdravstvene storitve se morajo opravljati tam, kjer so lahko zagotovljene kakovostno, pravočasno in varno ob jasnih pravilih, nadzoru in odgovornosti države.

Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor je pomembno gibalno razvoja. Konkurenčnost slovenskega gospodarstva zmanjšuje predvsem nizka dodana vrednost na zaposlenega (produktivnost). V gospodarskem razvoju se višja razvitost kaže v višji tehnološki sestavi gospodarstva in višji dodani vrednosti na zaposlenega zaradi tehnoloških in netehnoloških inovacij. Tako se dviga konkurenčnost gospodarstva, medtem ko podporno okolje spodbuja nove in višje naložbe podjetij v razvoj ter v nova, zlasti bolj kakovostna delovna mesta. To pomeni, da bi z ustvarjanjem izdelkov in storitev z visoko dodano vrednostjo ne le hitreje odpravili razvojni zaostanek za gospodarsko naprednejšimi državami, temveč bi s posledično rastjo zaposlenosti in dohodkov izboljšali tudi materialni položaj prebivalstva je zapisano v Strategiji razvoja Slovenije 2030.¹³

V času vlade Roberta Goloba se življenjski standard državljanov znižuje, hkrati pa postaja poslovno okolje vse manj stabilno in predvidljivo, kar ustvarja dodatno negotovost tako za podjetja kot za posameznike. Umanjkanje strokovnosti in ideološka zaslepljenost pri sprejemanju zakonodaje vodi v erozijo pravne države, slabljenje zakonodajne veje oblasti, manjša se legitimnost in kvaliteta pravnega sistema, kar v končni fazi vodi v razgradnjo socialne države, ki se kaže v dolgih čakalnih dobah v zdravstvu, nedelujoči dolgotrajni oskrbi, slabšanju poslovnega okolja in vedno večjemu deležu ljudi, ki živijo pod pragom revščine.

V času nepredvidljivih geopolitičnih razmer je potrebno hitro in hkratno spreminjanje več obstoječih zakonov oziroma predpisov, z namenom poenostavitve pravil, zmanjšanja administrativnih bremen in odprave neskladij. Le globalno konkurenčen in visoko produktiven podjetniški sektor s krepitvijo davčne kapacitete omogoča tudi financiranje kakovostnih javnih storitev za prebivalstvo.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je interventno znižati davčno obremenitev na področju dohodnine, prispevkov ter DDV za temeljne dobrine, zmanjšati administrativne obremenitve na področju malega podjetništva in sobodajalstva ter izboljšanje dostopnosti storitev v javnem zdravstvenem sistemu.

2.2 Načela

Predlog zasleduje načelo spodbujanja podjetnosti ter nagrajevanja marljivosti in ustvarjalnosti, načelo svobodne gospodarske pobude, načelo krepitve javnega zdravstvenega sistema ter načelo pravice do zdravstvenega varstva.

¹³

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKRR/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

2.3 Poglavitne rešitve

- Znižanje **dohodnine na oddajanje premoženja v najem** na 15 % ter v **dolgoročni najem** za mlade in mlade družine na 5 %.
- **Razvojna kapica** (omejitev najvišje osnove za plačilo prispevkov) za vse vrste prispevkov in za vse zavezance pri 7.500 evrov.
- **Ureditev sistema t.i. normiranih podjetnikov:**
 - Ukinitvev omejitev za vstop med normirance za tiste, ki so zaprli svoj normirani s.p.
 - Tako kot je veljalo pred ureditvijo iz ZPZR, bo davčna stopnja 20 % za vse zavezance.
 - Uvedba stopničaste progresije priznanih normiranih odhodkov, ki pravičneje odraža strukturo prihodkov ter omogoča stabilnejše poslovno okolje:
 - »Polni s.p.«:
 - normirani odhodki v višini 80 % do 100.000 EUR letnih prihodkov,
 - normirani odhodki v višini 70 % do 120.000 EUR letnih prihodkov,
 - normirani odhodki v višini 40 % do 150.000 EUR letnih prihodkov.
 (Meja za vstop in izstop 150.000 EUR)
 - »Popoldanski s.p.«:
 - normirani odhodki v višini 80 % do 50.000 EUR letnih prihodkov,
 - normirani odhodki v višini 70 % do 70.000 EUR letnih prihodkov.
 (Meja za vstop in izstop 70.000 EUR)
- Ukinitvev dodatnega **prispevka za dolgotrajno oskrbo** za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (popoldanski s.p., dopolnilna dejavnost na kmetiji in sobodajalci) ter ukinitvev prispevka za dolgotrajno oskrbo za upokojeence.
- **Uvedba »mikro s.p.«: Nižji prispevki za samozaposlene in kmete s prihodki do bruto minimalne plače (cca 18.000 evrov prihodkov):** Osnova za plačilo prispevkov se zanje določi v višini 45 % minimalne letne plače namesto 60 % povprečne plače (namesto cca. 650 evrov mesečnih prispevkov bi plačevali cca. 250 evrov).
- **Znižanje DDV:**
 - Na 5 % za 15 osnovnih živil (pšenična bela moka, kruh, testenine, goveje, meso, svinjsko meso, piščančje meso, mleko, jogurt, poltrdi polmastni siri, maslo, jajca, sveže sadje in zelenjava, sončnično olje, beli sladkor), brezglutenska živila ter gnojila in semena.
 - Začasno za 9 mesecev na 9,5 % za električno energijo, zemeljski plin, daljinsko ogrevanje in les za kurjavo.
- Možnost prejemanja **polne pokojnine ob nadaljevanju delovne aktivnosti** (pogodba o zaposlitvi se ob izpolnitvi pogojev za upokojitvev prekine, možno pa je skleniti novo).
- **Zakon o zdravstveni dejavnosti:**
 - Odprava prepovedi dela zdravstvenih delavcev, ki so zaposleni v javni zdravstveni mreži, pri zasebnikih,
 - Odprava prepovedi sklepanja pogodb med javnimi zdravstvenimi zavodi in zasebniki (ponovno se dovoli tudi sklepanje pogodb s s.p.),
 - Odprava omejitev razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki za koncesionarje.
- Začasna **neuporaba novega Zakona o gostinstvu (ZGos-1)** do konca leta 2026.
- Predlagamo, da velja odškodninska obveznost delodajalcev glede **regresnih zahtevkov ZZS** v primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni samo, če delodajalec krši predpise s

področja varnosti in zdravja pri delu naklepno ali iz hude malomarnosti. Odgovornost delodajalcev za povrnitev škode se omeji na dvajsetkratnik najnižje pokojninske osnove, če je škodni dogodek posledica hude malomarnosti. Če gre za namenoma povzročeno škodo, pa odgovornost delodajalca ni omejena.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bi povzročil zmanjšanje letnih prilivov v javne blagajne iz davkov in prispevkov ter ohranitev teh denarnih sredstev pri zavezancih za naslednje ukrepe:

- Znižanje **dohodnine na oddajanje premoženja v najem** na 15 % ter **v dolgoročni najem** za mlade in mlade družine na 5 % za okoli 30 milijonov evrov.
- **Razvojna kapica** za vse vrste prispevkov in za vse zavezance pri 7.500 evrov skupaj za okoli 55,7 milijonov evrov.
- **Ureditev sistema t.i. normiranih podjetnikov** za »polne s.p.« za okoli 24 milijonov evrov ter za »popoldanske s.p.« za okoli 35 milijonov evrov.
- Ukinitve dodatnega **prispevka za dolgotrajno oskrbo** za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (popoldanski s.p., dopolnilna dejavnost na kmetiji in sobodajalci) ter ukinitve prispevka za dolgotrajno oskrbo za upokojene za okoli 65 milijonov evrov.
- **Uvedba »mikro s.p.« (nižji prispevki za samozaposlene in kmete s prihodki do bruto minimalne plače)** za okoli 90 milijonov evrov.
- **Znižanje DDV:**
 - Na 5 % za 15 osnovnih živil (pšenična bela moka, kruh, testenine, goveje, meso, svinjsko meso, piščančje meso, mleko, jogurt, poltrdi polmastni siri, maslo, jajca, sveže sadje in zelenjava, sončnično olje, beli sladkor), brezglutenska živila ter gnojila in semena za okoli 100 milijonov evrov,
 - Začasno za 9 mesecev na 9,5 % za električno energijo, zemeljski plin, daljinsko ogrevanje in les za kurjavo za okoli 172 milijonov evrov.

Letno to skupaj znaša okoli 571,7 milijonov evrov, v letu 2026 pa 284 milijonov evrov. Kasneje bo zaradi izteka začasnega ukrepa nižjega DDV na energente letni učinek sorazmerno nižji, okoli 399,7 milijonov evrov.

Predlog zakona nima drugih finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katerega je bil državni proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

- Dohodnina na oddajanje premoženja v najem

Nemčija

Izračun dohodka iz naložb, vključno z dohodkom iz oddajanja v najem, se razlikuje od izračuna dohodka iz dejavnosti. Obdavčljivi dohodek je razlika med prejetimi plačili in z dohodki povezanimi stroški, plačanimi v ustreznem koledarskem letu. Odhodki v zvezi s prihodki so odbitni, če so utemeljeni. Obdavči se tako izračunani neto dohodek.

Dohodek iz nepremičnega premoženja je razvrščen kot dohodek iz oddajanja v najem iz skupine 6. Ta je opredeljen kot dohodek, ki izvira iz oddajanja nepremičnega premoženja v najem in zakup, zlasti nepremičnin, zgradb, delov stavb ali stanovanj, premičnin in avtorskih honorarjev, tretji stranki. Nemčija ne zaračunava nobenega davka na domnevni dohodek od stanovanj, v katerih bivajo lastniki. Če je plačilo za stanovanje, ki se oddaja v stanovanjske namene, nižje od 50 % (66 % pred letom 2021) običajne vrednosti najemnine na lokalnem trgu, je treba predajo uporabe in koristi razdeliti na neodplačni del in del, ki mu pripada nadomestilo.

Obdavčljivi dohodek od najemnin iz skupine 6 so bruto prejete najemnine, zmanjšane za amortizacijo, hipotekarne obresti in druge stroške.

Davek od dohodka posameznikov se obračunava po progresivnih stopnjah. Veljavne davčne stopnje so od 0 % do 45 %. Od zneska izračunanega davka se obračuna solidarnostni pribitek v višini 5,5 %.

Hrvaška

Dohodki iz nepremičnin vključujejo prejemke iz oddajanja nepremičnin v najem ali zakup, iz oddajanja apartmajev, sob in ležišč popotnikom in turistom ter od organiziranja kampov, prejemke iz časovno omejenega odstopa avtorskih pravic, pravic industrijske lastnine in drugih premoženjskih pravic ter prejemke od odsvojitve nepremičnin in premoženjskih pravic.

Dohodnina od dohodkov iz oddajanja nepremičnin v najem ali zakup se plačuje mesečno v skladu s sklepom davčnega organa. Pri izračunu obdavčljivega dohodka iz najema ali zakupa nepremičnin je dovoljen 30-odstotni odbitek, ki predstavlja povezane stroške. Osebnosti olajšave se ne priznajo. Davek se plača po stopnji 10 % plus mestni pribitek (če obstaja).

Irska

Na splošno je dohodek od oddajanja premoženja na Irskem v celoti obdavčen. Dohodek nastane, ko je zakonsko zapadel in ne, ko je plačan. Premije, prejete ob sklenitvi najema, krajšega od 50 let, se prav tako lahko obravnavajo kot delno sestavljene iz dohodka (ostanek se obravnava v skladu z zakonikom o davku na kapitalski dobiček); pavšalni zneski, ki so ekonomsko enakovredni premijam, se obravnavajo podobno. Plačila najemniku, da bi ga spodbudili k sklenitvi najema, so na splošno obdavčena kot dohodek, tako kot pavšalni zneski, prejeti za prodajo pravice do prejemanja prihodnjih najemnin.

S shemo »najema sob« se spodbuja lastnike stanovanj, da zagotovijo dodatno stanovanjsko nastanitev nepovezanim osebam. Shema deluje tako, da je iz obdavčitve izvzetih prvih 14.000 EUR dohodka iz oddajanja v najem, vključno z dohodkom od pomožnih storitev, in iz oddajanja v najem dela glavnega zasebnega prebivališča osebe. Z učinkom od 1. januarja 2019 velja minimalno obdobje najema 28 dni, tako da je iz sheme izključeno kratkoročno oddajanje. Sodelovanje v shemi ne vpliva na zahtevek lastnika stanovanja za olajšavo za hipotekarne obresti, olajšavo za glavno zasebno stanovanje pri davku od kapitalskih dobičkov ali upravičenost do olajšav pri t. i. *stamp duty*. Olajšava ne velja, če je soba oddana delodajalcu posameznika.

- Razvojna kapica

Avstrija

Razvojna kapica v Avstriji je omejitev dohodka, od katerega se še plačujejo prispevki za socialno varnost. To pomeni, da ko posameznik doseže določeno višino plače, se na del dohodka nad tem pragom več ne obračunavajo socialni prispevki (za pokojninsko, zdravstveno, nezgodno in drugo zavarovanje). Ta sistem je znan kot Höchstbeitragsgrundlage.

Višina socialne kapice se v Avstriji določa vsako leto posebej in se običajno usklajuje z rastjo plač. Od prvega januarja 2026 tako znaša €6,930.00 bruto.

Nemčija

Nemčija pozna t. i. Beitragsbemessungsgrenze, oziroma prispevno osnovo, ki določa zgornjo mejo dohodka, od katerega se obračunavajo socialni prispevki. Ta mehanizem ima ključno vlogo pri oblikovanju socialne države v Nemčiji, saj uravnava razmerje med solidarnostjo in finančno vzdržnostjo sistema.

V letu 2026 v Nemčiji velja, da se socialni prispevki za zdravstveno, negovalno in pokojninsko zavarovanje obračunavajo le do določene višine dohodka. Pri zdravstvenem in negovalnem zavarovanju znaša ta letna meja približno 69.750 evrov, kar pomeni, da se nad tem zneskom prispevki ne povečujejo več. Podobno velja za pokojninsko zavarovanje, kjer je meja višja, približno 101.400 evrov letnega dohodka. Dohodek nad temi pragovi ni več predmet socialnih prispevkov, kar pomeni, da se efektivna obremenitev višjih dohodkov relativno zmanjša.

Češka

V Češki republiki za leto 2026 obstaja zgornja meja za socialne prispevke (t. i. "cap"), ki omejuje višino dohodka, od katerega se plačujejo prispevki za pokojninsko in socialno zavarovanje.

Ta letna osnova znaša približno 2.350.416 CZK (96.440 €). Do te meje zaposleni in delodajalci plačujejo socialne prispevke, nad njo pa se ti prispevki ne obračunavajo več. To pomeni, da se pri višjih dohodkih efektivna obremenitev znižuje.

Pomembno pa je, da zdravstveno zavarovanje ni omejeno in se plačuje od celotnega dohodka brez zgornje meje.

- Ureditev sistema t.i. normiranih podjetnikov:

Avstrija

Avstrija ima možnost uveljavljanja normiranih odhodkov. V dohodek iz dejavnosti se vključujeta dohodek iz poklicnih in drugih neodvisnih storitev ter dohodek iz trgovanja in poslovanja. Stroški, ki nastanejo v zvezi s pridobivanjem, zagotavljanjem in ohranjanjem obdavčljivega dohodka, se na splošno priznajo kot odbitek pri ugotavljanju davčne osnove.

Poslovni dobiček se lahko izračunava po dveh metodah – po metodi plačane realizacije ali po metodi nastanka poslovnega dogodka. Dobiček se izračunava za obdobje koledarskega leta, davčni zavezanec lahko zaprosi za spremembo davčnega obdobja, ki je različno od koledarskega leta.

Davčni zavezanci se lahko odločijo za uporabo poenostavljene metode plačane realizacije, če izpolnjujejo določene pogoje. Davčni zavezanci, ki jim ni treba voditi poslovnih knjig in jih ne vodijo prostovoljno in katerih prihodki prejšnjega leta ne presegajo 220.000 EUR ter ki pridobivajo prihodke izključno iz trgovanja, poslovanja ali iz poklicnih storitev, lahko ugotavljajo svoje dohodke na podlagi normiranih odhodkov, namesto da bi odšteli dejanske odhodke. Taki odhodki se izračunajo kot odstotek od bruto prihodka in se na splošno gibljejo od 6 % (za dejavnost poučevanja in znanstveno dejavnost) do 12 % (za dohodek iz dejavnosti na splošno), največ pa za 12 % ali 6 % od 220.000 EUR. Poleg normiranih odhodkov lahko upoštevajo tudi dejanske odhodke pri naslednjih kategorijah: stroški prodaje, surovine, stroški polproduktov, plače, stroški obveznih prispevkov za socialna zavarovanja.

Italija

Italija ima možnost uveljavljanja normiranih odhodkov. Mikro podjetja, ki uporabljajo poenostavljen računovodski sistem, se lahko odločijo za uporabo poenostavljene metode plačane realizacije.

Subjekti, ki izpolnjujejo pogoje:

- poslovni prihodki, zasluženi v preteklem davčnem letu, ne presegajo 65.000 EUR,
- stroški dela v preteklem davčnem letu ne presegajo 20.000 EUR in
- ni zavezanosti za DDV,

lahko ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov.

Znesek prejetih prihodkov se zmanjša za normirane odhodke, določene v odstotku od prihodkov (odstotek se razlikuje glede na dejavnost) ne glede na dejanske odhodke. Davčna stopnja je 5 % za prvih 5let nove dejavnosti oziroma v vseh drugih primerih 15 %.

Belgija

Belgija ima možnost uveljavljanja normiranih odhodkov za poklicne dejavnosti. Normirane odhodke ki so priznani pri dohodkih iz zaposlitve, je mogoče uveljaviti tudi pri poklicnih dejavnostih (30 %, do največ 5.040 EUR), in sicer samo za tiste, ki vodijo knjige.

Za druge, ki opravljajo poklicne dejavnosti (ne vodijo poslovnih knjig), se normirani stroški določijo na naslednji način:

Bruto letni prihodek	Delež normiranih odhodkov na presežek prihodkov
do 6.410 EUR	28,7 %
6.411 EUR do 12.730 EUR	10 %
12.731 EUR do 21.190 EUR	5 %
21.191 EUR do 72.367,49 EUR	3 %
nad 72.367,49 EUR	0 %

Najvišji normirani odhodek je 4.430 EUR.

Dejanski stroški, ki presegajo normirani znesek, se lahko odštejejo. Obstajajo omejitve pri nekaterih stroških, na primer za avtomobile in reprezentance.

- Prispevek za dolgotrajno oskrbo

Avstrija

Dolgotrajna oskrba v Avstriji se financira predvsem iz splošnih davčnih prihodkov zveznega proračuna, brez posebnega namenskega prispevka ali ločenega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo. Ključni instrument je denarni prejemek (Pflegegeld), ki se dodeljuje glede na stopnjo potrebe, ne glede na pretekla vplačila. Financiranje zagotavlja država (zvezna raven v sodelovanju z deželami), kar pomeni, da breme nosijo davkoplačevalci preko dohodnine in drugih davkov.

Češka

Na Češkem sistem dolgotrajne oskrbe temelji na kombinaciji davčnih virov in obstoječih socialnih transferjev, brez posebnega ločenega prispevka za dolgotrajno oskrbo. Osrednji instrument je denarni dodatek za nego (příspěvek na péči), ki se financira iz državnega proračuna, medtem ko se zdravstveni del storitev financira iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (prispevki zaposlenih in delodajalcev). Ni enotne stopnje prispevka, namenjene izključno dolgotrajni oskrbi.

Francija

Francoski sistem dolgotrajne oskrbe nima enotnega obveznega zavarovanja, temveč se financira iz mešanice davčnih virov in socialnih prispevkov. Ključni vir je splošni socialni prispevek (CSG), ki ga plačujejo skoraj vsi prejemniki dohodkov (približno 9,2 % na večino dohodkov, vendar ni v celoti namenjen le dolgotrajni oskrbi), ter dodatni javni proračunski viri in sredstva departmajev. Poseben namenski prispevek za dolgotrajno oskrbo kot samostojen sistem ne obstaja.

Portugalska

Portugalski sistem dolgotrajne oskrbe se financira iz kombinacije splošnih davčnih prihodkov in sredstev sistema socialne varnosti, brez posebnega ločenega prispevka za dolgotrajno oskrbo. Zdravstveni del financira javni zdravstveni sistem (financiran iz davkov), socialni del pa socialna varnost (prispevki zaposlenih in delodajalcev za širši sistem, ne namensko za dolgotrajno oskrbo). Uporabniki pogosto doplačujejo glede na dohodek.

- Nižji prispevki za samozaposlene in kmete s prihodki do bruto minimalne plače

Francija

V Franciji je zelo razvit sistem za mikro samostojne podjetnike, imenovan "micro-entreprise", ki omogoča enostavno obdavčitev in minimalno administracijo. Ta režim je posebej namenjen posameznikom z nizkimi do zmernimi prihodki, saj država določa jasne letne pragove in fiksne odstotke obdavčitve glede na vrsto dejavnosti.

Najpomembnejša značilnost tega sistema so mejni letni prihodki, ki določajo, ali podjetnik sploh lahko ostane v režimu. Trenutni okvirni pragovi so:

- približno 188.700 € letno za trgovske dejavnosti (prodaja blaga),
- približno 77.700 € letno za storitvene dejavnosti in svobodne poklice.

Če podjetnik preseže te meje, mora preiti na standardni davčni sistem z bolj kompleksnim računovodstvom.

Obdavčitev v tem sistemu je zelo transparentna, saj se ne obdavčuje dobiček, ampak celoten promet (prihodek). Davčne in socialne obveznosti so določene kot fiksni odstotek:

- okoli 12,3 % za prodajo blaga,
- približno 21,2 % za storitvene dejavnosti,
- okoli 21,1 % za svobodne poklice, ki spadajo v socialni sistem samozaposlenih.

To pomeni, da podjetnik ne potrebuje kompleksnega računovodstva, ampak preprosto plačuje odstotek glede na izstavljene račune.

Poleg tega obstaja še možnost t. i. "versement libérateur" (končno plačilo), kjer podjetnik lahko plačuje tudi dodatni davek na dohodek v obliki pavšala, ki je:

- 1 % za prodajo blaga,
- 1,7 % za storitve,
- 2,2 % za svobodne poklice.

Ko vse skupaj seštejemo, lahko mikro podjetnik v Franciji v praksi plačuje približno med 13 % in 25 % od prometa, odvisno od dejavnosti in izbranega režima.

Glavna prednost francoskega sistema je izjemna enostavnost, saj podjetnik nima klasičnega računovodstva in kompleksnih davčnih obračunov. Slabost pa je, da se davek obračuna na celoten prihodek, zato je režim manj ugoden za dejavnosti z visokimi stroški.

Romunija

Romunski davčni režim za mikro podjetja je poseben sistem, ki omogoča mikro podjetjem, da namesto klasičnega davka na dobiček plačujejo davek na prihodke. Namenjen je majhnim podjetjem, ki izpolnjujejo določene pogoje in želijo enostavnejšo ter pogosto nižjo davčno obremenitev.

Da podjetje lahko uporablja ta režim, njegovi letni prihodki ne smejo preseči 100.000 evrov (prej 250.000 evrov). Poleg tega ne sme biti v likvidaciji, mora imeti vsaj enega zaposlenega ter ne sme imeti državnega lastništva. Prav tako veljajo omejitve glede lastniške strukture, da se prepreči zloraba sistema prek več povezanih podjetij.

Nekatere dejavnosti, kot so bančništvo, zavarovalništvo, igre na srečo in naftna industrija, so iz tega režima popolnoma izključene.

Davčna stopnja je zelo nizka in znaša 1 % od prihodkov, kar je ena glavnih prednosti sistema. Če podjetje preseže mejo 100.000 evrov prihodkov, mora preiti na običajen davek na dobiček.

Davek se plačuje četrtno, do 25. dne v mesecu po koncu obdobja. Dividende so v določenih primerih lahko izvzete iz davčne osnove, kar dodatno zmanjša efektivno obdavčitev.

Na splošno je romunski sistem eden najugodnejših v Evropi za mikro podjetja, predvsem zaradi zelo nizke davčne stopnje in enostavnega izračuna.

Češka

Češka ponuja samostojnim podjetnikom možnost, da izberejo pavšalni (flat-rate) davčni režim, imenovan *paušální daň*. Ta režim omogoča, da samostojni podjetnik plačuje en skupni mesečni znesek, ki združuje dohodnino, socialne in zdravstvene prispevke, namesto da bi te obračunaval in plačeval ločeno.

Za leto 2026 so zneski pavšalov razdeljeni v več razredov glede na letne prihodke, pri čemer je najnižji razred namenjen mikro podjetnikom. V tem razredu znaša mesečni pavšal 9.984 CZK (410€), kar vključuje vse glavne obveznosti. Če podjetnik zasluži do približno 2 milijona CZK letno in ni zavezanec za DDV, se lahko prijavi v ta režim, kar mu prihrani obveznost letnih davčnih obračunov in poročil.

Glavna prednost pavšalnega režima je enostavnost in predvidljivost mesečnih obveznosti, ki jih podjetnik plačuje brez kompleksnih obračunov. Vendar ta režim ne omogoča uveljavljanja davčnih olajšav ali odbitkov, kot so olajšave za otroke ali stroški, povezani z obrestmi na hipoteko.

- Znižanje DDV na 5 %

Hrvaška

Hrvaška ima posebno znižano stopnjo DDV določeno na višini 5 %. S to stopinjo so obdavčeni:

- Vse vrste kruha.
- Vse vrste mleka (kravje, ovčje, kozje), ki se trži pod istim imenom v tekoči obliki, sveže, pasterizirano, homogenizirano, kondenzirano (razen kislega mleka, jogurta, kefirja, čokoladnega mleka in drugih mlečnih izdelkov) in nadomestki materinega mleka.
- Otroška hrana in predelana živila na osnovi žit za dojenčke in majhne otroke.
- Jedilna olja in maščobe rastlinskega in živalskega izvora, olivno olje, maslo in margarina.
- Dobava živih živali: govedo, prašiči, ovce, koze, konji, osli, perutnina, gojeni kunci in zajci.
- Dobava svežega ali ohlajenega mesa in užitnih drobovine goveda, prašičev, ovc, koz, konj, oslov, perutnine, gojenih kuncev in zajcev.
- Dobava svežih ali ohlajenih klobas in podobnih mesnih izdelkov, drobovine ali krvnih izdelkov.
- Dobava svežih rib.
- Dobava svežih ali ohlajenih rib, mehkužcev ali drugih vodnih nevretenčarjev.
- Dobava svežih ali ohlajenih rakov: jastoga, raroga, kozice, kozice.
- Dobava sveže ali ohlajene zelenjave, korenin in gomoljev, vključno s suhimi stročnicami.
- Dobava svežega in suhega sadja in oreščkov.

- Dobava svežih perutninskih jajc v lupini.
- Sadike in semena.
- Gnojila, pesticidi in drugi agrokemični proizvodi.
- Knjige znanstvene, umetniške, kulturne in izobraževalne narave ter šolski učbeniki (osnovnošolsko, srednješolsko in visokošolsko izobraževanje), razen tistih, ki v celoti ali večinoma vsebujejo oglase ali služijo oglaševanju, in razen tistih, ki v celoti ali večinoma vsebujejo video posnetke ali glasbeno vsebino.
- Zdravila, ki jih je odobril pristojni organ za zdravila in medicinske izdelke.
- Medicinska oprema, pripomočki in druge naprave, ki se uporabljajo za lajšanje invalidnosti in izključno za osebno uporabo invalidov, predpisane v splošnem zakonu o ortopedskih in drugih pripomočkih Hrvaškega sklada za zdravstveno zavarovanje in Pravilniku o zobozdravstvenem zdravstvenem varstvu iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.
- Kino vstopnice, koncertne vstopnice in vstopnice za športne in kulturne prireditve, razen dogodkov, ki jih izvajajo kulturne ustanove, osebe javnega prava ali druge pravne osebe v kulturi.
- Dnevni časopisi založnika s statusom medija, razen tistih, ki večinoma ali v veliki meri vsebujejo oglase ali služijo oglaševanju, in razen tistih, ki večinoma ali v veliki meri vsebujejo video posnetke ali glasbeno vsebino.
- Znanstvene revije.
- Proizvodi, ki se pretežno uporabljajo kot živalska krma, razen hrane za hišne ljubljence.¹⁴

Italija

Italija ima posebno znižano stopnjo DDV določeno na višini 4 %. S to stopinjo so obdavčeni:

- Osnovna živila, kot so kruh, zelenjava, sadje in meso.
- Knjige, časopisi in elektronske knjige, namenjene osebni uporabi ali izobraževalnim namenom.
- Določene vrste glavnih prebivališč, kot so novogradnje ali prenovljene hiše.
- Določene farmacevtske izdelke, kot so zdravila in medicinski tretmaji.
- Hrana in pijača, ki jo ponujajo restavracije ali prodajni avtomati, pod določenimi pogoji in zahtevami.
- Televizijske in radijske storitve, vključno s tistimi, ki jih zagotavljajo ponudniki kableske in satelitske televizije.
- Določene vrste medicinske opreme in pripomočkov, kot so slušni aparati in proteze.
- Gradbena dela na novi hiši, vključno z novogradnjami in večjimi prenovami, pod določenimi pogoji in zahtevami.¹⁵

Slovaška

Slovaška ima posebno znižano stopnjo DDV določeno na višini 5 %. S to stopinjo so obdavčeni:

- Osnovna živila, kot so kruh, moka, riž, mleko, smetana, sir, zelenjava, sadje, meso in jajca.

¹⁴ <https://taxsummaries.pwc.com/croatia/corporate/other-taxes>

¹⁵ https://www.globalvatcompliance.com/vat-rates-in-italy/?utm_source=chatgpt.com

- Zdravila in medicinski izdelki.
- Gostinske storitve.
- Otroški izdelki, vključno z otroškimi oblačili, obutvijo, izbranimi higienskimi izdelki in otroško kozmetiko.
- Izbrane knjige in revije.¹⁶

- Znižanje DDV za energente na 9,5 %

Irska

Znižanje DDV na energente na Irskem je bilo uvedeno kot odziv na energetske krize leta 2022, ko so cene elektrike in plina močno narasle. Pred tem je znašala stopnja DDV 13,5 odstotka, nato pa jo je vlada 1. maja 2022 znižala na 9 odstotkov, z namenom razbremenitve gospodinjstev in podjetij.

Ukrep je bil sprva mišljen kot začasen, vendar so ga zaradi vztrajanja visokih cen energentov večkrat podaljšali, praviloma v šestmesečnih obdobjih. Takšen pristop je vladi omogočil sprotne prilagajanje glede na gospodarske razmere in razvoj energetske krize.

Pomembna sprememba je nastopila s proračunom za leto 2026, ko je bilo odločeno, da bo znižana stopnja DDV v višini 9 odstotkov veljala do 31. decembra 2030. Tako je ukrep iz začasne rešitve prerasel v dolgoročnejšo davčno politiko.

Skupno obdobje znižanega DDV tako traja od maja 2022 do konca leta 2030, kar pomeni približno osem let in pol. Irski primer kaže, kako se lahko krizni ukrepi postopoma preoblikujejo v trajnejše rešitve, kadar razmere to zahtevajo.

Španija

Španija je 22. marca 2026 ponovno posegla po znižanju davka na dodano vrednost (DDV) na energente kot odziv na naraščajoče cene energije in pritisk na življenjske stroške prebivalstva. Takšni ukrepi niso novost, saj je država že v času energetske krize po letu 2022 večkrat začasno znižala davčne obremenitve na elektriko in druge energente. V letu 2026 pa se je zaradi novih podražitev odločila za ponovno uvedbo podobnega pristopa. Gre za začasen ukrep, ki velja do 30. junija 2026.

Osrednji ukrep je znižanje DDV na energijo, predvsem na elektriko, zemeljski plin ter določena goriva, s standardne stopnje 21 % na približno 10 odstotkov. Namen tega znižanja je neposredno zmanjšati stroške za gospodinjstva in podjetja ter ublažiti vpliv visokih cen na gospodarstvo.

Malta

Na Malti je sistem davka na dodano vrednost (DDV) na energente v letu 2026 razmeroma specifičen in hkrati ugoden v primerjavi z mnogimi drugimi državami Evropske unije. Splošna stopnja DDV na Malti znaša 18 odstotkov, vendar se za nekatere osnovne dobrine, med katere spada tudi energija, uporabljajo znižane stopnje.

Za energente, predvsem električno energijo in zemeljski plin, Malta uporablja znižano stopnjo DDV v višini 5 odstotkov. To pomeni, da energija ne spada pod standardno davčno obremenitev, temveč pod eno izmed najnižjih dovoljenih stopenj v okviru pravil Evropske

¹⁶ <https://taxology.co/vat-in-slovakia/>

unije. Takšna ureditev velja tudi v praksi, saj so na primer računi za elektriko za gospodinjstva že vključeni z 5-odstotnim DDV, kar potrjuje, da gre za dejansko uporabljeno in ne le teoretično stopnjo.

Takšna davčna politika kaže na dolgoročen pristop države, ki energijo obravnava kot osnovno življenjsko dobrino. S tem želi Malta zmanjšati stroške za gospodinjstva in zagotoviti večjo dostopnost energije, ne da bi se zanašala na kratkoročne krizne ukrepe.

- Polna pokojnina ob nadaljevanju delovne aktivnosti

Avstrija

Običajna upokojitvena starost za moške je 65 let, za ženske pa 60 let. Pokojnina se poveča za vsako dodatno leto dela. Poleg prejemanja starostne pokojnine je možna kakršna koli pridobitna zaposlitev. V primeru predčasne upokojitve, torej pred običajno upokojitveno starostjo, je lahko upokojenec v letu 2024 zaslužil do 518,44 € bruto na mesec.

Danska

Danska državna pokojnina je doživljenjska pokojnina. Višina državne pokojnine je odvisna od ekonomskega položaja, osnovnega zneska, dodatka in dodatnih pokojninskih prejemkov. V primeru dohodka iz dela – na primer dohodek od plače – ta ne vpliva niti na osnovni znesek niti na dodatek k pokojnini. Upokojenec lahko dela, kolikor želi, ne da bi to vplivalo na državno pokojnino.

Malta

Če se zavarovanci upokojijo v skladu z novo pokojninsko reformo, po doseženi upokojitveni starosti (65 let) prejmejo pokojnino, poleg tega pa se lahko odločijo, da ostanejo zaposleni (polni/krajši delovni čas). Tako imajo možnost ostati v delovnem razmerju in s tem prejemati dva dohodka – starostno pokojnino in dohodek iz delovnega razmerja.

Nemčija

Tako zaposlene kot samozaposlene osebe lahko delajo in obenem prejemajo pokojnino, ko dopolnijo zakonsko določeno upokojitveno starost 67 let. Poleg tega upokojencem ni več treba plačevati prispevka za pokojninsko blagajno od njihove plače, saj že prejemajo pokojnino. Lahko pa se odločijo za prostovoljno plačevanje prispevkov od plače in si s tem povišajo odmero pokojnine v prihodnosti. Višina dodatnega zaslužka pa je omejena pri tistih, ki so se upokojili pred dopolnitvijo zakonsko določene upokojitvene starosti (prejemniki predčasne pokojnine). Višina pokojnine je v tem primeru odvisna od višine dodatnih zaslužkov posameznika.

- Prekinitev pogodbe o zaposlitvi ob izpolnitvi pogojev za upokojitev

Italija

V Italiji lahko delodajalec odpusti zaposlenega, ko delavec doseže pogoje za prejemanje polne pokojnine, kar je povezano s starostjo 67 oziroma 70 let in doseženo vsaj 20-letno zavarovalno dobo. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi ob izpolnitvi pogojev za polno pokojnino je obvezno za del javnega sektorja.

Madžarska

Na Madžarskem lahko delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi brez navedbe posebnega razloga, ko delavec izpolni pogoje za starostno pokojnino. To pomeni, da je upokojitvena starost 65 let pomembna prelomnica za prenehanje delovnega razmerja. Nadaljevanja dela po izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino je mogoče, če se delodajalec in delavec tako dogovorita, pogosto z novo pogodbo ali spremembo statusa (npr. upokojenec, ki nadaljuje delo).

Slovaška

Na Slovaškem je novela Zakona o delovnih razmerjih iz leta 2021 uvedla možnost, da delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi delavcu, ki dopolni 65 let, kar je starost za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Ta razlog za prenehanje je bil prej omejen na javne uslužbenke, s spremembo pa je bil razširjen na vse zaposlene po splošni delovnopравни ureditvi. Ključni namen spremembe je bil omogočiti generacijsko obnovo delovne sile, saj je to otežilo postopno zviševanje upokojitvene starosti. Delavec, ki mu delovno razmerje preneha na tej podlagi, je upravičen do odpravnine, katere višina je odvisna od delovne dobe. Zakon daje delodajalcu diskrecijsko pravico, odločitev o prenehanju ali nadaljevanju zaposlitve po dopolnitvi upokojitvene starosti je v celoti prepuščena njemu, kar pomeni, da je nadaljevanje dela možno ob soglasju obeh strani.

Bolgarija

V Bolgariji zakon določa, da lahko delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi, ko delavec pridobi pravico do starostne pokojnine (ob doseženi upokojitveni starosti in zadostni pokojninski dobi). To v praksi pomeni pogosto prenehanje delovnega razmerja ob upokojitvi, vendar zakon dopušča tudi nadaljevanje dela, če obstaja soglasje obeh strani – bodisi z isto ali novo pogodbo. Sistem tako formalno omogoča avtomatično izstopanje iz trga dela, a hkrati dopušča fleksibilno podaljševanje kariere.

- Zakon o zdravstveni dejavnosti

Hrvaška

Delo javnih zdravstvenih delavcev zunaj matične ustanove je na Hrvaškem urejeno z Zakonom o zdravstveni zaščiti, podrobneje pa je določeno v Pravilniku o merilih za izdajo soglasja zdravstvenemu delavcu za sklepanje poslov iz dejavnosti delodajalca. Zdravstveni delavec lahko pri drugem izvajalcu dela na podlagi soglasja delodajalca, ki je izdano za obdobje enega leta. Pogoj je predhodno sklenjena pogodba o medsebojnih pravicah in obveznostih med delodajalcem in drugim delodajalcem. Drugi delodajalec poleg tega ne sme imeti neporavnanih obveznosti iz naslova davkov, prispevkov ali drugih zapadlih obveznosti do Republike Hrvaške.

Avstrija

Zdravniki, ki so redno zaposleni v javnih/deželnih ustanovah, lahko poleg tega opravljajo zasebno dejavnost (npr. lastna ambulanta ali delo pri zasebniku). Običajno je potrebna odobritev delodajalca oziroma vsaj skladnost s pogodbo o zaposlitvi, pri čemer ne sme priti do konflikta interesov (npr. preusmerjanje pacientov) ali vpliva na delo v bolnišnici; spoštovati je treba tudi omejitve delovnega časa po direktivah EU. Sistem to prakso obravnava kot običajen del organizacije zdravstva.

Nemčija

Zdravnik z licenco ima načeloma pravico delati tako v bolnišnici kot samostojno. Dodatno delo zdravnikov se formalno ureja kot Nebentätigkeit (stranska dejavnost zaposlenega zdravnika) ali kombinacija bolnišničnega dela in ambulantne dejavnosti. Za to je obvezno soglasje delodajalca, poleg tega pa tudi spoštovanje poklicnih pravil, zlasti prepoved nepoštenega preusmerjanja pacientov.

Francija

Dvojna praksa je formalno urejena kot *activité libérale* za bolnišnične zdravnike: ti lahko poleg javnega dela opravljajo zasebno dejavnost, pogosto celo znotraj javne bolnišnice (zasebni pacienti). Za to je potrebno uradno dovoljenje bolnišnice in sklenitev posebnega režima; dejavnost je količinsko omejena (delež časa ali prihodkov) in podvržena nadzoru. Določena so pravila glede cen, preglednosti in preprečevanja zlorab.

- Začasna neuporaba novega Zakona o gostinstvu (ZGos-1) do konca leta 2026

Avstrija

Posebnega zveznega zakona, ki bi urejal gostinstvo, v Republiki Avstriji ni. Določbe, ki se nanašajo na opravljanje gostinske dejavnosti, so vključene v Obrtni red. Gostinstvo urejajo tudi predpisi na ravni devetih dežel, ki obravnavajo posamezna posebna področja, kot na primer gostinsko ponudbo na prireditvah in podobno, ter druga področja turizma (organiziranost turizma, promocija in tako dalje). Avstrijski hoteli se kategorizirajo po sistemu Hotelstars, tako kot slovenski.

V Avstriji je razlika med najemom sobe in kratkoročnim najemom nepremičnine v komercialne namene. Posamezniki, ki nepremičnino oddajajo kot postransko dejavnost, ne potrebujejo dovoljenja ob izpolnjevanju naslednjih pogojev:

- lastnik ne sme ponujati več kot deset ležišč in
- vse dejavnosti, povezane z najemom, opravljajo posamezniki, ki živijo v gospodinjstvu.

Za komercialno oddajanje nepremičnine v kratkoročni najem sta dve možnosti:

- neregulirana komercialna dejavnost najema in
- regulirana komercialna dejavnost najema.

Neregulirana komercialna dejavnost najema vključuje pogoje, navedene za najem sob, in omogoča dodatno ponujanje zajtrka, a le če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- največ deset ležišč;
- mogoča zaposlitev nedružinskih članov za storitve zajtrka;
- dovoljeni so le zajtrk, lahki obroki ter strežba brezalkoholnih pijač in piva gostom.

Italija

Od 1. septembra 2024 je v Italiji vzpostavljen poseben portal za pridobitev nacionalne identifikacijske kode (CIN), ki bo obvezna za vse stanovanjske enote, namenjene kratkoročnemu oddajanju (do 30 dni), in za vse druge oblike nastanitvenih obratov. Do 1. januarja 2025 morajo vse nastanitve imeti CIN, ki mora biti vidno označen na nepremičnini

in naveden v vseh spletnih oglasih. Poleg tega zakon zahteva upoštevanje varnostnih standardov, kar pomeni obvezno namestitvev gasilnih aparatov ter detektorjev plina in ogljikovega monoksida. Lastniki nepremičnin so odgovorni za skladnost z zakonodajo, nespoštovanje pa lahko vodi do strogih kazni, vključno s prepovedjo pridobitve CIN. Zakon tudi določa, da mora biti oddaja nepremičnin v skladu z urbanističnimi in krajinskimi predpisi, pri čemer lahko za objekte v zgodovinskih središčih veljajo dodatne omejitve.

Obenem zakonodaja uvaja prepoved uporabe ključnih sefov (lockbox) za prevzem ključev, kar pomeni, da morajo lastniki ali upravitelji nepremičnin goste sprejeti osebno in jih seznaniti z nastanitvijo. Obvezna je tudi prijava gostov pri lokalnih oblastih, kar vključuje fotografiranje in pošiljanje kopij njihovih osebnih dokumentov. Ti ukrepi so del protiterorističnih varnostnih ukrepov ter prizadevanj za povečanje preglednosti in davčnega nadzora nad kratkoročnim oddajanjem, saj so kratkoročni najemi v številnih zgodovinskih mestih povzročili rast najemnin in izrinjanje lokalnega prebivalstva.

Za nekomercialni kratkoročni najem lahko fizične osebe oddajajo od tri do 12 ležišč, odvisno od regije.

Hrvaška

Od 1. januarja 2025 velja na Hrvaškem nov Zakon o upravljanju in vzdrževanju stavb, po katerem morajo lastniki stanovanj, ki želijo svoje nepremičnine oddajati v kratkoročni najem, pridobiti pisno soglasje dveh tretjin (67 odstotkov) etažnih lastnikov. Dodatni pogoj je, da soglasje obvezno podajo tudi vsi etažni lastniki tistih stanovanj v stavbi, katerih stene, tla ali stropi mejijo na stanovanje, namenjeno kratkoročnemu najemu. Šteje se, da so s takšno uporabo stanovanja samodejno soglašali vsi lastniki posebnih delov stavbe, ki se že uporabljajo za kratkoročni najem. Lastnik stanovanja je dolžan zagotoviti, da se stanovanje ne uporablja za kratkoročni najem brez ustreznega soglasja, predpisanega v prvem odstavku tega člena. Lastnik je odgovoren za morebitne kršitve, tudi če je stanovanje oddal tretji osebi ali osebam. Soglasje se podeli za določen čas, ki ne sme biti krajši od petih let. Soglasje se lahko prekliče pred iztekom petletnega obdobja, če se v dveh letih trikrat ali večkrat kršijo hišni red ali pravice drugih etažnih lastnikov. Preklic soglasja iz petega odstavka tega člena se sprejme z večino glasov etažnih lastnikov. Soglasje in pogoji njegove veljavnosti vežejo tudi vse prihodnje lastnike stanovanja, ki tega pridobijo po njegovi podelitvi. Poleg tega zakon uvaja dvojne rezervne sklade (pričuve) za vse, ki se ukvarjajo s kratkoročnim oddajanjem, saj naj bi pogosto menjavanje gostov povzročalo večjo obremenitev skupnih prostorov in infrastrukture. Kršitve novih pravil bodo kaznovane z denarnimi kaznimi od 2.000 do 10.000 evrov. Cilj zakonodajalcev je uravnoteženje trga nepremičnin, povečanje dostopnosti stanovanj za dolgoročne najemnike in preprečevanje nadaljnjega dviga cen najemnin v mestnih središčih.

- Področje regresnih zahtevkov ZZS

Avstrija

Če delodajalec naklepno ali zaradi velike malomarnosti povzroči delovno nesrečo, ima nosilec socialnega zavarovanja v skladu z Splošnim zakonom o socialnem zavarovanju (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz – ASVG) pravico zahtevati povračilo vseh

izplačanih pravic iz naslova socialnega zavarovanja. Zakon ne določa najvišjega zneska regresnega zahtevka. Če je delodajalec deloval naklepno, se pri uveljavljanju regresnega zahtevka ekonomsko stanje delodajalca ne upošteva, sicer ta možnost obstaja. Nosilec socialnega zavarovanja se lahko odloči za terjanje celotne ali delne povrnitve škode. Če je pri dogodku šlo za manjšo malomarnost, nosilec socialnega zavarovanja nima pravice zahtevati nadomestila izplačil. Delodajalec lahko odgovornost zaradi nezgod dodatno zavaruje pri zasebnih zavarovalnicah.

Nemčija

Nosilec obveznega nezgodnega zavarovanja lahko uveljavlja regresni zahtevek do delodajalca le v primeru hude malomarnosti oziroma naklepa delodajalca, ali ko se zavarovani dogodek zgodi med nezakonito zaposlitvijo. Zakonik o socialni varnosti tudi določa, da se lahko nosilec obveznega zavarovanja po prostem poudarku (obstaja diskrecijska pravica) deloma ali v celoti odpove uveljavljanju regresnega zahtevka zlasti upoštevajoč finančne okoliščine dolžnika. Obstoj delodajalca-dolžnika ne bi smel biti ogrožen, zato se gospodarske in socialne razmere, kot tudi teža malomarnosti, upoštevajo pri sprejemanju odločitve o regresnem zahtevku.

Francija

V Franciji je uveljavljanje regresnih oziroma povračilnih zahtevkov nosilca socialnega zavarovanja (zlasti v okviru Sécurité sociale) pri poškodbah pri delu bistveno omejeno: osnovno načelo je, da so tveganja kolektivizirana in jih nosi sistem zavarovanja, zato delodajalec praviloma ni regresno odgovoren. Izjema nastopi le v primeru t. i. fautes inexcusables (neopravičljive oziroma hude krivde delodajalca), ko lahko pride do dodatnih obveznosti in posredno tudi do povračilnih zahtevkov; v praksi to pomeni, da regres ni vezan na običajno malomarnost, temveč na kvalificirano, posebej težko kršitev dolžnosti varstva pri delu.

5.2 PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Določitev nižje stopnje DDV v višini 9,5 % za dobave električne energije, zemeljskega plina, daljinskega ogrevanja in lesa za kurjavo je skladna z Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost, ki za dobave teh energentov omogoča uporabo nižje stopnje DDV, ki ni nižja od 5 %.

Predlog zakona v drugih delih ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Zakon ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

PRVI DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) S tem zakonom se spreminjajo in dopolnjujejo določbe:

1. Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2),
2. Zakona o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (Uradni list RS, št. 91/25 in 32/26; v nadaljnjem besedilu: ZPZR),
3. Zakona o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96, 18/96 – ZDavP, 34/96, 87/97 – ZDavP-A, 3/98, 7/98 – odl. US, 106/99 – ZPIZ-1, 81/00, 97/01 – ZSDP, 97/01, 62/10 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 91/13 – ZZVZZ-M, 99/13 – ZSVarPre-C in 26/14 – ZSDP-1; v nadaljnjem besedilu: ZPSV),
4. Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US, 133/23 in 90/25; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2),
5. Zakona o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 84/23, 112/24 in 44/25; v nadaljnjem besedilu: ZDOsk-1),
6. Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23, 136/23 – ZIUZDS in 70/25 – ZUTD-I; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1),
7. Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B, 122/23 in 104/24; v nadaljnjem besedilu: ZDDV-1),
8. Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZZDej),
9. Zakon o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva (Uradni list RS, št. 111/25, 34/26 in 37/26 – popr.; v nadaljnjem besedilu: ZDIUPZ),
10. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 in 32/25 – ZZDej-N; v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ).

(2) S tem zakonom se določata:

1. začasni ukrep na področju davka na dodano vrednost za omilitev dviga cen energentov ter
2. začasni ukrep na področju uporabe zakona, ki ureja gostinsko dejavnost.

DRUGI DEL
SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONOV

1. ZAKON O DOHODNINI

2. člen

V Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR) se 48. člen spremeni tako, da se glasi:

»48. člen
(davčna osnova)

(1) Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti je dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Zavezanec lahko pri ugotavljanju davčne osnove davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu tega zakona, če priglasil ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in pod naslednjimi pogoji:

- če v davčnem letu pred tem davčnim letom, njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 70.000 eurov, ali

- če v davčnem letu pred tem davčnim letom njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 150.000 eurov in je bil zavezanec v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj pet mesecev,

in ni z drugimi določbami tega člena ali zakonom drugače določeno.

(4) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec, ki je na novo začel z opravljanjem dejavnosti, pri ugotavljanju davčne osnove v prvem davčnem letu in v drugem davčnem letu, če je začel z opravljanjem dejavnosti v zadnjih šestih mesecih prvega davčnega leta, priglasil upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(5) Za posamezno kmetijsko in dopolnilno dejavnost se sme v okviru kmečkega gospodinjstva kot zavezanec prigrasiti en sam nosilec dejavnosti.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec iz drugega odstavka 47. člena tega zakona pri ugotavljanju davčne osnove naslednjega davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu tega zakona, če priglasil ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 150.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu z zakonom, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(7) Ne glede na šesti odstavek tega člena, lahko zavezanec, ki je na novo prigrasil ugotavljanje davčne osnove po drugem odstavku 47. člena tega zakona, pri ugotavljanju davčne osnove v

prvem in drugem davčnem letu, priglasijo upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(8) Za del podjetja po tem členu se šteje celota sredstev in obveznosti, ki je s poslovno organizacijskega vidika sposobna samostojno poslovati.

(9) Zavezanec mora v roku, določenim z zakonom, ki ureja davčni postopek, davčni organ obvestiti o prenehanju ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. Obvestilo učinkuje od začetka davčnega leta, za katero je davčni zavezanec obvestil davčni organ.

(10) Zavezanec, ki davčnemu organu predloži obvestilo iz enajstega odstavka tega člena, mora za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih je dolžan voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

(11) Zavezanec mora ugotavljati prihodke iz tretjega ali šestega odstavka tega člena tudi za vsako naslednje davčno leto, za katero želi še naprej ugotavljati davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

(12) Ne glede na dvanajsti odstavek tega člena mora zavezanec za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih je dolžan voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, če povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih let presega:

- 150.000 eurov in je bil v teh dveh predhodnih letih v posameznem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj pet mesecev,

- 70.000 eurov in v teh dveh predhodnih letih v posameznem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj pet mesecev,

- 110.000 eurov in ne izpolnjuje pogojev iz prve in druge alineje tega odstavka,

- 150.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, če je zavezanec iz šestega odstavka tega člena.

(13) Zavezanec, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, za davčno leto v davčnem obračunu razkrije znesek prihodkov, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, ki so doseženi s posamezno povezano osebo ali z delodajalcem, s katerim je v delovnem razmerju na podlagi pogodbe o zaposlitvi.«.

3. člen

59. člen se spremeni tako, da se glasi:

»59. člen
(normirani odhodki)

(1) Pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona se upoštevajo normirani odhodki, če je bil zavezanec v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj pet mesecev, v naslednji višini:

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v eurih		% prihodkov		
nad	do			
	100.000	80 %		
100.000	120.000	70 %	nad	100.000
120.000	150.000	40 %	nad	120.000
150.000		0 %	nad	150.000

(2) Če v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, zavezanec v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj pet mesecev, se pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo normirani odhodki v naslednji višini:

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v eurih		% prihodkov		
nad	do			
	50.000	80 %		
50.000	70.000	70 %	nad	50.000
70.000		0 %	nad	70.000

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se za zavezanca iz šestega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov, vendar ne več kot 120.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.«.

4. člen

V 135.č členu se stopnja »25 %« nadomesti s stopnjo »15 %«.

Za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ne glede na prejšnji odstavek stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem znaša 5 %, če je dohodek dosežen z oddajanjem stanovanja ali stanovanjske hiše – ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem – v najem:

- rezidentu, ki v skladu s 114. členom tega zakona vzdržuje vsaj enega otroka do dopolnjenega 18. leta starosti ter s tem otrokom v tej nepremičnini dejansko biva in ima v njej prijavljeno stalno prebivališče ali
- rezidentu do dopolnjenega 30. leta starosti, ki v tej nepremičnini dejansko biva in ima v njej prijavljeno stalno prebivališče.«.

2. ZAKON O PRAVICI DO ZIMSKEGA REGRESA TER PRENOVI UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV

5. člen

V Zakonu o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (Uradni list RS, št. 91/25 in 32/26) se v 1. členu v prvem odstavku črta besedilo: »S tem zakonom se ureja tudi prenova ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov z odstopom od določb Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2)«.

6. člen

V 4. členu se v četrtem odstavku v prvem stavku besedo »ZDoh-2« nadomesti z besedilom »Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2)«.

7. člen

Naslov III. Poglavja »III. ODSTOP OD DOLOČB ZDoh-2 GLEDE UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV« se črta.

8. člen

6. člen se črta.

9. člen

7. člen se črta.

10. člen

V 8. členu se besedilo »4., 5., 6. in 7. člena« nadomesti z besedilom »4. in 5. člena«.

11. člen

19. člen se črta.

12. člen

20. člen se črta.

13. člen

V 21. členu se drugi odstavek črta.

3. ZAKON O PRISPEVKIH ZA SOCIALNO VARNOST

14. člen

V Zakonu o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96, 18/96 – ZDavP, 34/96, 87/97 – ZDavP-A, 3/98, 7/98 – odl. US, 106/99 – ZPIZ-1, 81/00, 97/01 – ZSDP, 97/01, 62/10 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 91/13 – ZZVZZ-M, 99/13 – ZSVarPre-C in 26/14 – ZSDP-1) se za 6. členom doda nov 6.a člen, ki se glasi:

»6.a člen

Najvišja osnova za obračunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost za vse zavezance in za vse prispevke po tem zakonu mesečno znaša 7.500 eurov.

Če osnova za obračunavanje in plačevanje prispevkov presega znesek iz prejšnjega odstavka, se prispevki obračunajo in plačajo od zneska 7.500 eurov.«.

4. ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

15. člen

V Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US, 133/23 in 90/25) se v 39. členu v enajstem odstavku črta besedilo »izplačilo dela pokojnine ali«.

16. člen

39.a člen se črta.

17. člen

V 40. členu se v prvem odstavku črta besedilo »ali starostne«.

V drugem odstavku se črta besedilo »ali starostne«.

Tretji, četrti in peti odstavek se črtajo.

Dosedanji šesti odstavek postane tretji odstavek.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane četrti odstavek, se črtajo vse ponovitve besedila »ali starostne«.

18. člen

40.a člen se črta.

19. člen

Za 115. členom se doda nov 115.a člen, ki se glasi:

»115.a člen (dvojni status)

Uživalec starostne ali vdovske pokojnine, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine in na območju Republike Slovenije nadaljuje z delom oziroma opravljanjem dejavnosti ali začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, pridobi lastnost zavarovanca iz 14., 15., 16., 17. in četrtega odstavka 19. člena tega zakona. Tak uživalec ima hkrati status zavarovanca in se mu pokojnina izplačuje v celoti.«.

20. člen

V 116. členu se v prvem odstavku prvi stavek spremeni tako, da se glasi: »Uživalec predčasne, vdovske ali družinske pokojnine, ki še ni izpolnil pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine in začne na območju Republike Slovenije ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, znova pridobi lastnost zavarovanca iz 14., 15., 16., 17. in četrtega odstavka 19. člena tega zakona, pokojnina pa se mu v tem času ne izplačuje.«.

V drugem odstavku se črta beseda »starostne,«.

V tretjem odstavku se črta beseda »starostne,«.

Četrty, peti, šesti in sedmi odstavek se črtajo.

Dosedanji osmi do enajsti odstavek postanejo četrti do sedmi odstavek.

V dosedanjem dvanajstem odstavku, ki postane osmi odstavek, se črta beseda »starostne,«, za besedilom »družinske pokojnine, ki« pa se doda besedilo »še ni izpolnil pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine in«.

Dosedanji trinajsti odstavek postane deveti odstavek.

21. člen

Za 145. členom doda nov 145.a člen, ki se glasi:

**»145.a člen
(najnižja osnova za samozaposlene in kmete)**

(1) Ne glede na četrti odstavek prejšnjega člena se zavarovalna osnova za zavarovanca iz 15. in 17. člena tega zakona, pri katerem letni prihodek ne preseže letne minimalne plače v Republiki Sloveniji, določi v višini 45 % minimalne letne plače v Republiki Sloveniji, veljavne v tekočem davčnem letu, preračunane na mesec.

(2) Če zavarovanec iz prejšnjega odstavka oceni, da zavarovalna osnova ne ustreza pričakovanemu dobičku v tekočem letu, lahko za naprej plačuje prispevke od zavarovalne osnove, zmanjšane za največ 20 %, vendar ne manj kot znaša zavarovalna osnova iz prejšnjega odstavka. Če v tem primeru zavarovalna osnova, ugotovljena na podlagi dejanskega dobička za to leto, za več kot 20 % preseže znižano zavarovalno osnovo, od katere so se plačevali prispevki, se v prihodnjem obdobju prispevki plačujejo od zavarovalne osnove, določene na podlagi dejansko ugotovljenega dobička, povečane za 20 %.

(3) Zavarovalna osnova iz prvega odstavka tega člena predstavlja osnovo za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za primer brezposelnosti, zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, starševsko varstvo ter zavarovanje za primer poškodb pri delu in poklicne bolezni, ki jih zavarovanci iz 15. in 17. člena ZPIZ-2 plačujejo v skladu z zakoni, ki urejajo posamezne vrste prispevkov.«.

5. ZAKON O DOLGOTRAJNI OSKRBI

22. člen

V Zakonu o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 84/23, 112/24 in 44/25) se v 55. členu v prvem odstavku črta besedilo »ter iz naslova dejavnosti, ki se opravlja kot postranski poklic«.

Tretji odstavek se črta.

23. člen

V 56. členu se v četrtem odstavku črta besedilo »ter iz naslova dejavnosti, ki se opravlja kot postranski poklic«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Zavarovanci, za katere je že plačan prispevek za obvezno zavarovanje za DO v skupni višini po stopnji 2 odstotka, prispevka za DO od dohodkov iz drugega pravnega razmerja ne plačajo.«

Dosedanji četrti do dvanajsti odstavek postanejo peti do trinajsti odstavek.

6. ZAKON O DELOVNIH RAZMERJIH

24. člen

V Zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23, 136/23 – ZIUZDS in 70/25 – ZUTD-I) se za 119. členom doda nov 119.a člen, ki se glasi:

»119.a člen

(prenehanje pogodbe o zaposlitvi s pridobitvijo pravice do starostne pokojnine in možnost nadaljevanja delovnega razmerja)

- (1) Pogodba o zaposlitvi preneha veljati po samem zakonu z dnem, ko delavec izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Delavcu ob tem pripada odpravnina, kot jo določa 108. člen tega zakona.
- (2) Najpozneje 90 dni pred izpolnitvijo pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine lahko delavec delodajalcu pisno predlaga nadaljevanje delovnega razmerja po izpolnitvi pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine brez prekinitve, za določen ali nedoločen čas.
- (3) Delodajalec delavcu v 30 dneh od prejema pisnega predloga za nadaljevanje delovnega razmerja pošlje predlog spremembe pogodbe o zaposlitvi ali pisno navede utemeljene razloge, zaradi katerih nadaljevanju delovnega razmerja nasprotuje.
- (4) Če delavec meni, da razlogi, ki jih je navedel delodajalec, niso utemeljeni, lahko v roku 30 dni od odgovora delodajalca zahteva sodno varstvo pred pristojnim delovnim sodiščem.«.

7. ZAKON O DAVKU NA DODANO VREDNOST

25. člen

V Zakonu o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B, 122/23 in 104/24) se v Prilogi I v točki (1) za besedilom »ljudi in živali« doda besedilo, ki se glasi: », razen pšenična bela moka, kruh, testenine, goveje meso, svinjsko meso, piščančje meso, mleko, jogurt, poltrdi polmastni siri, maslo, jajca, sveže sadje in zelenjava, sončnično olje, beli sladkor, brezglutenski prehranski izdelki«.

V točki (12) se črta besedilo »semena, sadike, gnojila živalskega ali rastlinskega izvora.«.

26. člen

V Prilogi IV se dodata novi točka (3) in točka (4), ki se glasita:

»(3) pšenična bela moka, kruh, testenine, goveje meso, svinjsko meso, piščančje meso, mleko, jogurt, poltrdi polmastni siri, maslo, jajca, sveže sadje in zelenjava, sončnično olje, beli sladkor, brezglutenski prehranski izdelki.

(4) semena, sadike, gnojila živalskega ali rastlinskega izvora.«.

8. ZAKON O ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI

27. člen

V Zakonu o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US) se v 3. členu v drugem odstavku črta besedilo: »in koncesionarji v okviru koncesijske dejavnosti,« in »oziroma koncesionar«.

V drugem odstavku se črta besedilo »in koncesionarji«.

28. člen

V 5. členu se črtajo osmi, deveti, deseti in enajsti odstavek.

29. člen

V 29. členu se v drugem odstavku črta 7. točka.

V tretjem in četrtem odstavku se črta številka »7.,«.

30. člen

V 44.f členu se v prvem odstavku črta 7. točka.

Dosedanja 8.-20. točka postanejo 7.-19. točka.

31. člen

53.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»53.b člen

Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec, ki je zaposlen v javnem zdravstvenem zavodu ali javnem zavodu iz šestega odstavka 8. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu tega člena: javni zavod) lahko zdravstvene storitve pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti ali kot izvajalec zdravstvene dejavnosti opravlja le na podlagi predhodnega pisnega soglasja delodajalca. Soglasje izda direktor javnega zavoda na podlagi pisne vloge zdravstvenega delavca za največ 12 mesecev. Direktor javnega zavoda mora o vlogi odločiti v roku 30 dni od njenega prejema, sicer se šteje, da je soglasje podano.

Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec iz prejšnjega odstavka, ki je v javnem zavodu zaposlen za polni delovni čas, lahko opravlja zdravstvene storitve pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti ali kot izvajalec zdravstvene dejavnosti največ v obsegu osem ur na teden, ta časovna omejitev pa se lahko upošteva tudi kot povprečna časovna omejitev v obdobju šestih mesecev. V to omejitev se šteje tudi delo v obliki dopolnilnega delovnega razmerja. V primeru zaposlitve za krajši delovni čas se osem urna omejitev nanaša na delo, ki presega obseg dela, ki ustreza polnemu delovnemu času.

Soglasje iz prvega odstavka tega člena se zdravstvenemu delavcu oziroma zdravstvenemu sodelavcu izda, če:

- s tem ne bo povzročena škoda javnemu zavodu oziroma motnja pri opravljanju dejavnosti javnega zavoda,

- javni zavod sam nima potrebe po dodatnem, dopolnilnem delu oziroma delu, ki presega obveznost iz polnega delovnega časa zdravstvenega delavca,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec v celoti izvršuje svoje delovne obveznosti glede količine in vrste opravljenih zdravstvenih storitev, določenih s pogodbo o zaposlitvi in normativi ter standardi dela pri svojem delodajalcu,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne odklanja nadurnega dela, pripravljenosti in morebitnih drugih oblik dela pri delodajalcu in
- zdravstvenemu delavcu oziroma zdravstvenemu sodelavcu zaradi dela pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti ali kot izvajalcu zdravstvene dejavnosti ni onemogočen dnevni in tedenski počitek ter letni dopust.

Zdravstvenemu delavcu oziroma zdravstvenemu sodelavcu, ki v javnem zavodu ni zaposlen za polni delovni čas, se ne izda soglasja iz prvega odstavka tega člena le, če mu delodajalec predhodno ponudi sklenitev pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas.

Soglasje iz prvega odstavka tega člena vsebuje najmanj:

- podatke o javnem zavodu, ki daje soglasje,
- osebno ime in delovno mesto zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, kateremu se soglasje daje,
- naziv drugega izvajalca zdravstvene dejavnosti, v okviru katerega bo zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec opravljal zdravstvene storitve,
- zdravstvene storitve, ki jih bo zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec opravljal,
- čas veljavnosti soglasja,
- navedbo pogojev, ki veljajo za zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, iz tretje, četrte in pete alineje tretjega odstavka tega člena in
- obseg največje še dopustne dnevne in tedenske obremenjenosti zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca z delom zunaj javnega zavoda, upoštevajoč določbe o minimalnem trajanju dnevnega in tedenskega počitka ter letnega dopusta.

Izdano soglasje iz prvega odstavka tega člena se prekliče, če:

- se spremenijo okoliščine iz druge alineje tretjega odstavka tega člena,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne izpolnjuje pogojev iz tretje, četrte ali pete alineje tretjega odstavka tega člena,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec krši časovno omejitev opravljanja zdravstvenih storitev iz drugega odstavka tega člena,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne sporoči podatkov v skladu z drugim odstavkom 53.č člena tega zakona.«.

32. člen

53.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»53.c člen

Javni zdravstveni zavod lahko za opravljanje zdravstvenih storitev sklene podjemno pogodbo ali drugo pogodbo civilnega prava (v nadaljnjem besedilu: podjemna pogodba) z zdravstvenim delavcem, če je tovrstno opravljanje zdravstvenih storitev za javni zdravstveni zavod ekonomsko smotnejše in če:

- za opravljanje zdravstvenih storitev, ki so predmet pogodbe, ni mogoče skleniti pogodbe o zaposlitvi zaradi občasne narave teh storitev ali njihovega manjšega obsega, ali
- gre za enkratno povečanje programa zdravstvenih storitev javnega zdravstvenega zavoda za potrebe obveznega zdravstvenega zavarovanja, ali

- javni zdravstveni zavod z obstoječimi kadrovskimi zmogljivostmi ne more zagotoviti pogodbenih obveznosti do Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Zdravstveni delavec iz prvega odstavka prejšnjega člena pred sklenitvijo podjemne pogodbe predloži veljavno soglasje za delo pri drugem javnem zdravstvenem zavodu oziroma pri drugi pravni ali fizični osebi, ki opravlja zdravstveno dejavnost.

Podjemna pogodba se lahko sklene za največ 12 mesecev in vsebuje najmanj naslednje določbe:

- o vrstah in obsegu zdravstvenih storitev, ki jih bo zdravstveni delavec opravljal na podlagi podjemne pogodbe,
- o času, v katerem bo zdravstveni delavec opravljal zdravstvene storitve na podlagi podjemne pogodbe, ob upoštevanju dnevnega in tedenskega počitka ter letnega dopusta,
- ocena ur, ki se bodo opravile na podlagi podjemne pogodbe,
- o plačilu za opravljene zdravstvene storitve,
- o zavarovanju poklicne odgovornosti,
- o roku za opravo zdravstvenih storitev,
- o javnem zdravstvenem zavodu ali javnem zavodu iz šestega odstavka 8. člena tega zakona, za katerega bo zdravstveni delavec opravljal zdravstvene storitve na podlagi podjemne pogodbe,
- o tem, da opravljanja zdravstvenih storitev ni mogoče prenesti na tretjo osebo,
- o možnosti predčasnega prenehanja.

Pred sklenitvijo podjemne pogodbe javni zdravstveni zavod opravi analizo, s katero dokaže stroškovno upravičenost sklenitve podjemne pogodbe, pri čemer upošteva vse stroške, povezane z opravljanjem zdravstvenih storitev, za katere se podjemna pogodba sklepa. Podrobnejša merila za določitev višine plačila opravljanja zdravstvenih storitev po podjemni pogodbi določi minister, pristojen za zdravje.

Po preteku obdobja iz tretjega odstavka tega člena se lahko z istim zdravstvenim delavcem sklene nova podjemna pogodba v skladu s pogoji iz tega člena.

Sklepanje podjemne pogodbe za opravljanje zdravstvenih storitev z lastnim zaposlenim zdravstvenim delavcem ni dovoljeno, razen če gre za opravljanje zdravstvenih storitev v okviru državnih presejalnih programov in drugih posebnih programov, ki jih s sklepom potrdi minister, pristojen za zdravje, in je zagotovljen vir financiranja.

Javni zdravstveni zavodi in drugi javni zavodi iz šestega odstavka 8. člena tega zakona se lahko z drugim izvajalcem zdravstvene dejavnosti pogodbeno dogovorijo o opravljanju zdravstvenih storitev.«.

9. ZAKON O DODATNIH INTERVENTNIH UKREPIH NA PODROČJU ZDRAVSTVA

33. člen

V Zakonu o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva (Uradni list RS, št. 111/25, 34/26 in 37/26 – popr.) se v 7. členu v naslovu člena črta besedilo »in pogodbeno sodelovanje«.

Črtajo se tretji, četrti, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

10. ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

34. člen

V Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 in 32/25 – ZZDej-N) se v 86. členu pred besedo malomarnosti doda beseda »hude«.

35. člen

V 87. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Zavod ima pravico zahtevati povrnitev povzročene škode od delodajalca, če je namenoma ali iz hude malomarnosti opustil izvajanje higiensko sanitarnih ukrepov, ukrepov za varnost in zdravje pri delu ali drugih ukrepov, predpisanih ali odrejenih za varnost ljudi in ima ta opustitev za posledico bolezni, poškodbo ali smrt zavarovane osebe.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Zavod lahko od delodajalca zahteva povrnitev povzročene škode iz hude malomarnosti največ v višini 20-kratnika najnižje pokojninske osnove. Če je povzročena škoda nastala namenoma, jo v celoti povrne delodajalec.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

**TRETJI DEL
ZAČASNI UKREPI****1. ZAČASNI UKREP NA PODROČJU DAVKA NA DODANO VREDNOST ZA OMILITEV
DVIGA CEN ENERGENTOV****36. člen****(delni prenos Direktive Sveta (EU) 2022/542)**

S tem zakonom se za omilitev dviga cen energentov v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost (UL L št. 107 z dne 6. 4. 2022, str. 1) in določa začasen ukrep na področju davka na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV) z odstopom od določb Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B, 122/23 in 104/24; v nadaljnjem besedilu: ZDDV-1).

37. člen**(znižana stopnja DDV za energente)**

(1) Ne glede na 41. člen ZDDV-1 se od 1. julija 2026 do vključno 31. marca 2027 DDV obračunava in plačuje po nižji stopnji 9,5 % od davčne osnove za naslednje dobave: –

električne energije iz tarifne oznake 2716 00 00; – zemeljskega plina iz tarifnih oznak 2711 11 00, 2711 21 00 in 2711 29 00; – daljinskega ogrevanja, uvrščenega v šifro standardne klasifikacije dejavnosti D/35.30; – lesa za kurjavo iz tarifne oznake 4401.

(2) Za obdobje veljavnosti ukrepa iz prejšnjega odstavka Vlada zagotovi regulacijo cen energentov, za katere velja regulacija cen na dan 1. julij 2026 in so izpolnjeni pogoji za regulacijo cen po zakonu, ki ureja kontrolo cen.

(3) Za razvrstitev blaga iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo tarifne oznake iz kombinirane nomenklature carinske tarife iz Uredbe Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L št. 256 z dne 7. 9. 1987, str. 1), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2025/1926 z dne 22. septembra 2025, o spremembi Priloge I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L št. 2025/1926 z dne 31. 10. 2025).

38. člen (kazenske določbe)

(1) Z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa z globo od 3.200 do 30.000 eurov, če DDV obračuna po nepravilni stopnji (37. člen).

(2) Z globo od 800 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 600 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe kaznuje z globo od 800 do 4.000 eurov.

(4) Z globo od 400 do 4.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

2. ZAČASNI UKREP NA PODROČJU UPORABE ZAKONA, KI UREJA GOSTINSKO DEJAVNOST

39. člen (začasna neuporaba ZGos-1)

(1) Zakon o gostinstvu (Uradni list RS, št. 77/25; v nadaljnjem besedilu ZGos-1) se ne uporablja od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2026.

(2) Do začetka ponovne uporabe ZGos-1 se uporablja Zakon o gostinstvu (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16; v nadaljnjem besedilu ZGos).

40. člen (nov rok za dopolnitev podatkov v registru)

(1) Ne glede na drugi odstavek 40. člena ZGos-1 je rok za dopolnitev podatkov v registru iz prvega odstavka 40. člena ZGos-1 30. junij 2027.

(2) Ne glede na peti odstavek 40. člena ZGos-1 AJPES izvajalca nastanitvene dejavnosti o obveznosti iz prvega odstavka 40. člena ZGos-1, o roku iz drugega odstavka 40. člena ZGos-1 ter posledicah iz tretjega odstavka 40. člena ZGos-1 obvesti do 31. maja 2027.

41. člen
(nov rok veljavnosti soglasja solastnikov za oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem)

Ne glede na 44. člen ZGos-1 soglasja solastnikov dvostanovanjske ali tri- in večstanovanjske stavbe za opravljanje oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem, pridobljena v skladu s Stanovanjskim zakonom (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19, 189/20 – ZFRO, 90/21, 18/23 – ZDU-1O, 77/23 – odl. US in 61/24), ki so bila veljavna ob začetku uporabe ZGos-1, veljajo do 31. decembra 2027 oziroma do treh let od pridobitve soglasja, če je slednje pozneje.

42. člen
(opustitev omejitve oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem za leto 2027)

Ne glede na 22. člen ZGos-1 in 45. člen ZGos-1 se v letu 2027 oddajanje stanovanja v kratkotrajni najem časovno ne omeji ter določitev kriterijev za določitev občin z visokim tveganjem negativnih vplivov kratkotrajnega najema za leto 2027 ne opravi.

43. člen
(uporaba podzakonskih predpisov)

(1) Ne glede na 47. člen ZGos-1 se od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2026 uporabljajo naslednji podzakonski predpisi:

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 35/17);
- Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 22/18, 5/19 in 182/20);
- Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/99, 107/00, 30/06, 93/07 in 16/21).

(2) Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/07) se uporablja od uveljavitve tega zakona do 31. decembra 2027.

(3) Pravilnik o registru nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 70/16) se uporablja od uveljavitve tega zakona do 31. januarja 2027.

ČETRTI DEL
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

1. ZAKON O DOHODNINI

44. člen
(uporaba 23. člena ZDoh-2AB)

Določba b) točke 23. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 104/24) se ne uporablja za davčno leto 2026.

45. člen

(priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026)

(1) Zavezanec, ki je do uveljavitve tega zakona oddal obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti oziroma obračun dohodnine od dohodka iz dejavnosti in ni priglasil ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026, izpolnjuje pa pogoje za priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov na podlagi spremenjenega 48. člena zakona, lahko ne glede na prvi in drugi odstavek 53. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS, 55/24 – odl. US, 100/24, 40/25 – ZINR in 100/25; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2) priglasijo ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026 s predložitvijo popravka davčnega obračuna po 53. členu ZDavP-2 do 30. junija 2026.

(2) Zavezanec, ki je v letu 2026 do uveljavitve tega zakona na novo začel opravljati dejavnost, ni pa priglasil ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026, izpolnjuje pa pogoje za priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov iz spremenjenega 48. člena zakona, lahko dopolni prijavo za vpis v davčni register z izjavo, da za davčno leto 2026, v katerem je začel na novo opravljati dejavnost, uveljavlja ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, ter izjavo o izpolnjevanju pogojev na podlagi spremenjenega 48. člena zakona, vse v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, do 30. junija 2026.

46. člen

(uporaba spremenjenih določb ZDoh-2)

Spremenjeni 48., 59. in 135.č členi ZDoh-2 se uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

2. ZAKON O PRAVICI DO ZIMSKEGA REGRESA TER PRENOVI UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV

47. člen

(uporaba spremenjenih določb ZPZR)

5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. in 13. člen tega zakona se uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

3. ZAKON O PRISPEVKIH ZA SOCIALNO VARNOST

48. člen

(uporaba novega 6.a člena ZPSV)

Novi 6.a člen ZPSV se začne uporabljati 1. julija 2026.

4. ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

49. člen

(začetek izplačevanja dosedanjim prejemnikom dela pokojnine)

Dosedanjim prejemnikom dela pokojnine po 39.a členu, delne pokojnine in sorazmernega dela zneska po 40. in 116. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US, 133/23 in 90/25), začne zavod po uradni dolžnosti izplačevati polno pokojnino v skladu z novim 115.a členom ZPIZ-2 s prvim dnevom naslednjega meseca po uveljavitvi tega zakona.

50. člen

(uporaba novega 145.a člena ZPIZ-2)

Novi 145.a člen ZPIZ-2 se začne uporabljati 1. julija 2026.

5. ZAKON O DOLGOTRAJNI OSKRBI

51. člen

(uporaba spremenjenih 55. in 56. člena ZDOsk-1)

(1) Spremenjena 55. člen in 56. člen ZDOsk-1 se začneta uporabljati 1. julija 2026.

(2) Do začetka uporabe spremenjenih 55. člena in 56. člena ZDOsk-1 se uporabljata 55. člen in 56. člen Zakona o dolgotrajni oskrbi (Uradni list RS, št. 84/23, 112/24 in 44/25.)

6. ZAKON O DELOVNIH RAZMERJIH

52. člen

(prenehanje delovnega razmerja)

Delavcem, ki na dan uveljavitve tega zakona izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma jih bodo izpolnili v naslednjih treh mesecih, delovno razmerje preneha v enem letu od uveljavitve tega zakona, razen če se pred tem z delodajalcem ne dogovorijo o nadaljevanju delovnega razmerja, pri čemer se smiselno uporablja novi 119.a člen ZDR-1.

7. ZAKON O DAVKU NA DODANO VREDNOST

53. člen

(uporaba stopnje DDV pri prehodu na posebno nižjo stopnjo DDV)

(1) Za opravljen del dobave blaga, za katero se z dnem začetka uporabe tega zakona uporablja posebna nižja stopnja DDV, katere del dobave je opravljen pred dnem začetka uporabe tega zakona, preostali del pa po tem datumu, davčni zavezanec obračuna DDV za celotno dobavo tega blaga po posebni nižji stopnji DDV.

(2) Davčni zavezanec, ki pred dnem začetka uporabe tega zakona prejme celotno ali delno plačilo za dobavo blaga, za katero se z dnem začetka uporabe tega zakona uporablja posebna nižja stopnja DDV, dobava pa bo v celoti opravljena po tem datumu, obračuna DDV po posebni nižji stopnji DDV.

(3) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi v zvezi z zneski izvršenih predplačil za dobave blaga, za katero se z dnem začetka uporabe tega zakona uporablja posebna nižja stopnja DDV, od katerih so DDV dolžni obračunati prejemniki kot plačniki DDV.

54. člen **(rok za uskladitev podzakonskega predpisa)**

Minister, pristojen za finance, uskladi predpis iz 146. člena ZDDV-1 v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

55. člen **(začetek uporabe spremenjenih Priloge I in Priloge IV ZDDV-1)**

(1) Spremenjeni Priloga I in Priloga IV ZDDV-1 se začeta uporabljati prvi dan drugega meseca po uveljavitvi tega zakona.

(2) Do začetka uporabe spremenjenih Priloge I in Priloge IV ZDDV-1 se uporabljata Priloga I in Priloga IX Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B, 122/23 in 104/24).

8. ZAKON O ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI

56. člen **(soglasja iz 53.b člena in podjetne pogodbe iz 53.c ZZDej)**

(1) Soglasja zdravstvenim delavcem in zdravstvenim sodelavcem, zaposlenim v javnem zavodu, iz 53.b člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPdve, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US), ki so veljavna na dan uveljavitve tega zakona, ostanejo v veljavi do poteka veljavnosti.

(2) Podjetne pogodbe iz 53.c člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPdve, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US), ki so veljavne na dan uveljavitve tega zakona, ostanejo v veljavi do poteka veljavnosti.

9. ZAKON O DODATNIH INTERVENTNIH UKREPIH NA PODROČJU ZDRAVSTVA

57. člen
(pogodbe iz 7. člena ZDIUPZ)

Pogodbe, sklenjene v skladu s tretjim, četrtim, petim, šestim, sedmim ali osmim odstavkom 7. člena Zakona o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva (Uradni list RS, št. 111/25, 34/26 in 37/26 – popr.), ki so veljavne na dan uveljavitve tega zakona, ostanejo v veljavi do poteka veljavnosti.

10. ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

58. člen
(postopki za regresne zahtevke, ki so v teku)

Postopki, ki so v teku v skladu s 86. in 87. členom ZZVZZ, se dokončajo po Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 in 32/25 – ZZDej-N).

KONČNA DOLOČBA

59. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (vsebina)

Člen določa splošno vsebino zakona, pri čemer vsebuje spremembe in dopolnitve zakonov, ter začasni ukrep na področju DDV za omilitev dviga cen energentov in začasni ukrep na področju uporabe zakona, ki ureja gostinsko dejavnost.

K 2. členu (48. člen ZDoh-2)

V primerjavi z obstoječim 48. členom ZDoh-2 se spreminja višina meje za priglasitev normiranih odhodkov za t.i. popoldanske normirane zavezance (iz prve alineje tretjega odstavka) s 30.000 na 70.000 ter za t.i. polne normirane zavezance (iz druge alineje tretjega odstavka) s 60.000 na 150.000. Enako se meja s 60.000 na 150.000 poviša za zavezance iz šestega odstavka.

Meje za izstop iz sistema normiranih odhodkov se povišajo

- s 60.000 na 150.000 evrov za t.i. polne normirance;
- s 30.000 na 70.000 evrov za t.i. popoldanske normirance;
- s 45.000 na 110.000 evrov za zavezance, ki so bili v zadnjih dveh letih tako polni normiranec kot popoldanski normiranec;
- s 60.000 na 150.000 evrov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva iz šestega odstavka.

Meja za izpolnjevanje kriterija za t.i. polnega normiranca se z 9 mesecev obveznega zavarovanja na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas skrajša na 5 mesecev, kot je bila že nekoč določena. V praksi se je izkazalo, da je določitev 9-mesečne meje lahko krivična do zavezancev, ki opravljajo dejavnost v obsegu polnega normiranca, pa so primorani pred koncem meseca septembra iz objektivnih razlogov prenehati z opravljanjem dejavnosti. Posledica tega je, da so obravnavani kot t.i. popoldanski normiranci, kar pomeni veliko višjo obdavčitev. Ocenjujemo, da je za preprečitev tovrstnih krivic potrebno mejo znižati nazaj na 5 mesecev.

Trenutno vsebino iz 48. člena ZDoh-2 začasno ureja 6. člen Zakona o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (ZPZR), ki določa tudi prihodkovne pogoje sorazmerno za mesece opravljanja dejavnosti za ponovni vstop v sistem. (Višina: 120.000 evrov za polne normirance, 50.000 za popoldanske normirance, 85.000 za »mešane normirance« ter 120.000 na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva). Po tem predlogu zakona ti prihodkovni pogoji niso več določeni, saj se črta tudi zadevna ureditev normirancev iz ZPZR. Za vse zavezance bo ureditev bolj ugodna od trenutno veljavne.

Ta predlog vrača sistem normiranih odhodkov k preverjenemu, delujočemu in pravičnemu modelu, ki je bil med podjetniki široko podprt, ker je zagotavljal predvidljivost, enostavnost in nizke vstopne ovire. Cilj sprememb je okrepiti podjetniško dejavnost, zmanjšati administrativno breme ter zagotoviti večjo vključenost posameznikov v plačilo prispevkov, kar krepi vzdržnost sistema in spodbuja razvoj podjetnosti v Sloveniji.

Pri tem nikakor ni zanemarljiv podatek, da normirani samostojni podjetniki v skupnem obsegu plačajo dvakrat toliko dohodnine kot samostojni podjetniki, ki nimajo statusa normiranca. Zaradi poenostavitve sistema se črtata tudi dosedanji osmi in deveti odstavek.

Ureditev zasleduje pomembno javno korist, ki se kaže v razbremenitvi davčnih zavezancev, olajšanju poslovanja in večji izbiri načina poslovanja. Predlagana ureditev ne posega v pridobljene pravice posameznikov, saj znižanje davčne obveznosti za nazaj za davčne zavezance pomeni ugodnejši pravni položaj. Zakon tako ne nalaga novih obveznosti, temveč obstoječe obveznosti zmanjšuje, kar je v ustavnosodni presoji dopustno. Glede na navedeno je uporaba teh določb zakona za celotno letošnje davčno leto ustavno dopustna.

K 3. členu (59. člen ZDoh-2)

Določajo se nove meje prihodkov ter deleži upoštevanja normiranih odhodkov.

Za polne normirance se uvaja sistem progresivnega zmanjševanja deleža priznanih normiranih odhodkov z naraščanjem prihodkov. Do 100.000 evrov 80 %, od 100.000 do 120.000 70 %, od 120.000 do 150.000 40 %, nad 150.000 evrov 0 % normiranih odhodkov. (V ZDoh-2 je trenutno določena meja 60.000 evrov za 80 %, nad to mejo pa velja 0 % priznanih normiranih odhodkov.)

Za popoldanske normirance predlagamo, da se do 50.000 evrov prizna 80 % ter med 50.000 in 70.000 70 % normiranih odhodkov, nad 70.000 pa 0 %. (Za popoldanske normirance trenutno velja do 12.500 evrov 80 %, med 12.500 in 30.000 evrov 40 % ter nad 30.000 evrov 0 % priznanih normiranih odhodkov.)

Na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva iz šestega odstavka 48. člena se prizna 80 % normiranih odhodkov vendar ne več kot 120.000 evrov. (Trenutno velja 48.000 evrov.)

Tudi v tem členu se določa, da se meja za izpolnjevanje kriterija za t.i. polnega normiranca z 9 mesecev obveznega zavarovanja na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas skrajša na 5 mesecev, kot je bila že nekoč določena.

Stopnja bo 20 % za vse zavezance, saj se s tem zakonom črta tudi celotna zadevna ureditev normirancev iz ZPZR. Ta je med drugim določala tudi progresivne davčne stopnje. Za vse zavezance bo ureditev bolj ugodna od trenutno veljavne. Predlog prinaša vzpostavitev preglednejšega in stabilnejšega sistema nižje davčne obremenitve, ki omogoča boljšo dinamiko med leti glede na pogoje za izstop iz sistema. Predlog ponovno uvaja razumne meje, zagotavlja davčno predvidljivost in ne kaznuje podjetniške rasti, temveč jo spodbuja.

Ureditev zasleduje pomembno javno korist, ki se kaže v razbremenitvi davčnih zavezancev, olajšanju poslovanja in večji izbiri načina poslovanja. Predlagana ureditev ne posega v pridobljene pravice posameznikov, saj znižanje davčne obveznosti za nazaj za davčne zavezance pomeni ugodnejši pravni položaj. Zakon tako ne nalaga novih obveznosti, temveč obstoječe obveznosti zmanjšuje, kar je v ustavnosodni presoji dopustno. Glede na navedeno je uporaba teh določb zakona za celotno letošnje davčno leto ustavno dopustna.

K 4. členu (135.č člen ZDoh-2)

Zniža se stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem s 25 % na 15 %. Gre za ukrep omilitve stanovanjske problematike, ki je usmerjen predvsem v splošno davčno razbremenitev najemniškega trga nepremičnin.

V novem drugem odstavku se v prvi alineji vzpostavi ukrep davčne razbremenitve stanovanjskega najema za družine. Določi se nova znižana stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem, če se dohodek doseže z oddajanjem v najem nepremičnine, ki predstavlja stanovanje ali dvostanovanjsko hišo s pripadajočim zemljiščem, ter je oddana rezidentu z otrokom. Pojem »stanovanja ali stanovanjske hiše – ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem« je že ustaljen in zakonsko uveljavljen v 96. členu ZDoh-2. Gre torej za omejitev možnosti znižane stopnje zgolj za stanovanjsko nepremičnino in se ne more uporabiti za druge tipe nepremičnin (npr. za poslovne prostore).

Znižana stopnja znaša 5 % in je mogoča zgolj pod pogojem, da se stanovanjska nepremičnina oddaja rezidentu, ki vzdržuje vsaj enega otroka do dopolnjenega 18. leta starosti ter s tem otrokom v tej nepremičnini dejansko biva. Pojem dejanskega bivanja je že ustaljen in zakonsko uveljavljen v 96. členu ZDoh-2. Starost 18 let je usklajena s starostjo, do katere se olajšava za vzdrževanega otroka v skladu s četrtem odstavkom 114. člena ZDoh-2 že priznava brezpogojno (ne glede na morebitno nadaljnjo šolanje).

Gre za davčni ukrep družinske politike, ki bo spodbudil dolgoročen najem stanovanjskih nepremičnin družinam. Možnost znižane stopnje se namreč omeji zgolj za oddajanje stanovanjske nepremičnine, ki se dejansko uporablja za bivanje rezidenta z otrokom ter ima v njej rezident tudi prijavljeno stalno prebivališče in ne za druge namene.

V drugi alineji drugega odstavka se pod enakimi pogoji dodaja tudi znižana stopnja 5 % za oddajanje stanovanja ali stanovanjske hiše rezidentu do dopolnjenega 30. leta starosti. S tem se lajša stanovanjsko krizo, ki močno pesti mlade v Sloveniji, ter zasleduje cilj spodbujanja in bolj odprtega trg najemnih stanovanj za mlade pri nas.

S predlaganimi nižjimi stopnjami za oddajanje premoženja v najem se zasleduje ustavno načelo iz 78. člena Ustave, po katerem »država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo primerno stanovanje«. Zasleduje se tudi ustavno načelo iz 54. člena Ustave, da »država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere«. Poleg navedenega se zasleduje tudi ustavno načelo iz 55. člena Ustave, po katerem država »ustvarja razmere, ki omogočajo staršem, da se odločajo za rojstva svojih otrok«. Nedopustno je, da se ob vseh teh ustavnih določbah in načelih v veljavni ureditvi najem stanovanja obdavčuje tako visoko ali celo višje kot npr. dobičke iz kapitala. To še posebej velja ob trenutni stanovanjski krizi, s katero se soočajo predvsem mladi in mlade družine v Sloveniji.

Ureditev zasleduje pomembno javno korist, ki se kaže v davčni razbremenitvi (stanovanjskega) najema. Predlagana ureditev ne posega v pridobljene pravice posameznikov, saj znižanje davčne obveznosti za nazaj za davčne zavezance pomeni ugodnejši pravni položaj. Zakon tako ne nalaga novih obveznosti, temveč obstoječe obveznosti zmanjšuje, kar je v ustavnosodni presoji dopustno. Glede na navedeno je uporaba teh določb zakona za celotno letošnje davčno leto ustavno dopustna.

K 5. členu (1. člen ZPZR)

Iz 1. člena ZPZR se črta določba, da zakon ureja prenovo ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov z odstopom od določb Zakona o dohodnini, saj se s tem

zakonom na novo določa ureditev tega področja in črta navedeno začasno ureditev določeno z odstopom od ZDoh-2.

K 6. členu (4. člen ZPZR)

Ker se v 1. členu ZPZR črta prva omemba Zakona o dohodnini z navedbo objav v Uradnem listu, jo je treba prenesti v 4. člen ZPZR.

K 7. členu (naslov III. poglavja ZPZR)

Črta se naslov »III. ODSTOP OD DOLOČB ZDoh-2 GLEDE UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV«, saj ta vsebina ni več del ZPZR.

K 8. členu (6. člen ZPZR)

Črta se 6. člen ZPZR, ki ureja začasni odstop od 48. člena ZDoh-2, saj se s tem zakonom zadevna ureditev iz 48. člena ZDoh-2 na novo trajno ureja.

K 9. členu (7. člen ZPZR)

Črta se 7. člen ZPZR, ki ureja začasni odstop od 135.a člena ZDoh-2. Stopnja davka za zavezance z normiranimi odhodki bo ponovno enotna v višini 20 % in ne več progresivna, kot to določa 7. člen ZPZR.

K 10. členu (8. člen ZPZR)

Ker se 6. in 7. člen ZPZR črtata, ni več potrebe, da se ureja pristojnost za nadzor nad njunim izvajanjem.

K 11. členu (19. člen ZPZR)

Ker ZPZR ne ureja več vsebine iz 48. člena ZDoh-2, ni več potrebe, da ureja vprašanje (ne)uporabe posebne ureditve pogojev za izstop iz sistema normiranih odhodkov za leto 2026. To določbo bo vsebovala prehodna določba tega predloga zakona.

K 12. členu (20. člen ZPZR)

Ker se 6. člen ZPZR črta, se črtajo tudi določbe glede uporabe 6. člena ZPZR za izvajanje nekaterih določb ZDoh-2.

K 13. členu (21. člen ZPZR)

Ker se 6. in 7. člen ZPZR črtata, se črta tudi določba drugega odstavka 21. člena ZPZR, ki določa njuno uporabo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

K 14. členu (Nov 6.a člen ZPSV)

Predlog prinaša uvedbo razvojne kapice za vse prispevke in vse zavezance v višini 7.500 evrov. Nov člen torej določa najvišjo osnovno, od katere je mogoče obračunavati in plačevati prispevke. Če obračunana osnova preseže ta znesek, se ne glede na to, vsi prispevki, ki se obračunavajo in plačujejo po tem zakonu, obračunajo od osnove 7.500 evrov mesečno. To velja tudi za prispevke, ki jih plačujejo delodajalci.

Kapica bi po podatkih iz leta 2024 zajela zgornji odstotek zaposlenih.

Ukrep je usmerjen v zadrževanje ključnih strokovnih in visokokvalificiranih kadrov, ki jih podjetja najbolj potrebujejo za razvoj in inovacije. Višje izobraženi in visoko produktivni posamezniki so temelj za dvig dodane vrednosti podjetij, kar dolgoročno omogoča tudi rast plač vseh zaposlenih. Razvojna kapica tako krepi konkurenčnost slovenskega trga dela in zmanjšuje odliv kadra v tujino.

Smo na prvem mestu lestvice OECD glede tega koliko prispevkov država pobere glede na BDP (skoraj 17 % BDP v letu 2024). Med letoma 2023 in 2024 se je delež še povečal za cca. 1 odstotno točko. Slovenija je poleg tega po kazalniku najvišje mejne davčne stopnje OECD država z najvišjo obdavčitvijo v najvišjem razredu. To pomeni, da osebe pri najvišji obdavčitvi dela od vsakega na novo zasluženega evra državi za davke in prispevke plačajo več kot 60 centov. Kljub temu, da je davčni priliv zaradi tako visoke zadnje stopnje zaradi majhnega deleža prebivalstva, ki ga doseže, omejen, pa to investitorjem pošilja negativen signal. Zaradi navedenega menimo, da je predlagana sprememba nujna za dolgoročen razvoj slovenskega gospodarstva ter privabljanjem panog z visoko kvalificirano delovno silo.

K 15. členu (39. člen ZPIZ-2)

Zaradi črtanja možnosti izplačila dela pokojnine in njeno nadomestitvijo z dvojnimi statusom uživalca in zavarovanca, ki predvideva izplačevanje polne pokojnine po izpolnitvi pogojev za pridobitev starostne pokojnine, se črta besedilo, ki se nanaša na izplačilo dela pokojnine.

K 16. členu (39.a člen ZPIZ-2)

Zaradi vzpostavitve dvojnega statusa upokojencev, ki ob ponovni delovni aktivnosti prejmejo celotno pokojnino, se institut izplačila dela pokojnine črta.

K 17. členu (40 člen ZPIZ-2)

Glede na to, da se za zavarovance, ki so izpolnili pogoje za pridobitev starostne pokojnine, uvaja izplačilo polne pokojnine, če nadaljujejo z delom in vključitvijo v obvezno zavarovanje, ne glede na delovni čas oziroma obseg ponovnega zavarovanja, institut delne pokojnine ni več smiseln za upravičence do starostne pokojnine. Še naprej pa lahko delno pokojnino uveljavljajo zavarovanci, ki izpolnijo pogoje za pridobitev pravice do predčasne pokojnine.

Črtajo se določbe, ki se nanašajo na izplačevanje dela pokojnine glede na obdobje vključitve v zavarovalni čas in glede na obdobje trajanja zaposlitve po izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino. Oboje ni več relevantno, saj uvajamo dvojni status zavarovanca in hkrati uživalca z izpolnjenimi pogoji za prejem starostne pokojnine, ne glede na delovni čas, za katerega je vključen v obvezno zavarovanje po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev.

K 18. členu (40.a člen ZPIZ-2)

Ker člen ureja različne izpeljave instituta izplačevanja dela pokojnine, ki ga ukinjamo, se člen črta.

K 19. členu (Nov 115.a člen ZPIZ-2)

S spremenjenim členom predlagamo, da uživalec starostne ali vdovske pokojnine, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine in nadaljuje z delom oziroma opravljanjem

dejavnosti ali začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, še naprej prejema polno pokojnino. Omogočamo namreč hkratni dvojni status zavarovanca in uživalca. Ta pomeni, da se uživalcu pokojnina kljub delovni aktivnosti izplačuje še naprej v polnem obsegu.

K 20. členu (116. člen ZPIZ-2)

Določbe se prilagodijo na novo uvedenemu dvojnemu statusu zavarovanca in uživalca, ki ne prekinе izplačevanja pokojnine, če je oseba že izpolnila pogoje za pridobitev starostne pokojnine. Dvojni status zavarovanca in uživalca velja ne glede na to, ali začne upokojenec opravljati delo oziroma dejavnost v Sloveniji ali v tujini. Če pa uživalec predčasne, vdovske ali družinske pokojnine še ni izpolnil pogojev za pridobitev starostne pokojnine, se mu v primeru ponovne vključitve v zavarovanje pokojnina preneha izplačevati z dnem ponovne pridobitve lastnosti zavarovanca iz 14., 15., 16., 17. in četrtega odstavka 19. člena tega zakona oziroma z dnem ko se zaposli ali začne opravljati dejavnost v tujini.

K 21. členu (Nov 145.a člen ZPIZ-2)

Dodaja se nov 145.a člen, ki določa najnižjo zavarovalno osnovo, ki predstavlja osnovo za plačilo minimalnih prispevkov za socialno varnost. Člen določa, da se za osebe, ki samostojno opravljajo pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost, ter za kmete, ki so obvezno zavarovani in katerih prihodki v preteklem davčnem letu niso presegli bruto minimalne plače eurov, zavarovalna osnova določi v višini 45 % minimalne veljavne letne plače v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec, namesto 60 % povprečne plače istega leta. Davčne obveznosti samozaposlenih oseb oziroma kmetov, ki dosegajo tako nizke prihodke, so na področju plačila prispevkov neutemeljeno visoke in pod določenim pragom, ki znaša 60% povprečne plače, fiksne, pri čemer del prispevkov za posameznika, zavarovanega na podlagi pogodbe o zaposlitvi, nosi delodajalec, medtem ko je pri samozaposlenih ta strošek v celoti na osebi, ki opravlja dejavnost.

Drugi odstavek vsebinsko povzema vsebino desetega odstavka 145. člena ZPIZ-2 z ustreznim sklicem na znižano minimalno zavarovalno osnovo.

Tretji odstavek, z namenom preprečitve nejasnosti pri izračunu prispevkov ob upoštevanju navedene spremembe zakonodaje, jasno določa, da se zavarovalna osnova, opredeljena v prvem odstavku tega člena, šteje za osnovo za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za primer brezposelnosti, zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, starševsko varstvo ter zavarovanje za primer poškodb pri delu in poklicne bolezni, ki jih zavarovanci iz 15. in 17. člena ZPIZ-2 plačujejo v skladu z zakoni, ki urejajo posamezne vrste prispevkov.

K 22. členu (55. člen ZDOsk-1)

S spremembo prvega odstavka predlagamo ukinitvev plačevanja prispevka za dolgotrajno oskrbo za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic npr. t. i. popoldanski s. p., dopolnilna dejavnost na kmetiji, sobodajalci. Ta prispevek znaša 1 % od pavšalne osnove (25 % povprečne bruto plače za oktober preteklega leta). Te osebe so namreč praviloma že vključene v obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo na podlagi delovnega razmerja, iz katerega že plačujejo 1 % prispevka (poleg tega 1 % prispeva še delodajalec). Če želijo opravljati dodatno dejavnost, pa morajo posamezniki plačati še dodatni (tretji) prispevek iz naslova postranske dejavnosti, čeprav se njihov zavarovalni položaj s tem ne spremeni, nimajo nobenih dodatnih pravic.

Poleg tega črtamo tretji odstavek, ki določa, da morajo tudi upokojenci plačevati prispevek za dolgotrajno oskrbo v višini 1 % od pokojnine. Z uvedbo obveznega 1-odstotnega prispevka se je namreč upokojencem pokojnina neposredno zmanjšala, kar pomeni poseg v že pridobljeno pravico. Posebej problematično je, da se breme financiranja sistema dolgotrajne oskrbe nalaga skupini, ki praviloma nima več možnosti ustvarjati dodatnega dohodka z delom in je zaradi starosti ter pogosto omejenih dohodkov v posebej ranljivem položaju. Upokojenci so v aktivni dobi plačevali obvezne prispevke z upravičenim pričakovanjem, da bodo po upokojitvi deležni stabilne in predvidljive pokojnine. Naknadna uvedba novega obveznega prispevka, ki zmanjšuje višino pokojnine, je posegla v ta upravičena pričakovanja. Namesto tega predlagamo, da upokojenci prispevka za dolgotrajno oskrbo ne plačujejo več, temveč da je plačevanje prispevka za dolgotrajno oskrbo urejeno na enak način kot plačevanje prispevka za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela, ki ga za osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki prejemajo pokojnino po predpisih Republike Slovenije oziroma preživnino po predpisih o preživninskem varstvu kmetov, plačuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

K 23. členu (56. člen ZDOsk-1)

Skladno s predlagano ukinitvijo plačevanja prispevka za dolgotrajno oskrbo za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic npr. t. i. popoldanski s. p., dopolnilna dejavnost na kmetiji, sobodajalci, se v četrtem odstavku to skupino oseb izvzame iz določitve osnove, od katere se plačuje prispevek za dolgotrajno oskrbo. Poleg tega se določi, da zavarovanci, za katere je že plačan prispevek za obvezno zavarovanje za DO na kateri koli podlagi v skupni višini po stopnji 2 odstotka (npr. v okviru delovnega razmerja 1 % delojemalec + 1 % delodajalec, 2 % iz naslova samostojnega opravljanja gospodarske ali poklicne dejavnosti ...), še dodatnega prispevka za DO od dohodkov iz drugega pravnega razmerja ne plačajo. Trenutno ureditev namreč določa, da tak posameznik, ki npr. poleg zaposlitve opravlja še delo prek podjemne pogodbe, prispevek plača trojno, vendar zato nima nobenih dodatnih pravic.

K 24. členu (Nov 119.a člen ZDR-1)

Predlagana ureditev uvaja prenehanje pogodbe o zaposlitvi po samem zakonu z dnem, ko delavec izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, ob hkratni vzpostavitvi pravnega mehanizma, ki omogoča nadaljevanje delovnega razmerja na podlagi sporazuma med delavcem in delodajalcem. Sprememba se predlaga vzporedno z ureditvijo, ki omogoča prejemanje 100 % starostne pokojnine ob nadaljnjem opravljanju dela, kar bistveno spreminja razmerje med pravico do dela in sistemom socialne varnosti. V takšnih okoliščinah je treba zagotoviti tudi ustrezne korektivne mehanizme, ki preprečujejo neučinkovito alokacijo delovnih mest in omogočajo delodajalcem prilagajanje organizacije dela ter hkrati varujejo dostop drugih iskalcev zaposlitve do trga dela.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je vprašanje prenehanja pogodbe o zaposlitvi ob izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino že obravnavalo v odločbah št. U-I-146/12 in št. U-I-16/21, U-I-27/21. Predlagana ureditev pa se od ureditev, ki sta že bili predmet ustavne presoje, bistveno razlikuje. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi namreč ni posledica diskrecijske odločitve delodajalca, temveč ex lege pravna posledica, vezana na objektivno preverljiv pogoj izpolnitve pogojev za starostno pokojnino, kar zmanjšuje tveganje arbitrarne in selektivne uporabe. Hkrati ureditev vsebuje bistvene varovalke, ki zagotavljajo individualizirano obravnavo konkretnega delovnega razmerja: delavec ima pravico predlagati nadaljevanje delovnega razmerja, delodajalec pa mora v primeru zavrnitve navesti utemeljene razloge. Zoper takšno odločitev je zagotovljeno sodno varstvo pred delovnim sodiščem. S tem so odpravljeni ključni očitki iz ustavnih odločb glede prejšnjih ureditev, zlasti glede odsotnosti utemeljenega razloga in nezadostnega delovnopravnega varstva glede prenehanja delovnega razmerja.

K 25. členu (Priloga I ZDDV-1)

S členom se spreminja točka (1) Priloge I, ki vsebuje seznam dobav blaga in storitev, za katere se uporablja nižja stopnja DDV (9,5 %). Trenutno seznam vsebuje vso hrano in pijačo (razen alkoholnih pijač in pijač z dodanim sladkorjem ali sladili ter pripravkov za pripravo pijač z dodanim sladkorjem ali sladili) za ljudi in živali. Ker predlagamo, da bi se za določen nabor osnovnih živil določila posebna nižja stopnja DDV v višini 5 %, se s spremembo ta nabor živil izključi iz te točke. Gre za naslednja živila: pšenična bela moka, kruh, testenine, goveje meso, svinjsko meso, piščančje meso, mleko, jogurt, poltrdi polmastni siri, maslo, jajca, sveže sadje in zelenjava, sončnično olje, beli sladkor ter brezglutenske prehranske izdelke. Poleg tega pa tudi semena, sadike, gnojila živalskega ali rastlinskega izvora.

Ta živila in blago se z ločenim členom prenese v Prilogo IV, ki vključuje nabor blaga in storitev, za katere se uporablja posebna nižja stopnja DDV v višini 5 %.

K 26. členu (Priloga IV ZDDV-1)

S členom se na seznam blaga in storitev, za katere se uporablja posebna nižja stopnja DDV v višini 5 % doda tudi nabor osnovnih živil:

- pšenična bela moka,
- kruh,
- testenine,
- goveje meso,
- svinjsko meso,
- piščančje meso,
- mleko,
- jogurt,
- poltrdi polmastni siri,
- maslo,
- jajca,
- sveže sadje in zelenjava,
- sončnično olje,
- beli sladkor,
- brezglutenski prehranski izdelki.

Dodatno pa še semena, sadike, gnojila živalskega ali rastlinskega izvora

K 27. členu (3. člen ZZDej)

Predlagamo, da se določbe, ki določajo način razpolaganja z dobičkom, nanašajo samo na javne zavode, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, ne pa tudi na koncesionarje. O vprašanju razpolaganja z dobičkom je namreč že dvakrat odločalo ustavno sodišče in z odločbama št. U-I-194/17 in U-I-59/18 razveljavilo ureditvi, ki sta posegali v razpolaganje z dobičkom pri koncesionarjih, ki opravljajo zdravstveno oziroma lekarniško dejavnost. Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-194/17 ob presoji, ali je teža posledic omejitve pravice do svobodne gospodarske pobude sorazmerna vrednosti zasledovanega cilja javne koristi, ki bo zaradi te omejitve nastala, zapisalo: »Tako intenzivna omejitev svobode uporabe presežka prihodkov lahko spodkoplje enega izmed ključnih motivov za opravljanje koncesijske dejavnosti. Zasebniki morajo investirati in redno kriti stroške koncesijske dejavnosti že zato, ker imajo motiv ostati na trgu kot poslovni subjekt; k razvoju dejavnosti in nakupu nove opreme jih silita tako konkurenca na trgu kot tudi sam razvoj medicinske stroke. V tem pogledu ni nepomembno, da lahko država dodatno zagotovi kakovost koncesijske dejavnosti s

predpisovanjem ustreznih strokovnih standardov, ki bodo posredno, a dovolj učinkovito, po eni strani silili zasebnika k investiranju, katerega vir je lahko presežek prihodkov, v dejavnost, v kateri je presežek nastal, po drugi strani pa je s tem pristopom še ohranjena svoboda zasebnikove poslovne presoje o primernem času in obsegu investicij. Groba, splošna in neposredna omejitev svobodnega razpolaganja s presežkom prihodkov sama po sebi torej ne prinaša zelo visokih pričakovanih koristi. Zasedovani pozitivni učinek javne koristi zato ne odtehta daljnosežnosti in intenzivnosti posledic posega.«

K 28. členu (5. člen ZZDej)

Črtajo se omejitve sodelovanja javnih zdravstvenih zavodov z drugimi javnimi zdravstvenimi zavodi in zunanjimi zdravstvenimi delavci in sodelavci, saj tovrstne omejitve javnim zdravstvenim zavodom zgolj po nepotrebnem omejujejo kapacitete, kar je ob vsesplošnem pomanjkanju kadra v zdravstvu popolnoma nerazumljiva ureditev. Predlagamo, da lahko kot pred sprejemom Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št. 32/25) javni zdravstveni zavodi sklepajo pogodbe z drugimi izvajalci zdravstvenih storitev in na ta način zagotavljajo potrebno zdravstveno oskrbo, ne glede na to, kakšno pravnoorganizacijsko obliko ima pogodbeni izvajalec in kakšno pogodbo sklene z javnim zdravstvenim zavodom.

K 29. členu (29. člen ZZDej)

Odpravljamo prepoved opravljanja dodatnega dela za direktorje in strokovne direktorje, saj takšna omejitev ni odraz boljše usposobljenosti ali večje primernosti nekoga, ki dodatnega dela ne opravlja, za opravljanje teh dveh odgovornih funkcij. Še več, gre za neživiljenjsko omejitev, ki kandidate zgolj odvrča od prijavljanja na mesto direktorja in strokovnega direktorja. Glede na to, da 29. člen v nadaljevanju določa najmanjši obseg zaposlitve direktorja oziroma strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda, je s tem zagotovljena zadostna prisotnost in vpetost v delo javnega zdravstvenega zavoda.

K 30. členu (44.f člen ZZDej)

Črta se omejitev koncesionarjev, da se lahko nadomeščanje zaposlenih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev izvaja le v okviru podjemne pogodbe z zdravstvenim delavcem ali zdravstvenim sodelavcem, zaposlenim pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti v ali izven mreže javne zdravstvene službe, javnim zavodom ali z zasebnim zdravstvenim delavcem, ne pa tudi z zdravstvenim delavcem ali zdravstvenim sodelavcem, ki posluje kot samostojni podjetnik posameznik.

K 31. členu (53.b člen ZZDej)

V skladu z odločbo ustavnega sodišča št. U-I-79/25 se dodatno delo zdravstvenih delavcev in sodelavcev uredi na način, da ne posega prekomerno v svobodo dela. Za dodatno delo se ponovno uvaja ureditev, kot je veljala pred Zakonom o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št. 32/25). Po tej ureditvi je za dodatno delo zdravstvenih delavcev in sodelavcev še vedno potrebno soglasje direktorja, vendar pa je postopek administrativno manj obremenjujoč, saj velja domneva podanega soglasja, če direktor javnega zavoda o vlogi ne odloči v roku 30 dni od njenega prejema. Soglasje za dodatno delo bo podeljeno za 12 mesecev z možnostjo podaljšanja, če pa v vmesnem času pride do sprememb okoliščin, ki izdajo soglasja omogočijo, ali do kršitev na strani zdravstvenega delavca, se lahko soglasje tudi predčasno prekliče.

K 32. členu (53.c člen ZZDej)

Odpravlja se prepoved sklepanja podjemnih pogodb med javnim zavodom in zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem, ki ne posluje kot samostojni podjetnik posameznik. Ponovno se uvaja ureditev, ki je veljala pred sprejemom Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št. 32/25).

K 33. členu (7. člen ZDIUPZ)

Zaradi črtanja vsebine v Zakonu o zdravstveni dejavnosti, na katere se vežejo odstopi v tretjem, četrtem, petem, šestem, sedmem in osmem odstavku 7. člena Zakona o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva, navedeni odstopi niso več potrebni, zato predlagamo njihovo črtanje. Ker člen ne ureja več odstopov na področju pogodbenega sodelovanja, se predlaga tudi črtanje tega dela naslova člena.

K 34. členu (86. člen ZZZVZZ)

Predlagamo, da velja odškodninska obveznost delodajalcev glede regresnih zahtevkov v primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, če delodajalec krši predpise namenoma ali iz hude malomarnosti.

K 35. členu (87. člen ZZZVZZ)

Odgovornost delodajalcev za povrnitev škode je limitirana na dvajsetkratnik, če je škodni dogodek posledica hude malomarnosti in neomejena, če gre za namenoma povzročeno škodo. Smisel omejitve je v tem, da se ne ogrozi obstoja povzročitelja škode, predvsem malih in srednje velikih delodajalcev, saj ne omogoča njihovega stabilnega in predvidljivega poslovanja.

K 36. členu (delni prenos Direktive Sveta (EU) 2022/542)

S tem členom se določa, da se s tem zakonom z namenom preprečevanja dviga cen energentov v pravni red Republike Slovenije delno prenaša Direktiva Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost (UL L št. 107 z dne 6. 4. 2022, str. 1), ki omogoča uporabo nižje stopnje DDV za posamezne energente, in določa nujni ukrep z omejeno časovno veljavnostjo, ki odstopa od pravil Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1), ki ureja višino stopenj DDV za blago in storitve.

K 37. členu (znižana stopnja DDV za energente)

S tem členom se začasno določi obračunavanje in plačevanje DDV po nižji stopnji 9,5 % za dobave električne energije, zemeljskega plina, daljinskega ogrevanja in lesa za kurjavo, in sicer za obdobje od 1. julija 2026 do vključno 31. marca 2027.

DDV bremeni končnega potrošnika, zato se z začasnim znižanjem stopnje DDV za energente zagotovi, da so potrošniki, predvsem najranljivejše skupine z najnižjimi prihodki, dodatno razbremenjeni posledic podražitev. Ker se znižanje stopnje DDV pogosto samo po sebi ne izrazi v znižanju cene blaga za končnega potrošnika, je smiselno takšen ukrep sprejeti ob hkratni regulaciji maloprodajnih cen energentov. Cilj nižjih stopenj DDV je končnim potrošnikom zagotoviti nižje cene končnih proizvodov in s tem večjo dostopnost proizvodov, za katere veljajo nižje stopnje.

K 38. členu (kazenske določbe)

Ta člen določa davčni prekršek in globo v primeru obračunavanja in plačevanja DDV v nasprotju s 34. členom tega zakona, v nasprotju s predpisano stopnjo DDV. S predlaganimi določbami se razmejijo najnižje in najvišje globe za davčni prekršek po tem členu glede na velikost in organizacijsko obliko davčnega zavezanca. Višina glob in sama opredelitev prekrška je usklajena s sistemsko ureditvijo ZDDV-1 (140. člen).

K 39. členu (začasna neuporaba ZGos-1)

ZGos-1, ki se je začel uporabljati 1. 1. 2026 je za subjekte, katerih ravnanje in poslovanje ureja, prinesel veliko negotovosti in nepredvidljivosti. Poleg omejevanja oddajanja nepremičnin, za katero zavezanci sploh ne vedo, kdaj in kako se lahko zanje uresniči, se je izkazalo, da je neizvedljiv velik del novega zakona.

Številni deležniki na področju gostinstva in kratkotrajnega oddajanja nastanitvenih kapacitet so opozorili na resne probleme pri izvajanju ZGos-1. Razmere v slovenskem turizmu so po oceni Združenja sobodajalcev kritične: »S 1. januarjem je začela veljati novela zakona o gostinstvu, ki je prinesla normativni kaos.«

Nekateri ključni podzakonski akti, potrebni za njegovo učinkovito izvajanje, še niso sprejeti oziroma so še vedno v fazi priprave.

Takšno stanje povzroča izrazito pravno negotovost med zavezanci. Eno temeljnih načel pravne države je predvidljivost zakonodaje, ki mora zavezancem omogočiti jasno in dovolj dolgo obdobje za prilagoditev novim obveznostim. Pri ZGos-1 pa se pojavlja ravno nasprotno – zavezanci se morajo prilagajati novim zakonskim zahtevam, čeprav vsi izvedbeni predpisi še niso sprejeti in javno dostopni.

Zaradi pomanjkanja ustreznih izvedbenih podlag je bil AJ PES prisiljen za nedoločen čas odložiti napovedano posodobitev nacionalnega Registra nastanitvenih obratov (RNO). Nacionalni registrski organ tako nove nastanitvene obrate še vedno vpisuje po starem zakonu, medtem ko morajo ponudniki zasebnih nastanitvev že poslovati skladno z novim zakonom. Nastaja torej položaj, v katerem morajo zavezanci izpolnjevati obveznosti, čeprav v praksi še niso zagotovljeni ustrezni izvedbeni mehanizmi.

Kot omenjeno, dodatno težavo predstavlja dejstvo, da so številni podzakonski predpisi še vedno v postopku usklajevanja, zaradi česar zavezanci z njihovo vsebino še niso seznanjeni. Posledično se prehodno obdobje, namenjeno prilagoditvi poslovanja, dejansko še skrajšuje. Takšne razmere povzročajo negotovost na trgu ter otežujejo poslovanje ponudnikov nastanitvenih storitev.

Očino je, da ZGos-1 dejansko ne more biti izvajan oz. uporabljan, zato predlagamo, da se do konca leta ne uporablja ter se namesto tega uporablja stara zakonska ureditev ZGos. Do konca leta pa bo mogoče z vsemi deležniki uskladiti ter do konca sprejeti ustrezno ureditev tega področja.

K 40. členu (nov rok za dopolnitev podatkov v registru)

Začasni neuporabi in ponovni uporabi ZGos-1 s 1. 1. 2027 se prilagaja rok za dopolnitev podatkov v registru (30. junij 2027) ter rok za obvestilo izvajalca nastanitvene dejavnosti o obveznosti dopolnitve podatkov v registru, o roku za to ter o posledicah nedopolnitve - začasem preklicu veljavnosti identifikacijske številke (31. maj 2027).

K 41. členu (nov rok veljavnosti soglasja solastnikov za oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem)

Začasni neuporabi in ponovni uporabi ZGos-1 s 1. 1. 2027 se prilagaja rok veljavnosti soglasja solastnikov dvostanovanjske ali tri- in večstanovanjske stavbe za opravljanje oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem, ki so bila veljavna ob začetku uporabe ZGos-1. Ta bodo veljavna do 31. 12. 2027 (oziroma do treh let od pridobitve soglasja, če je slednje pozneje). Trenutno namreč veljajo do 31. 12. 2026 (oziroma do treh let od pridobitve soglasja, če je slednje pozneje).

K 42. členu (opustitev omejitve oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem za leto 2027)

Zaradi zagotovitve predvidljivosti oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem ter preprečitve nepopravljivih posledic za subjekte se določi, da se določitev kriterijev za določitev občin z visokim tveganjem negativnih vplivov kratkotrajnega najema za leto 2027 ter časovna omejitve oddajanja stanovanja v kratkotrajni najem v 2027 ne uporabljata. Glede na to, da se bo ZGos-1 s 1. 1. 2027 po začasni neuporabi začel šele ponovno uporabljati, to tudi ne bi bilo izvedljivo.

K 43. členu (uporaba podzakonskih predpisov)

Ker se bo od uveljavitve tega zakona do 31. 12. 2026 uporabljala stara zakonska ureditev tega področja (ZGos) se za ta čas določa tudi uporaba podzakonskih predpisov, ki so se uporabljali skupaj z ZGos.

Obdobje uporabe Pravilnika o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije je prilagojeno do 31. decembra 2027 glede na tretji odstavek 47. člena ZGos-1 (kjer je predvidena uporaba do 31. decembra 2026).

Obdobje uporabe Pravilnika o registru nastanitvenih obratov je prilagojeno do 31. januarja 2027 glede na tretji odstavek 47. člena ZGos-1 (kjer je predvidena uporaba do 31. januarja 2026).

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 44. členu (uporaba 23. člena ZDoh-2AB)

23. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2AB) (Uradni list RS, št. 104/24) v prehodnih določbah določa posebno ureditev pogojev za izstop iz sistema normiranih odhodkov za leti 2025 in 2026.

Navedeni člen določa, da mora (ne glede na s takratno novelo spremenjeni štirinajsti odstavek 48. člena zakona) zavezanec iz sistema normirancev izstopiti:

- a) za leto 2025: če njegovo povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, za leti 2023 in 2024 presega 150.000 eurov, oziroma v primeru zavezanca iz šestega odstavka 48. člena zakona, povprečje prihodkov za leti 2023 in 2024 presega 150.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva;
- b) za leto 2026: če njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, za leto 2025 presegajo:
 - 60.000 eurov in je bil v letu 2025 v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,

- 30.000 eurov in v letu 2025 v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,
- 60.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, če je zavezanec iz šestega odstavka 48. člena zakona.

Namen teh prehodnih določb ZDoh-2AB je bil prehod v novo ureditev, kot jo je ZDoh-2AB vnesel v Zakon o dohodnini. Ker se ta ureditev spreminja, ni več potrebe po uporabi teh prehodnih določb. Ker se nova ureditev iz tega zakona začne uporabljati z začetkom leta 2026, se ostrejša ureditev iz prehodnih določb ZDoh-2AB v letu 2026 ne uporablja. Uporabljajo se torej za zavezance ugodnejše določbe, kot jih v Zakon o dohodnini vnaša ta novela zakona.

K 45. členu (priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026)

Prehodna določba ureja prehodno ureditev v letu 2026 za primere, ko zavezanec do uveljavitve tega zakona ni priglasil ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026 (npr. zato, ker na podlagi 6. člena ZPZR ni izpolnjeval pogojev), pa na podlagi spremenjenega 48. člena zakona pogoje za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov izpolnjuje in želi priglasiti ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026.

Prvi odstavek ureja možnost priglasitve za zavezance, ki so do uveljavitve tega zakona že oddali davčni obračun akontacije dohodnine oziroma dohodnine od dohodka iz dejavnosti, niso pa na tem obračunu priglasili ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026, pa izpolnjujejo pogoje na podlagi spremenjenega 48. člena zakona in tudi želijo priglasiti ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za leto 2026. Navedeno priglasitev lahko zavezanec opravi z institutom popravka davčnega obračuna na podlagi 53. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 - uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 - ZDavNepr, 111/13, 22/14 - odl. US, 25/14 - ZFU, 40/14 - ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 - ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 - odl. US, 203/20 - ZIUPOPĐVE, 39/22 - ZFU-A, 52/22 - odl. US, 87/22 - odl. US, 163/22, 109/23 - odl. US, 131/23-ZORZFS, 100/24, 40/25-ZINR in 100/25; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2), in sicer ne glede na pogoje za predložitev davčnega obračuna iz prvega odstavka 53. člena ZDavP2 in ne glede na omejitve iz drugega odstavka tega člena, ki zavezancu sicer omogoča predložitev takega popravka davčnega obračuna samo enkrat.

Drugi odstavek pa ureja možnost, da zavezanec, ki je v letu 2026 do uveljavitve tega zakona na novo začel opravljati dejavnost in izpolnjuje pa pogoje za priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov na podlagi pogojev iz spremenjenega 48. člena zakona, lahko opravi priglasitev na način, da dopolni prijavo za vpis v davčni register z izjavo, da za davčno leto 2026, v katerem je začel na novo opravljati dejavnost, uveljavlja ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, ter izjavo o izpolnjevanju pogojev na podlagi spremenjenega 48. člena zakona, vse v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, do 30. junija 2026.

K 46. členu (uporaba spremenjenih določb ZDoh-2)

Vse spremenjene določbe ZDoh-2 iz tega zakona se začnejo uporabljati že s tekočim davčnim letom 2026 (od 1. 1. 2026 naprej), da se tako zagotovi takojšen učinek zmanjšanja davčne

obremenitve dela. V obdobju med letoma 2023 in 2026 se je namreč skupna davčna in prispevna obremenitev dela povečala kar za 3,2 odstotne točke. Spremembe izboljšujejo položaj vseh zavezancev in dajejo več pravic v primerjavi z obstoječo pravno ureditvijo, zato predlagamo, da se začnejo uporabljati že za celotno tekoče davčno leto.

Nova ureditev 135.č člena zasleduje pomembno javno korist, ki se kaže v davčni razbremenitvi (stanovanjskega) najema. Predlagana ureditev ne posega v pridobljene pravice posameznikov, saj znižanje davčne obveznosti za nazaj za davčne zavezance pomeni ugodnejši pravni položaj. Zakon tako ne nalaga novih obveznosti, temveč obstoječe obveznosti zmanjšuje, kar je v ustavnosodni presoji dopustno. Glede na navedeno je uporaba teh določb zakona za celotno letošnje davčno leto ustavno dopustna.

Nova ureditev 48. in 59. člena zasleduje pomembno javno korist, ki se kaže v razbremenitvi davčnih zavezancev, olajšanju poslovanja in večji izbiri načina poslovanja. Predlagana ureditev ne posega v pridobljene pravice posameznikov, saj znižanje davčne obveznosti za nazaj za davčne zavezance pomeni ugodnejši pravni položaj. Zakon tako ne nalaga novih obveznosti, temveč obstoječe obveznosti zmanjšuje, kar je v ustavnosodni presoji dopustno. Glede na navedeno je uporaba teh določb zakona za celotno letošnje davčno leto ustavno dopustna.

K 47. členu (uporaba spremenjenih določb ZPZR)

Ker se posodobljen sistem obdavčitve z upoštevanjem normiranih odhodkov začne uporabljati že s tekočim davčnim letom (od 1. 1. 2026 naprej), je treba enako določiti tudi za črtanje in spremembe določb ZPZR, ki so do sedaj urejale to področje. Spremembe izboljšujejo položaj vseh zavezancev in dajejo več pravic v primerjavi z obstoječo pravno ureditvijo, zato predlagamo, da se začnejo uporabljati že za celotno tekoče davčno leto.

K 48. členu (uporaba novega 6.a člena ZPSV)

Razvojna kapica na vse prispevke za socialno varnost v višini 7.500 se začne uporabljati 1. 7. 2026. Na ta način se zagotovi dovolj časa od uveljavitve zakona do začetka uporabe te določbe za pripravo na njeno izvajanje ter hkrati omogoči, da se nova najvišja osnova prvič uporabi za celoten mesec.

K 49. členu (začetek izplačevanja dosedanjim prejemnikom dela pokojnine)

S prehodno določbo se določi, da začne Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje vsem dosedanjim prejemnikom dela pokojnine po 39.a členu, delne pokojnine in sorazmernega dela zneska po 40. in 116. členu veljavnega zakona po uradni dolžnosti izplačevati polno pokojnino s prvim dnem meseca, ki sledi mesecu uveljavitve tega zakona.

Gre za prejemnike, ki jim je bila starostna pokojnina že odmerjena, izplačuje pa se jim samo 40 % oziroma 20 % del pokojnine oziroma sorazmerni del starostne pokojnine oziroma delna pokojnina glede na število ur zaposlitve. Nova odmera tako ni potrebna, zato predlagamo, da Zavod začne izplačevati 100 % pokojnino po uradni dolžnosti.

K 50. členu (uporaba novega 145.a člena ZPIZ-2)

Najnižja osnova za samozaposlene in kmete se začne uporabljati 1. 7. 2026. Na ta način se zagotovi dovolj časa od uveljavitve zakona do začetka uporabe te določbe za pripravo na njeno izvajanje ter hkrati omogoči, da se nova najvišja osnova prvič uporabi za celoten mesec.

K 51. členu (uporaba spremenjenih 55. in 56. člena ZDOsk-1)

Ukinitev plačevanja prispevka za dolgotrajno oskrbo za osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic npr. t. i. popoldanski s. p., dopolnilna dejavnost na kmetiji, sobodajalci ter za upokojece se začne uporabljati 1. 7. 2026. Na ta način se zagotovi dovolj časa od uveljavitve zakona do začetka uporabe te določbe za pripravo na njeno izvajanje ter hkrati omogoči, da se ukinitvev obveznosti prvič uporabi za celoten mesec.

K 52. členu (prenehanje delovnega razmerja)

Prehodna določba določa enoletno prehodno obdobje za dogovor med delodajalci in delavci, ki so že izpolnili pogoje za starostno upokožitev oziroma jih bodo izpolnili v treh mesecih od uveljavitve tega zakona, o nadaljevanju delovnega razmerja v skladu s 119.a člena. V nasprotnem primeru, če do dogovora ne pride, delavcem preneha delovno razmerje v enem letu od uveljavitve zakona.

K 53. členu (uporaba stopnje DDV pri prehodu na posebno nižjo stopnjo DDV)

S tem členom se ureja prehodna ureditev za dobave blaga (za katerega se zniža stopnja DDV), pri katerih se del dobav opravi pred začetkom uporabe tega zakona in del dobav po začetku uporabe tega zakona. Določi se, da se v takih primerih uporabi posebno nižjo stopnjo DDV (5 %) za celotno dobavo blaga. Enako velja za primere, ko je dobava v celoti opravljena po začetku uporabe zakona, pa je bilo plačilo delno ali v celoti prejeto pred tem. Določena je tudi smiselna uporaba teh določb, ko gre za izvršena predplačila za dobave blaga, od katerih so DDV dolžni obračunati prejemniki kot plačniki DDV.

K 54. členu (rok za uskladitev podzakonskega predpisa)

S tem členom se ministru za finance nalaga obveznost, da s spremembami tega zakona v enem mesecu uskladi Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 141/06, 52/07, 120/07, 21/08, 123/08, 105/09, 27/10, 104/10, 110/10, 82/11, 106/11, 108/11, 102/12, 54/13, 85/14, 95/14, 39/16, 45/16, 86/16, 50/17, 84/18, 77/19, 58/21, 205/21, 16/22, 82/22, 17/23, 133/23, 112/24, 15/25 in 110/25). Za opredelitev (razvrstitev) blaga, za katerega se uporabljajo različne davčne stopnje, se uporablja kombinirana nomenklatura carinske tarife. Podrobnejša opredelitev izdelkov iz posameznih točk prilog je predmet podrobnejšega urejanja s podzakonskim aktom (Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost).

K 55. členu (začetek uporabe spremenjenih Priloge I in Priloge IV ZDDV-1)

Začetek uporabe spremenjenih prilog se določa na prvi dan drugega meseca po uveljavitvi tega zakona. S tem se omogoča dovolj časa, da se pred začetkom uporabe zakona prilagodi tudi Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost. Do takrat se uporabljata obstoječi prilogi.

K 56. členu (soglasja iz 53.b člena in podjemne pogodbe iz 53.c ZZDej)

Določi se, da veljavna soglasja zdravstvenim delavcem in zdravstvenim sodelavcem, ki so zaposleni v javnih zavodih, za opravljanje dodatnega dela in sklenjene podjemne pogodbe ostanejo veljavne do poteka veljavnosti. Nato se v skladu s spremenjenimi določbami 53.b in 53.c člena, kot jih določa ta zakon, izdajo nova soglasja in sklenejo nove podjemne ali druge pogodbe.

K 57. členu (pogodbe iz 7. člena ZDIUPZ)

Za zagotavljanje kontinuitete predlagamo, da pogodbe, sklenjene v skladu s 3., 4., 5., 6., 7. ali 8. odstavkom 7. člena Zakona o dodatnih interventnih ukrepih na področju zdravstva (Uradni list RS, št. 111/25, 34/26 in 37/26 – popr.), ki so veljavne na dan uveljavitve tega zakona, ostanejo v veljavi do poteka veljavnosti.

K 58. členu (postopki za regresne zahtevke, ki so v teku)

Postopki za regresne zahtevke, ki so v teku, se dokončajo po 86. in 87. členu veljavnega Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 in 32/25 – ZZDej-N).

K 59. členu (začetek veljavnosti)

Zakon začne veljati naslednji dan po objavi v uradnem listu, kar je nujno za omogočanje njegovega čimprejšnjega začetka izvajanja. Nekatere njegove določbe se namreč uporabljajo že za tekoče davčno leto, zato je nujna čimprejšnja uveljavitev zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

ZAKON O DOHODNINI

48. člen **(davčna osnova)**

(1) Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti je dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Zavezanec lahko pri ugotavljanju davčne osnove davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu tega zakona, če priglasijo ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in pod naslednjimi pogoji:

- če v davčnem letu pred tem davčnim letom, njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 30.000 eurov, ali

- če v davčnem letu pred tem davčnim letom njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 60.000 eurov in je bil zavezanec v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev, in ni z drugimi določbami tega člena ali zakonom drugače določeno.

(4) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec, ki je na novo začel z opravljanjem dejavnosti, pri ugotavljanju davčne osnove v prvem davčnem letu in v drugem davčnem letu, če je začel z opravljanjem dejavnosti v zadnjih šestih mesecih prvega davčnega leta, priglasijo upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(5) Za posamezno kmetijsko in dopolnilno dejavnost se sme v okviru kmečkega gospodinjstva kot zavezanec priglasiti en sam nosilec dejavnosti.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec iz drugega odstavka 47. člena tega zakona pri ugotavljanju davčne osnove naslednjega davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu tega zakona, če priglasijo ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 60.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu z zakonom, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(7) Ne glede na šesti odstavek tega člena, lahko zavezanec, ki je na novo priglasil ugotavljanje davčne osnove po drugem odstavku 47. člena tega zakona, pri ugotavljanju davčne osnove v prvem in drugem davčnem letu, priglasijo upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(8) Za potrebe določanja višine prihodkov iz tretjega in šestega odstavka tega člena se ne šteje, da je zavezanec na novo začel opravljati dejavnost, če je v 18. mesecih pred priglasitvijo ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov:

1. ponovno začel opravljati dejavnost, če je prenehal opravljati dejavnost v šestih mesecih pred ponovnim začetkom opravljanja dejavnosti;
2. ustanovil družbo, zavod ali primerljivo osebo po tujem pravu;
3. prišlo do preoblikovanja zavezanca s prenosom dela podjetja na družbo, s pridobitvijo lastniškega deleža, ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost, ali
4. začel opravljati dejavnost na podlagi prenosa podjetja ali dela podjetja od druge osebe.

(9) V prihodke po tretjem in šestem odstavku tega člena se štejejo:

1. v primerih iz osmega odstavka tega člena tudi:

- prihodki zavezanca, doseženi pred prenehanjem opravljanja dejavnosti,
 - prihodki družbe, zavoda ali primerljive osebe po tujem pravu,
 - prihodki osebe, ki je prevzela del podjetja zavezanca, in
 - prihodki osebe, ki je prenesla podjetje ali del podjetja na zavezanca,
- doseženi v obdobju iz tretjega in šestega odstavka tega člena, pri čemer se upoštevajo prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ter

2. prihodki iz dejavnosti povezanih oseb, razen če zavezanec dokaže, da glavni ali eden od glavnih razlogov za shemo poslovanja ni izpolnjevanje pogojev za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.

(10) Za del podjetja po tem členu se šteje celota sredstev in obveznosti, ki je s poslovno organizacijskega vidika sposobna samostojno poslovati.

(11) Zavezanec mora v roku, določenim z zakonom, ki ureja davčni postopek, davčni organ obvestiti o prenehanju ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. Obvestilo učinkuje od začetka davčnega leta, za katero je davčni zavezanec obvestil davčni organ.

(12) Zavezanec, ki davčnemu organu predloži obvestilo iz enajstega odstavka tega člena, mora za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih je dolžan voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

(13) Zavezanec mora ugotavljati prihodke iz tretjega ali šestega odstavka tega člena tudi za vsako naslednje davčno leto, za katero želi še naprej ugotavljati davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

(14) Ne glede na dvanajsti odstavek tega člena mora zavezanec za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih je dolžan voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, če povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih let presega:

- 60.000 eurov in je bil v teh dveh predhodnih letih v posameznem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,
- 30.000 eurov in v teh dveh predhodnih letih v posameznem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,
- 45.000 eurov in ne izpolnjuje pogojev iz prve in druge alineje tega odstavka,
- 60.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, če je zavezanec iz šestega odstavka tega člena.

(15) Zavezanec, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, za davčno leto v davčnem obračunu razkrije znesek prihodkov, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, ki so doseženi s posamezno povezano osebo ali z delodajalcem, s katerim je v delovnem razmerju na podlagi pogodbe o zaposlitvi.

59. člen

(normirani odhodki)

(1) Pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona se upoštevajo normirani odhodki, če je bil zavezanec v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev, v naslednji višini:

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v eurih		% prihodkov		
nad	do			
	60.000	80 %		
60.000		0 %	nad	60.000

(2) Če v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, zavezanec v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev, se pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo normirani odhodki v naslednji višini:

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v eurih		% prihodkov		
nad	do			
	12.500	80 %		
12.500	30.000	40 %	nad	12.500
30.000		0 %	nad	30.000

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se za zavezanca iz šestega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov, vendar ne več kot 48.000 evrov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.

135.č člen

(stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem)

Od dohodka iz oddajanja premoženja v najem se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.5.1. poglavja tega zakona, po stopnji 25 % in se šteje kot dokončni davek.

ZAKON O PRAVICI DO ZIMSKEGA REGRESA TER PRENOVI UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV

1. člen (vsebina)

(1) Ta zakon določa pravico delavke in delavca (v nadaljnjem besedilu: delavec) do zimskega regresa, njegovo višino, izplačilo in obravnavo glede plačila dohodnine in prispevkov za socialno varnost. S tem zakonom se ureja tudi prenova ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov z odstopom od določb Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12,

94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2).

(2) Za delavca po tem zakonu se šteje oseba iz prvega odstavka 5. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23, 136/23 – ZIUZDS in 70/25 – ZUTD-I; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1).

(3) Določbe tega zakona, ki urejajo pravni položaj delavca, veljajo tudi za funkcionarko in funkcionarja (v nadaljnjem besedilu: funkcionar), ki prejema plačo v skladu z zakonom, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju.

4. člen **(obdavčitev)**

(1) Zimski regres se ne všteva v davčno osnovo za dohodnino od dohodka iz delovnega razmerja do višine, določene z 2. členom tega zakona, vendar skupaj s plačilom za poslovno uspešnost do višine iz 12. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2. Če zimski regres presega višino, določeno z 2. členom tega zakona, se razlika šteje kot plačilo za poslovno uspešnost v skladu s pogoji in do višine iz 12. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2.

(2) Za zimski regres se uporabljata šesti odstavek 41. člena in trinajsti odstavek 127. člena ZDoh-2.

(3) Pri določanju letne davčne osnove se v skladu s sedmim odstavkom 109. člena ZDoh-2 upošteva tudi zimski regres.

III. ODPSTOP OD DOLOČB ZDoh-2 GLEDE UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV

6. člen **(davčna osnova)**

(1) Ne glede 48. člen ZDoh-2 je do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja dohodnino, davčna osnova od dohodka iz dejavnosti dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, če ni s tem členom ali ZDoh-2 drugače določeno.

(3) Zavezanec lahko pri ugotavljanju davčne osnove davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu ZDoh-2, če priglasijo ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, če povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih davčnih let pred tem davčnim letom ne presega:

- 120.000 eurov in je bil v teh dveh predhodnih davčnih letih v posameznem davčnem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,
 - 50.000 eurov in v teh dveh predhodnih davčnih letih v posameznem davčnem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,
 - 85.000 eurov in ne izpolnjuje pogojev iz prve in druge alineje tega odstavka,
- in ni z drugimi določbami tega člena ali zakonom drugače določeno.

(4) Pri presoji izpolnjevanja pogojev za vstop v sistem ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov iz prejšnjega odstavka se za zavezanca, ki je v kateremkoli od dveh zaporednih predhodnih davčnih letih pred tem davčnim letom opravljal dejavnost le del davčnega leta, povprečje prihodkov dveh zaporednih predhodnih davčnih let

pred tem davčnim letom, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, iz prejšnjega odstavka prilagodi sorazmerno glede na obdobje opravljanja dejavnosti v teh davčnih letih.

(5) Za posamezno kmetijsko in dopolnilno dejavnost se sme v okviru kmečkega gospodinjstva kot zavezanec prigrasiti en sam nosilec dejavnosti.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec iz drugega odstavka 47. člena ZDoh-2 pri ugotavljanju davčne osnove naslednjega davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu ZDoh-2, če prigrasi ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih davčnih let ne presega 120.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu z zakonom, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(7) Pri presoji izpolnjevanja pogojev za vstop v sistem ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov iz prejšnjega odstavka se za zavezanca, ki je na novo prigrasil ugotavljanje davčne osnove po drugem odstavku 47. člena ZDoh-2, šteje, da so v dveh zaporednih davčnih letih pred tem davčnim letom prihodki nosilca in drugih članov kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti enaki nič.

(8) Za potrebe določanja višine prihodkov iz tretjega in šestega odstavka tega člena se ne uporabljata četrti in sedmi odstavek tega člena, če je v 18 mesecih pred prigrasitvijo ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov:

- zavezanec ustanovil družbo, zavod ali primerljivo osebo po tujem pravu,
- prišlo do preoblikovanja zavezanca s prenosom dela podjetja na družbo, s pridobitvijo lastniškega deleža, ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost, ali
- zavezanec začel opravljati dejavnost na podlagi prenosa podjetja ali dela podjetja od druge osebe.

(9) V prihodke po tretjem in šestem odstavku tega člena se štejejo:

1. v primerih iz prejšnjega odstavka tudi:

- prihodki družbe, zavoda ali primerljive osebe po tujem pravu,
- prihodki osebe, ki je prevzela del podjetja zavezanca, in
- prihodki osebe, ki je prenesla podjetje ali del podjetja na zavezanca,

doseženi v obdobju iz tretjega in šestega odstavka tega člena, pri čemer se upoštevajo prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ter

2. prihodki iz dejavnosti povezanih oseb, razen če zavezanec dokaže, da glavni ali eden od glavnih razlogov za shemo poslovanja ni izpolnjevanje pogojev za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.

(10) Za del podjetja po tem členu se šteje celota sredstev in obveznosti, ki je s poslovno organizacijskega vidika sposobna samostojno poslovati.

(11) Zavezanec mora v roku, določenim z zakonom, ki ureja davčni postopek, davčni organ obvestiti o prenehanju ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. Obvestilo učinkuje od začetka davčnega leta, za katero je davčni zavezanec obvestil davčni organ.

(12) Zavezanec, ki davčnemu organu predloži obvestilo iz prejšnjega odstavka, mora za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih mora voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

(13) Ne glede na prejšnji odstavek mora zavezanec za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ter voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih mora voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, če povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih davčnih let presega:

- 120.000 eurov in je bil v teh dveh predhodnih davčnih letih v posameznem davčnem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,
- 50.000 eurov in v teh dveh predhodnih davčnih letih v posameznem davčnem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev,
- 85.000 eurov in ne izpolnjuje pogojev iz prve in druge alineje tega odstavka,
- 120.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, če je zavezanec iz šestega odstavka tega člena.

V prihodke po tem odstavku se štejejo tudi prihodki iz dejavnosti povezanih oseb, razen če zavezanec dokaže, da glavni ali eden od glavnih razlogov za shemo poslovanja ni izpolnjevanje pogojev za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.

(14) Pri ugotavljanju povprečja prihodkov iz dejavnosti, po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih davčnih let iz tretjega in trinajstega odstavka tega člena se upošteva tudi predhodno davčno leto, v katerem zavezanec ni opravljal dejavnosti, pri čemer se šteje, da so prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v tem davčnem letu enaki nič. Pri ugotavljanju povprečja prihodkov iz dejavnosti, po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih davčnih let iz šestega in trinajstega odstavka tega člena se za zavezanca iz šestega odstavka tega člena upošteva tudi predhodno davčno leto, v katerem zavezanec ni imel priglašene ugotavljanja davčne osnove po drugem odstavku 47. člena ZDoh-2, pri čemer se šteje, da so prihodki nosilca in drugih članov kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v tem davčnem letu enaki nič.

(15) Zavezanec, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, za davčno leto v davčnem obračunu razkrije znesek prihodkov, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, ki so doseženi s posamezno povezano osebo ali z delodajalcem, s katerim je v delovnem razmerju na podlagi pogodbe o zaposlitvi.

(16) Šteje se, da je zavezanec v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve neprekinjeno za polni delovni čas vsaj devet mesecev, če je bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve v skupnem trajanju najmanj 75 % minimalnega letnega sklada ur polnega zavarovalnega časa samozaposlenega.

7. člen

(stopnja dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki se ne všteva v letno davčno osnovo)

(1) Ne glede na 135.a člen ZDoh-2 se do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja dohodnino, od dohodka iz dejavnosti, ki se ne všteva v letno davčno osnovo, dohodnina za davčno leto izračuna od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.3. poglavja ZDoh-2:

– če je bil zavezanec v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev, po stopnji:

Če znaša davčna osnova, za leto za katero se izračunava dohodnina, v eur		znaša dohodnina v eurih
nad	do	
	72.000	20 %
72.000		14.400 + 35 % nad 72.000

– če zavezanec v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev, po stopnji:

Če znaša davčna osnova, za leto za katero se izračunava dohodnina, v eur		znaša dohodnina v eurih
nad	do	
	33.000	20 %
33.000		6.600 + 35 % nad 33.000

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se za zavezance iz šestega odstavka prejšnjega člena dohodnina za davčno leto izračuna od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.3. poglavja ZDoh-2, na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, po stopnji:

Če znaša davčna osnova na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, za leto za katero se izračunava dohodnina, v eur		znaša dohodnina v eurih na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva
nad	do	
	72.000	20 %
72.000		14.400 + 35 % nad 72.000

(3) Dohodnina, izračunana po stopnjah iz tega člena, se šteje za dokončni davek.

8. člen (nadzor)

Nadzor nad izvajanjem 2. in 3. člena tega zakona opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za delo, nadzor nad izvajanjem 4., 5., 6. in 7. člena tega zakona pa Finančna uprava Republike Slovenije.

19. člen (uporaba 23. člena ZDoh-2AB)

Določba b) točke 23. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 104/24) se ne uporablja za davčno leto 2026.

20. člen (uporaba 6. člena tega zakona)

Za izvajanje določb četrtega odstavka 58. člena, 59. člena, drugega in šestega odstavka 60. člena, prvega odstavka 67. člena in drugega odstavka 68. člena ZDoh-2 se namesto tretjega, četrtega, šestega in sedmega odstavka 48. člena ZDoh-2 uporabljajo določbe tretjega, četrtega, šestega in sedmega odstavka 6. člena tega zakona.

21. člen **(začetek veljavnosti)**

- (1) Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.
- (2) Določbe 6. in 7. člena tega zakona se uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026. Do začetka uporabe 6. in 7. člena tega zakona se uporabljata 48. in 135.a člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR).

ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

39. člen **(najnižje in zagotovljene pokojnine)**

- (1) Zavarovancu, ki pridobi pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine po določbah tega zakona, je zagotovljena najnižja pokojnina v znesku, ki se v letu 2026 določi v višini 30 % najnižje pokojninske osnove.
- (2) Zavarovancu, ki pridobi pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine v sorazmernem delu po mednarodnih pogodbah, je zagotovljen najmanj sorazmerni del zneska pokojnine iz prejšnjega odstavka.
- (3) Ne glede na določbe tega zakona, ki urejajo odmero starostne in invalidske pokojnine, je zavarovancu, ki je pridobil pravico do starostne ali invalidske pokojnine po določbah tega zakona in je dopolnil 40 let pokojninske dobe, zagotovljena pokojnina (v nadaljnjem besedilu: zagotovljena pokojnina) v višini 785 eurov.
- (4) Ne glede na določbe tega zakona, ki urejajo odmero invalidske pokojnine, se zavarovancu, ki je pridobil pravico do invalidske pokojnine po določbah tega zakona, zagotavlja invalidska pokojnina v znesku, ki se v letu 2026 določi v višini 50 % najnižje pokojninske osnove.
- (5) Zavarovancu iz tretjega in četrtega odstavka tega člena, ki je pridobil pravico do starostne ali invalidske pokojnine v sorazmernem delu po mednarodnih pogodbah, je zagotovljen sorazmerni del zneska pokojnine iz prejšnjega odstavka.
- (6) Ne glede na določbe tega zakona, ki urejajo odmero in izplačevanje predčasne, starostne, invalidske in vdovske pokojnine, se vdovi ali vdovcu, ki je uveljavil pravico do pokojnine po določbah tega zakona in izpolnjuje pogoje za pridobitev pravice do vdovske pokojnine in pravice do starostne, predčasne ali invalidske pokojnine po določbah tega zakona, zagotavlja vdovska pokojnina (v nadaljnjem besedilu: zagotovljena vdovska pokojnina) v višini seštevka starostne, predčasne ali invalidske pokojnine ter osnove za odmero vdovske pokojnine iz prvega odstavka 60. člena tega zakona, vendar največ do višine zagotovljene pokojnine. Zagotovljena vdovska pokojnina se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve za priznanje pokojnine.
- (7) V seštevku iz prejšnjega odstavka se upošteva znesek pokojnine, ki jo vdova ali vdovec prejme od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja. Dokazilo o znesku tuje pokojnine vdova ali vdovec priloži zahtevi za priznanje vdovske pokojnine. Kot dokazilo o znesku pokojnine se upošteva dokazilo, ki ga vdova ali vdovec posreduje zavodu za priznanje pravice do letnega dodatka. Dokazilo o znesku pokojnine uživalci zagotovljene vdovske pokojnine posredujejo zavodu za vsako posamezno leto do 30. aprila, sicer se jim zagotovljena vdovska pokojnina od julija tekočega leta dalje ne zagotavlja.
- (8) Pri ugotavljanju pokojninske dobe iz tretjega odstavka tega člena se dodana doba ne upošteva.
- (9) Zneski pokojnin iz prvega do šestega odstavka tega člena se usklajujejo v višini in rokih, v katerih se izvajajo uskladitve pokojnin.

(10) Znesek pokojnine iz tretjega do petega odstavka tega člena se ne zagotavlja zavarovancem iz prvega odstavka 401. člena tega zakona, zagotovljena vdovska pokojnina pa se ne zagotavlja, če je vdovi ali vdovcu ali umrlemu zavarovancu ali uživalcu pravic odmerjena pokojnina z upoštevanjem 401. člena tega zakona ali 122. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 75/19).

(11) Znesek pokojnine iz tretjega in petega odstavka tega člena se ne zagotavlja zavarovancu, ki uveljavi pravico do delne pokojnine, zavarovancu, ki uveljavlja izplačilo dela pokojnine ali izplačilo sorazmernega dela pokojnine po 116. členu tega zakona in zavarovancu, ki po uživanju poklicne pokojnine ne izpolnjuje pogojev za priznanje starostne pokojnine iz 27. člena tega zakona ter pridobi pravico do pokojnine v skladu s tretjim stavkom drugega odstavka 204. člena tega zakona.

39.a člen **(izplačilo dela pokojnine)**

(1) Zavarovancu, ki je obvezno vključen v obvezno zavarovanje s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom in izpolnjuje pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine po tem zakonu ali je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine po predpisih, veljavnih do 31. decembra 2012, in sicer v skladu s prvim odstavkom 391. člena ali 394. členom tega zakona, se od prvega naslednjega dne po vložitvi zahteve mesečno izplačuje 40 % starostne pokojnine, do katere bi bil upravičen na dan njene uveljavitve. Zavarovancu se del pokojnine iz prejšnjega stavka lahko izplačuje največ tri leta nadaljnje vključenosti v obvezno zavarovanje za polni delovni oziroma zavarovalni čas.

(2) Izplačilo dela pokojnine lahko uveljavi tudi uživalec starostne pokojnine, uveljavljene po splošnih predpisih, ki se je oziroma se bo obvezno vključil v obvezno zavarovanje za polni delovni oziroma zavarovalni čas. Del pokojnine se izplačuje v višini 40 % že uveljavljene pokojnine od prvega naslednjega dne po vložitvi zahteve, vendar največ od vključitve v obvezno zavarovanje s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom. Del pokojnine se izplačuje do prenehanja zavarovanja s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom oziroma največ tri leta nadaljnje vključenosti v obvezno zavarovanje za polni delovni oziroma zavarovalni čas.

(3) Če je posameznik uveljavil izplačilo po prvem in drugem odstavku tega člena, se 40 % pokojnine lahko skupno izplačuje največ za tri leta nadaljnje vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(4) Zavarovancu, ki je uveljavil izplačilo dela pokojnine, se po poteku obdobja iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena izplačuje 20 % starostne pokojnine, ki je bila osnova za odmero 40 % starostne pokojnine z uskladitvami, če je obvezno vključen v obvezno zavarovanje za polni delovni oziroma zavarovalni čas. Zavod po uradni dolžnosti začne izplačevati spremenjeno višino izplačila dela pokojnine.

(5) Med uživanjem dela pokojnine iz prvega, drugega oziroma četrtega odstavka tega člena ni mogoče zahtevati spremembe odmere dela pokojnine, razen v primeru uveljavitve pravice do pokojnine in ponovnega vstopa v zavarovanje za polni delovni oziroma zavarovalni čas.

(6) Zavod v informaciji, ki jo pošlje zavarovancu po uradni dolžnosti na podlagi šestega odstavka 140. člena tega zakona, opozori na možnost uveljavitve izplačevanja 40 % starostne pokojnine na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena in poda pojasnilo o izplačevanju 20 % starostne pokojnine po uradni dolžnosti na podlagi četrtega odstavka tega člena.

40. člen **(delna pokojnina)**

(1) Zavarovanec iz 14., 15., 16., 17. in četrtega odstavka 19. člena tega zakona, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do predčasne ali starostne pokojnine, lahko pridobi pravico do delne pokojnine, če ostane v obveznem zavarovanju v obsegu, ki ustreza sorazmernemu delu

polnega delovnega oziroma zavarovalnega časa, vendar najmanj dve uri dnevno ali 10 ur tedensko.

(2) Delna pokojnina se odmeri od predčasne ali starostne pokojnine, odmerjene na dan njene uveljavitve, v odstotku, ustreznem skrajšanju polnega delovnega časa, in sicer v višini:

- 75 %, ko zavarovanec dela dve uri dnevno ali znaša zavarovalni čas od 10 do 14 ur tedensko;
- 62,5 %, ko zavarovanec dela tri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 15 do 19 ur tedensko;
- 50 %, ko zavarovanec dela štiri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 20 do 24 ur tedensko;
- 37,5 %, ko zavarovanec dela pet ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 25 do 29 ur tedensko;
- 25 %, ko zavarovanec dela šest ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 30 do 34 tedensko, in
- 12,5 %, ko zavarovanec dela sedem ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 35 do 39 ur tedensko.

(3) Zavarovancu, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, se delna pokojnina poveča za sorazmerni del zneska, ki bi se mu izplačeval na podlagi 39.a člena tega zakona, če je obvezno vključen v obvezno zavarovanje za vsaj štiri ure dnevno oziroma 20 ur tedensko.

(4) Sorazmerni del zneska iz prejšnjega odstavka, ki se izplačuje največ tri leta, znaša:

- 20 %, kadar zavarovanec dela štiri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 20 do 24 ur tedensko;
- 25 %, kadar zavarovanec dela pet ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 25 do 29 ur tedensko;
- 30 %, kadar zavarovanec dela šest ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 30 do 34 ur tedensko;
- 35 %, kadar zavarovanec dela sedem ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 35 do 39 ur tedensko.

(5) Sorazmerni del zneska iz tretjega odstavka po preteku obdobja treh let znaša:

- 10 %, kadar zavarovanec dela štiri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 20 do 24 ur tedensko;
- 12,5 %, kadar zavarovanec dela pet ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 25 do 29 ur tedensko;
- 15 %, kadar zavarovanec dela šest ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 30 do 34 ur tedensko;
- 17,5 %, kadar zavarovanec dela sedem ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 35 do 39 ur tedensko.

(6) Zavarovancu se v času prejemanja delne pokojnine zaradi spremembe obsega zavarovanja iz prvega odstavka tega člena spremeni višina delne pokojnine. Novi znesek delne pokojnine se izplačuje od spremembe obsega zavarovanja.

(7) Po prenehanju uživanja delne pokojnine lahko zavarovanec zahteva:

- izplačilo usklajenega zneska predčasne ali starostne pokojnine, ugotovljene ob odmeri delne pokojnine ali
- odstotno povečanje predčasne ali starostne pokojnine, ugotovljene ob odmeri delne pokojnine, glede na dejansko dopolnjeno pokojninsko dobo v času prejemanja delne pokojnine in starost na dan uveljavitve odstotnega povečanja ali
- ponovno odmero predčasne ali starostne pokojnine ali odmero starostne pokojnine, ob upoštevanju osnov, od katerih so plačani prispevki, glede na dopolnjeno pokojninsko dobo in starost ob prenehanju uživanja delne pokojnine.

40.a člen

(omejitev izplačevanja dela pokojnine, višje delne pokojnine in višjega sorazmernega dela pokojnine)

(1) Če je zavarovanec v različnih časovnih obdobjih uveljavil izplačilo dela pokojnine na podlagi prvega ali drugega odstavka 39.a člena tega zakona, delno pokojnino na podlagi tretjega odstavka 40. člena tega zakona, ki je povišana za sorazmerni del izplačila 40 % starostne pokojnine oziroma sorazmerni del pokojnine na podlagi četrtega odstavka 116. člena tega zakona, ki je povišan za sorazmerni del izplačila 40 % starostne pokojnine, znaša skupno obdobje prejetanja dela pokojnine, višje delne pokojnine oziroma višjega sorazmernega dela pokojnine največ tri leta vključitve v obvezno zavarovanje.

(2) Po poteku obdobja iz prejšnjega odstavka se zavarovancu izplačuje 20 % starostne pokojnine, oziroma delna pokojnina, povišana za sorazmerni del izplačila 20 % starostne pokojnine oziroma sorazmerni del starostne pokojnine, povišan za sorazmerni del izplačila 20 % starostne pokojnine, če izpolnjuje pogoje iz četrtega odstavka 39.a člena tega zakona, tretjega odstavka 40. člena tega zakona ali četrtega odstavka 116. člena tega zakona.

(3) Izplačilo dela pokojnine, sorazmerni del zneska po tretjem odstavku 40. člena tega zakona in sorazmerni del zneska po četrtem odstavku 116. člena tega zakona se ne izplačujejo, če zavarovanec ne dela zaradi začasne zadržanosti z dela po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, daljše od 30 delovnih dni oziroma če je na dan vložitve zahteve že odsoten z dela zaradi začasne zadržanosti z dela po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju več kot 30 delovnih dni, pri čemer se kot tedenska delovna obveznost šteje pet delovnih dni v tednu, od ponedeljka do petka.

(4) Zavarovancu iz prejšnjega odstavka se po uradni dolžnosti prejemek začne znova izplačevati, ko začne opravljati delo.

(5) Zavod pridobi podatke o začasni zadržanosti z dela iz tretjega odstavka tega člena od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in po uradni dolžnosti preneha izplačevati prejemke iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Izplačilo dela pokojnine iz 39.a člena tega zakona ne pripada zavarovancem, ki so v zavarovanje vključeni na podlagi prvega odstavka 19. člena tega zakona.

(7) Izplačilo dela pokojnine, sorazmerni del zneska po tretjem odstavku prejšnjega člena in sorazmerni del zneska po četrtem odstavku 116. člena tega zakona se ne prizna, če zavarovanec iz šestega odstavka 14. člena ter iz 15., 16. in 17. člena tega zakona na dan uveljavitve izplačila nima v celoti poravnanih prispevkov za socialno varnost.

(8) Zavod pridobi podatke iz prejšnjega odstavka od finančne uprave.

116. člen

(ponovni vstop v zavarovanje)

(1) Uživalec starostne, predčasne, vdovske ali družinske pokojnine, ki na območju Republike Slovenije začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost, znova pridobi lastnost zavarovanca iz 14., 15., 16., 17. in četrtega odstavka 19. člena tega zakona, pokojnina pa se mu v tem času ne izplačuje. Pokojnina se ne izplačuje tudi uživalcu pokojnine iz tega odstavka, ki pridobi lastnost zavarovanca po prvem odstavku 25. člena tega zakona. Pokojnina se preneha izplačevati z dnem ponovne pridobitve lastnosti zavarovanca.

(2) Uživalcu starostne, predčasne in vdovske pokojnine, ki na območju Republike Slovenije začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost v obsegu, ki ustreza sorazmernemu delu polnega delovnega oziroma zavarovalnega časa, vendar zavarovanci iz 14. člena tega zakona najmanj dve uri dnevno ali 10 ur tedensko in zavarovanci iz 15., 16. in 17. člena tega zakona najmanj s četrtno polnega zavarovalnega časa, se izplačuje sorazmerni del pokojnine, in sicer v višini:

- 75 %, ko zavarovanec dela dve uri dnevno ali znaša zavarovalni čas od 10 do 14 ur tedensko;
- 62,5 %, ko zavarovanec dela tri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 15 do 19 ur tedensko;

- 50 %, ko zavarovanec dela štiri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 20 do 24 ur tedensko;
- 37,5 %, ko zavarovanec dela pet ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 25 do 29 ur tedensko;
- 25 %, ko zavarovanec dela šest ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 30 do 34 tedensko in
- 12,5 %, ko zavarovanec dela sedem ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 35 do 39 ur tedensko.

Sorazmerni del pokojnine se začne izplačevati z dnem ponovne pridobitve lastnosti zavarovanca.

(3) Uživalcu starostne, predčasne ali vdovske pokojnine, ki na območju Republike Slovenije začne ponovno opravljati naloge oskrbovalca družinskega člana za zavarovanca, ki ima dva oskrbovalca družinskega člana, ter pridobi lastnost zavarovanca iz četrtega odstavka 19. člena tega zakona za 20 ur tedensko, se izplačuje sorazmerni del pokojnine, in sicer v višini 50 odstotkov.

(4) Zavarovancu iz drugega in tretjega odstavka tega člena, ki je prejemal starostno pokojnino, se sorazmerni del starostne pokojnine poveča za sorazmerni del zneska, ki bi se mu izplačeval na podlagi 39.a člena tega zakona, če je obvezno vključen v obvezno zavarovanje za vsaj štiri ure dnevno oziroma 20 ur tedensko.

(5) Sorazmerni del zneska iz prejšnjega odstavka, ki se izplačuje največ tri leta, znaša:

- 20 %, kadar zavarovanec dela štiri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 20 do 24 ur tedensko;
- 25 %, kadar zavarovanec dela pet ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 25 do 29 ur tedensko;
- 30 %, kadar zavarovanec dela šest ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 30 do 34 ur tedensko;
- 35 %, kadar zavarovanec dela sedem ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 35 do 39 ur tedensko.

(6) Sorazmerni del zneska iz četrtega odstavka tega člena po preteku obdobja treh let znaša:

- 10 %, kadar zavarovanec dela štiri ure dnevno ali znaša zavarovalni čas od 20 do 24 ur tedensko;
- 12,5 %, kadar zavarovanec dela pet ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 25 do 29 ur tedensko;
- 15 %, kadar zavarovanec dela šest ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 30 do 34 ur tedensko;
- 17,5 %, kadar zavarovanec dela sedem ur dnevno ali znaša zavarovalni čas od 35 do 39 ur tedensko.

(7) Zavarovanec iz drugega in četrtega odstavka tega člena lahko v času izplačevanja sorazmernega dela pokojnine zahteva spremembo izplačila sorazmernega dela pokojnine zaradi spremembe števila ur dela oziroma opravljanja dejavnosti. Novi sorazmerni del pokojnine, ki se določi na novo, se izplačuje od spremembe obsega dela oziroma opravljanja dejavnosti.

(8) Če začne uživalec invalidske pokojnine na območju Republike Slovenije ponovno delati ali opravljati dejavnost v obsegu, ki ima za posledico ponovno pridobitev lastnosti zavarovanca iz 14., 15., 16., 17. člena in četrtega odstavka 19. člena tega zakona, izgubi pravico do pokojnine z dnem vzpostavitve obveznosti zavarovanja.

(9) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka ne izgubi pravice do pokojnine uživalec invalidske pokojnine iz tega zakona, ki je kategoriziran vrhunski športnik in se zaposli v državni upravi kot športnik. Pravica do invalidske pokojnine mu miruje od dne vzpostavitve obveznosti zavarovanja do dne prenehanja delovnega razmerja iz naslova zaposlovanja vrhunskih športnikov. Po prenehanju obveznega zavarovanja na tej podlagi se upravičencu ponovno začne izplačevati znesek že priznane in odmerjene pokojnine.

(10) Uživalcu pokojnine iz prvega odstavka tega člena, ki v tujini začne ponovno delati oziroma opravljati dejavnost in je na tej podlagi v tujini vključen v obvezno pokojninsko zavarovanje, se pokojnina preneha izplačevati z dnem začetka opravljanja dela oziroma dejavnosti.

(11) Če začne uživalec invalidske pokojnine v tujini ponovno delati ali opravljati dejavnost in je na tej podlagi v tujini vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, izgubi pravico do pokojnine z dnem vključitve v zavarovanje.

(12) Uživalcu starostne, predčasne, vdovske ali družinske pokojnine, ki se zaposli v mednarodni organizaciji s sedežem v državi, za katero veljajo predpisi EU o koordinaciji sistemov socialne varnosti, v institucijah EU ali je poslanec v Evropskem parlamentu, se za čas opravljanja zaposlitve ali opravljanja mandata pokojnina ne izplačuje. Uživalec invalidske pokojnine z zaposlitvijo po tem odstavku z dnem vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje izgubi pravico do pokojnine.

(13) Če za uživalca pokojnine iz drugega odstavka 204. člena tega zakona nastopi obveznost zavarovanja na podlagi 14., 15., 16., 17. in 19. člena tega zakona, se za čas obveznega zavarovanja pokojnina ne izplačuje.

ZAKON O DOLGOTRAJNI OSKRBI

55. člen

(zavezanci za plačilo prispevka za DO)

(1) Zavezanci za plačilo prispevka za DO so zavezanci za plačevanje zdravstvenega prispevka za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela ter zdravstvenega prispevka, ki se plačuje od dohodkov iz drugega pravnega razmerja ter iz naslova dejavnosti, ki se opravlja kot postranski poklic, po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje ali drugih predpisih.

(2) Zavezanci za plačilo prispevka za DO so tudi zavarovane osebe za DO, ki niso zavarovanci za DO na podlagi tega zakona.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je zavezanec za plačilo prispevka za DO za zavarovanca za DO na podlagi tega zakona, ki je zavarovanec za obvezno zdravstveno zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela na podlagi 10. točke prvega odstavka 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ in 40/23 – ZČmIS-1; v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ), zavarovanec za DO sam.

56. člen

(prispevek za DO)

(1) Zavezanec za plačilo prispevka za DO plačuje prispevek za obvezno zavarovanje za DO po stopnji 1 odstotek.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek plačuje prispevek za obvezno zavarovanje za DO po stopnji 2 odstotka zavezanec za plačilo prispevka za DO, ki je zavarovanec za obvezno zdravstveno zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje ali drugih predpisih, na podlagi:

- delovnega razmerja, če njegov delodajalec ni zavezanec za prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje ali drugih predpisih,
- samostojnega opravljanja gospodarske ali poklicne dejavnosti,
- opravljanja kmetijske dejavnosti ali
- opravljanja poslovodne funkcije v družbi, katere družbenik so oziroma v zavodu, katerega ustanovitelj so.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena zavezanec za plačilo prispevka za DO za zavarovanca za obvezno zdravstveno zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje ali drugih predpisih, na podlagi:

- šestega odstavka 406. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo in 40/23 – ZČmIS-1; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) in

- 23. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ, ko zavarovanec ni prejemnik nadomestila, plačuje prispevek za obvezno zavarovanje za DO po stopnji 2 odstotka.

(4) Prispevek za obvezno zavarovanje za DO se plačuje od osnove, od katere se plačuje zdravstveni prispevek za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela, in osnove, od katere se plačuje zdravstveni prispevek po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje ali drugih predpisih, po katerih se plačuje od dohodkov zavarovanca iz drugega pravnega razmerja ter iz naslova dejavnosti, ki se opravlja kot postranski poklic.

(5) Prispevek za obvezno zavarovanje za DO se za zavarovane osebe, za katere se zdravstveni prispevek za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela po predpisih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje ali drugih predpisih, ne plačuje, plačuje od osnove v višini 25 odstotkov zadnje znane povprečne letne bruto plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec.

(6) Prispevka za obvezno zavarovanje za DO se ne plačuje za zavarovane osebe za DO, ki so na podlagi zakona, ki ureja obvezno zdravstveno zavarovanje, zavarovane kot družinski člani zavarovanca, in sicer za:

- otroke (zavarovančeve otroke in otroke, ki so z odločbo pristojnega organa nameščeni v družino z namenom posvojitve),

- pastorko, ki jih zavarovanec preživlja,

- vnuke, brate, sestre in druge otroke brez staršev, ki jih je zavarovanec vzel k sebi in jih preživlja, ob pogojih, ki jih zakon, ki ureja obvezno zdravstveno zavarovanje, določa za otroke. Ne glede na prejšnji stavek se prispevek za obvezno zavarovanje za DO plača, če zavarovane osebe prejmejo dohodek iz drugega pravnega razmerja ali opravljanja začasnega in občasnega dela, ki se po zakonu, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek in ni oproščen plačila dohodnine ali ni drug dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino.

(7) Prispevek za obvezno zavarovanje za DO se plačuje ZZS.

(8) Prispevek za obvezno zavarovanje za DO se pobira v istem postopku ter na isti način, kot je določen za pobiranje prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje za zavarovane osebe na podlagi ZZVZZ. Če se prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje ne pobira, se prispevek za obvezno zavarovanje za DO pobira mesečno, po postopku, kot se pobira prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje za zavarovance iz 20. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ. V postopku pobiranja prispevka za obvezno zavarovanje za DO se smiselno uporabljajo tudi določbe o razkritju podatkov, ki se štejejo za davčno tajnost in materialne določbe posebnega zakona, ki ureja plačevanje obveznih zdravstvenih prispevkov. Prispevka za obvezno zavarovanje za DO v postopkih, ki se začnejo na zahtevo stranke, ni mogoče odpisati, delno odpisati ali dovoliti odloga plačila oziroma plačila v obrokih.

(9) Fizična oseba lahko zahteva na podlagi 21. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US in 163/22) razkritje podatkov pri davčnem organu o plačanih prispevkih za DO, ki jih je zanj plačal oziroma jih je dolžan plačati njegov delodajalec ali druga oseba.

(10) Ne glede na četrti odstavek tega člena se prispevki za zavarovance iz 10. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ plačujejo od osnove iz drugega odstavka 53. člena ZZVZZ, pri čemer se ne uporablja peti odstavek 53. člena ZZVZZ.

(11) Ne glede na prejšnji odstavek se prispevki ne plačujejo za otroke, pastorko, vnuke in druge otroke brez staršev, ki so kot prejemniki družinske pokojnine zavarovanci iz 10. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ, razen če prejmejo dohodek iz drugega pravnega razmerja

ali opravljanja začasnega in občasnega dela, ki se po zakonu, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek in ni oproščen plačila dohodnine ali ni drug dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino. (12) Prispevki, ki jih pobira ZZSZ neposredno od zavarovanih oseb, se plačajo na podlagi polletnega obračuna za obdobje od januarja do junija in od julija do decembra, in sicer najpozneje do 15. dne tekočega meseca za preteklo obračunsko obdobje.

ZAKON O DAVKU NA DODANO VREDNOST

Priloga I

SEZNAM DOBAV BLAGA IN STORITEV, ZA KATERE SE UPORABLJA NIŽJA STOPNJA DDV

- (1) Hrana (vključno s pijačo, razen alkoholnih pijač in pijač z dodanim sladkorjem ali sladili ter pripravkov za pripravo pijač z dodanim sladkorjem ali sladili) za ljudi in živali; žive živali, semena, rastline in primesi, ki so (običajno) namenjene za pripravo hrane; izdelki, ki se (običajno) uporabljajo kot dodatki k hrani ali kot njen nadomestek;
- (2) dobava vode;
- (3) zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje in preprečevanje bolezni v humani in veterinarski medicini, vključno z izdelki za nadzorovanje rojstev in izdelki za higiensko zaščito;
- (4) medicinska oprema, naprave, pripomočki, material, izdelki in zaščitna oprema, vključno z maskami za varovanje zdravja, ki so običajno namenjeni uporabi v zdravstvu ali invalidnim osebam; izdelki, nujno potrebni za lajšanje in premagovanje invalidnosti, vključno z njihovo prilagoditvijo, vzdrževanjem, najemom ali zakupom;
- (5) prevoz oseb in njihove osebne prtljage;
- (6) restavracijske storitve in storitve cateringa;
- (7) vstopnine za razstave, gledališča, muzeje, za ogled naravnih znamenitosti, kinematografske in glasbene prireditve, cirkuse, sejme, zabaviščne parke, živalske vrtove in podobne kulturne prireditve;
- (8) avtorske pravice književnikov in skladateljev ter storitve izvajalskih umetnikov;
- (9) manjša popravila koles;
- (10) dobava umetniških predmetov iz 2. točke prvega odstavka 101. člena tega zakona, če jih proda: – avtor ali njegovi zakoniti oziroma pravni nasledniki ali – davčni zavezanec, ki ni preprodajalec, če prodajo opravi priložnostno in če je te predmete uvozil sam ali so mu jih prodali avtorji ali njihovi zakoniti oziroma pravni nasledniki ali če je imel pri nabavi pravico do popolnega odbitka vstopnega DDV;
- (11) stanovanja, stanovanjski in drugi objekti, namenjeni za trajno bivanje, ter deli teh objektov, če so del socialne politike, vključno z gradnjo, obnovo in popravili letih; obnova in popravila zasebnih stanovanj, razen materialov, ki so bistveni del vrednosti dobave;
- (12) živali za pitanje, semena, sadike, gnojila živalskega ali rastlinskega izvora, fitofarmacevtska sredstva, dovoljena v ekološki pridelavi, biotična sredstva za varstvo rastlin ter storitve, ki so namenjene izključno uporabi v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu; do vključno 31. decembra 2031 tudi mineralna in kemična gnojila ter kemična fitofarmacevtska sredstva;
- (13) dajanje nastanitvenih zmogljivosti v najem v hotelih in podobnih nastanitvenih obratih, vključno z nastanitvenimi zmogljivostmi v domovih in drugih nastanitvenih obratih ter oddajanje prostorov za šotore, prikolice in podobne premične objekte;
- (14) vstopnine za športne prireditve in uporaba športnih objektov;
- (15) storitve pokopa in upepelitve, skupaj s prometom blaga, ki je neposredno povezan s pokopom ali upepelitvijo in ga opravi izvajalec pogrebnih storitev;
- (16) storitve javne higiene;
- (17) manjša popravila čevljev in usnjenih izdelkov, oblačil in gospodinjskega perila (vključno s krpanjem in predelavo);
- (18) storitve domačega varstva (kot pomoč na domu in varstvo otrok, skrb za ostarele, obbolele ali invalide);

- (19) frizerske storitve;
- (20) dobava lončnic, sadik, rezanega cvetja;
- (21) čiščenje oken in čiščenje zasebnih gospodinjstev.

Priloga IV

SEZNAM DOBAV BLAGA IN STORITEV, ZA KATERE SE UPORABLJA POSEBNA NIŽJA STOPNJA DDV

(1) Dobava, vključno s knjižnično izposajo, knjig, časopisov in periodičnih publikacij na fizičnih nosilcih ali dobavljenih elektronsko ali oboje (vključno z brošurami, letaki in podobnim gradivom, otroškimi slikanicami, knjigami za risanje ali pobarvankami, glasbenimi deli, tiskanimi ali v rokopisu, zemljevidi in hidrografskimi ali podobnimi kartami), razen gradiv, ki so v celoti ali v pretežnem delu namenjena oglaševanju oziroma jih v celoti ali v pretežnem delu tvorijo video vsebine ali avdio glasbene vsebine; (2) dobava tipizirane gasilske opreme, in sicer gasilskih vozil, posebne zaščitne in reševalne opreme ter orodij za opravljanje nalog gasilstva, običajno namenjene za opravljanje operativnih nalog gasilstva, ki se dobavlja prostovoljnemu gasilskemu društvu, gasilskim zvezam in poklicnim gasilskim enotam, organiziranim kot javni zavodi.

ZAKON O ZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI

3. člen

Izvajalci zdravstvene dejavnosti so pravne in fizične osebe, ki so pridobile dovoljenje ministrstva, pristojnega za zdravje, za opravljanje zdravstvene dejavnosti iz prvega odstavka 3.a člena tega zakona.

Javna zdravstvena služba je celovit sistem javne skrbi za zdravje prebivalstva in obsega zdravstvene storitve, katerih trajno, usklajeno in nemoteno opravljanje zagotavljajo v javnem interesu država in samoupravne lokalne skupnosti, in ki se, temelječe na načelu solidarnosti in enakopravnega dostopa, v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, v celoti ali deloma financirajo iz javnih sredstev, predvsem iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Nadzor nad izvajanjem javne zdravstvene službe se opravlja v skladu s 76. členom tega zakona, nadzor nad gospodarno rabo javnih sredstev pa v skladu z zakonom, ki ureja javne finance. Zdravstvene storitve, ki jih izvajajo javni zdravstveni zavodi in drugi javni zavodi iz šestega odstavka 8. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: javni zavodi) in koncesionarji v okviru koncesijske dejavnosti, se izvajajo na nepridobiten način in z namenom varstva integritete namensko zbranih sredstev tako, da presežek prihodkov nad odhodki ta javni zavod oziroma koncesionar porabi za opravljanje in razvoj zdravstvene dejavnosti, in sicer za investicije v prostore in opremo (z namenom nenehnega izboljševanja kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave), za stroške usposabljanja in stalnega izpopolnjevanja ter plač zaposlenih ali za tekoče stroške poslovanja.

Podrobnejša navodila v zvezi z razmejitvijo vrst prihodkov in odhodkov po opravljenih storitvah v okviru javne zdravstvene službe in tržne dejavnosti, ki jo opravljajo javni zdravstveni zavodi in koncesionarji, določi minister, pristojen za zdravje.

Zdravstvene storitve, glede katerih sta lahko ob upoštevanju pravil medicinske doktrine pacient in izvajalec ali več izvajalcev zdravstvene dejavnosti prostorsko ločena, se lahko opravijo z uporabo informacijskih in telekomunikacijskih tehnologij (v nadaljnjem besedilu: telemedicina). Zdravstvena dokumentacija se v tem primeru posreduje v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov, ki se nanašajo na prenos občutljivih osebnih podatkov prek omrežja elektronskih komunikacij. V primeru opravljanja zdravstvene dejavnosti v obliki telemedicine se šteje, da je zdravstveno varstvo zagotovljeno v državi, v kateri ima sedež izvajalec zdravstvene dejavnosti, ki opravlja telemedicino.

5. člen

Mrežo javne zdravstvene službe na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti, ki vsebuje predviden obseg programov zdravstvene dejavnosti, kot so določeni v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno zavarovanje, po zdravstvenih regijah, upoštevajoč merila iz prejšnjega člena, na predlog ministra, pristojnega za zdravje, določi Vlada Republika Slovenija in jo objavi tudi na osrednjem spletnem mestu organov državne uprave.

Pri pripravi predloga mreže javne zdravstvene službe sodelujejo NIJZ, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zdravstveni svet, Svet za zdravje, pristojne zbornice ali strokovna združenja ter samoupravne lokalne skupnosti.

Primernost mreže javne zdravstvene službe se preverja vsako leto in spreminja v skladu s potrebami prebivalstva, upoštevajoč merila iz drugega odstavka prejšnjega člena.

Mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni zagotavlja samoupravna lokalna skupnost. Ne glede na prejšnji stavek lahko mrežo javne zdravstvene službe osnovne zdravstvene dejavnosti zagotavlja Republika Slovenija, kadar:

- gre za zagotavljanje osnovne zdravstvene dejavnosti na območju ne sosednjih samoupravnih lokalnih skupnosti;
- gre za zagotavljanje osnovne zdravstvene dejavnosti za ogrožene skupine prebivalstva oziroma za skupine prebivalstva s skupnimi specifičnimi zdravstvenimi potrebami;
- sosednje samoupravne lokalne skupnosti ne dosežejo dogovora glede zagotavljanja javne zdravstvene službe na skupnem območju oziroma samoupravna lokalna skupnost sama oziroma v sodelovanju s sosednjimi samoupravnimi lokalnimi skupnostmi osnovne zdravstvene dejavnosti ne more zagotoviti.

Mrežo službe nujne medicinske pomoči zagotavlja Republika Slovenija, razen kadar se zagotavlja v obliki satelitskega urgentnega centra in dežurnih mest, ko jo zagotavlja samoupravna lokalna skupnost.

Mrežo javne zdravstvene službe na sekundarni in terciarni ravni zagotavlja Republika Slovenija.

Javni zavodi se lahko za opravljanje skupnih zadev in uresničevanje skupnih interesov s soglasjem ustanoviteljev in v skladu z aktom o ustanovitvi in statutom na območju zdravstvene regije, kjer ima javni zavod sedež, oziroma sosednje zdravstvene regije, znotraj posamezne ravni zdravstvene dejavnosti in med posameznimi ravnmi zdravstvene dejavnosti povezujejo v skupnosti zavodov za opravljanje:

- skupnih podpornih zadev,
- skupnih podpornih zdravstvenih dejavnosti.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko javni zavodi za namen celostne zdravstvene obravnave in boljše dostopnosti do zdravstvenih storitev pogodbeno sodelujejo na način sklenitve:

a) pogodbe o medsebojnem sodelovanju dveh ali več javnih zavodov v skladu s pravili obligacijskega prava, na podlagi katere ne pride do prenosa programa ali dela programa, dogovorjenega z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, in katere predmet je lahko:

- občasno oziroma začasno izvajanje zdravstvenih storitev zaradi nadomeščanja začasno odsotnih zdravstvenih delavcev oziroma zdravstvenih sodelavcev ali zaradi nepričakovanega povečanega obsega dela ali zaradi zagotovitve polne realizacije programa ali vključevanja v program neprekinjenega zdravstvenega varstva v skladu z 51.a členom tega zakona, v imenu in na račun drugega javnega zavoda, in sicer ne glede na zakon, ki ureja trg dela, na način sklepanja podjemnih pogodb v skladu s 53.c členom tega zakona oziroma pogodb o zaposlitvi s krajšim delovnim časom v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pri čemer se taka zaposlitev sklene za določen čas, v času trajanja te pogodbe o zaposlitvi pa pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja pri matičnem delodajalcu v tem obsegu mirujejo,

- zagotavljanje prostora in opreme v skladu z zakonom, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, zaradi pomanjkanja lastnih prostorov in opreme zaradi morebitnih okvar ali za namen lažje dostopnosti zdravstvenih storitev pacientov bližje njihovem prebivališču, o čemer obvesti ministrstvo, pristojno za zdravje, ki po uradni dolžnosti

zaradi spremembe lokacije izvajanja zdravstvene dejavnosti izda spremembo dovoljenja iz 3.a člena tega zakona,

– zagotavljanje podpornih zdravstvenih dejavnosti iz druge alineje prejšnjega odstavka, ki se izvajajo kot del celostne zdravstvene obravnave,

b) podjemne ali druge civilno pravne pogodbe (v nadaljnjem besedilu: podjemna pogodba) javnega zavoda z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem v skladu s prvim odstavkom 53.c člena tega zakona,

c) pogodbe o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, vključno z dopolnilnim delom, za največ 40 odstotkov polnega delovnega časa, javnega zdravstvenega zavoda, ki ima pridobljen naziv kliničnosti iz 18. člena tega zakona, z zdravnikom ali zobozdravnikom, ki ni zaposlen v okviru mreže javne zdravstvene službe, če gre za zdravnika ali zobozdravnika, ki je pridobil naziv svetnik ali višji svetnik, za največ 12 mesecev, pri čemer nabor zdravstvenih storitev, ki jih, upoštevajoč njihovo naravo, zahtevnost in kompleksnost, lahko opravlja zdravnik oziroma zobozdravnik iz te točke, določi minister, pristojen za zdravje,

č) pogodbe o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom, vključno z dopolnilnim delom, javnega zavoda z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem, ki je zaposlen pri koncesionarju, če pri koncesionarju opravlja zgolj koncesijsko dejavnost, za največ 12 mesecev v skladu z zahtevami glede dnevnega in tedenskega počitka iz 52.c člena tega zakona, pri čemer javni zavod tako pogodbo odpove brez odpovednega roka (izredna odpoved), če se tekom delovnega razmerja ugotovi, da zaposleni pri koncesionarju opravlja zdravstvene storitve v okviru tržne dejavnosti v nasprotju z 18. točko prvega odstavka 44.f člena tega zakona, za zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, ki mu je bila pogodba o zaposlitvi izredno odpovedana v skladu s to točko, pa velja prepoved sklepanja pogodbe z javnim zavodom na podlagi te točke v šestih mesecih od odpovedi ne glede na izpolnjevanje drugih pogojev,

d) pogodbe o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom, vključno z dopolnilnim delom, javnega zavoda z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem, ki je zaposlen pri drugem javnem zavodu, v skladu z zahtevami glede dnevnega in tedenskega počitka iz 52.c člena tega zakona, če pred sklenitvijo te pogodbe javnemu zavodu predloži soglasje iz 53.b člena tega zakona, pri čemer javni zavod tako pogodbo odpove brez odpovednega roka (izredna odpoved), če tekom delovnega razmerja pride do preklica soglasja v skladu z osmim odstavkom 53.b člena tega zakona, za zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, ki mu je bila pogodba o zaposlitvi izredno odpovedana v skladu s to točko, pa velja prepoved sklepanja pogodbe z javnim zavodom na podlagi te točke v šestih mesecih od odpovedi ne glede na izpolnjevanje drugih pogojev,

e) pogodbe o medsebojnem sodelovanju izvajalca neprekinjenega zdravstvenega varstva iz drugega odstavka 53. člena tega zakona s koncesionarjem, ki je izvajalec zdravstvene dejavnosti, ne glede na zakon, ki ureja trg dela, za potrebe vključevanja zdravstvenih delavcev, zaposlenih pri njem, v program neprekinjenega zdravstvenega varstva iz 51.a člena tega zakona v skladu s pravili obligacijskega prava.

Glede višine plačila na podlagi pogodbe iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabi četrti odstavek 53.c člena tega zakona, pri čemer velja, da lahko javni zavod plača izvajanje posamezne vrste zdravstvene dejavnosti ali vrste zdravstvenih storitev drugemu izvajalcu zdravstvene dejavnosti največ do višine, do katere je upravičen, če bi te storitve opravil sam na podlagi pogodbe o financiranju zdravstvene dejavnosti oziroma do višine, ki jo določa cenik Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Javni zavod vodi evidenco o sklenjenih pogodbah iz osmega odstavka tega člena in o tem poroča svetu zavoda in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v skladu s 53.c členom tega zakona.

Javni zdravstveni zavod na terciarni ravni zdravstvene dejavnosti se pod pogoji iz sedmega in osmega odstavka tega člena lahko povezuje tudi izven območja posamezne zdravstvene regije.

29. člen

Direktorja javnega zdravstvenega zavoda imenuje in razrešuje svet zavoda s soglasjem ustanovitelja. V postopku javnega razpisa kandidat za direktorja predloži program dela, vizijo in strategijo razvoja javnega zdravstvenega zavoda za naslednje mandatno obdobje.

Direktor javnega zdravstvenega zavoda mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. ima znanje slovenskega jezika, ki dosega jezikovno raven vsaj stopnje B2 po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira, kar dokazuje z dokazilom o zaključeni najmanj srednji šoli v slovenskem jeziku v Republiki Sloveniji oziroma z dokazilom javne visokošolske izobraževalne ustanove v Republiki Sloveniji ali tujini, ki poučuje in izvaja izpit iz slovenskega jezika kot drugega oziroma tujega jezika, o uspešno opravljenem preizkusu znanja slovenskega jezika,
2. ima znanje angleškega jezika, ki dosega jezikovno raven vsaj stopnje B2 po lestvici Skupnega evropskega jezikovnega okvira, kar dokazuje z dokazilom o zaključeni najmanj srednji šoli v angleškem jeziku ali dokazilom ustrezne institucije, ki poučuje in izvaja izpit iz angleškega jezika (npr. opravljena matura iz tega predmeta),
3. ima vsaj pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj tri leta na vodilnih oziroma vodstvenih delovnih mestih,
4. ima strokovna znanja o organizaciji, vodenju, ekonomiji in poslovanju javnega zdravstvenega zavoda, kar izkaže s potrdilom organizacije, ki izvaja usposabljanje s področja managementa v zdravstvu, pri čemer ustreznost usposabljanja, ki ga izvaja posamezna organizacija, z vidika njegove vsebine in trajanja s sklepom potrdi ministrstvo, pristojno za zdravje, pri čemer mora izbrani kandidat potrdilo predložiti v šestih mesecih od sklepa o izbiri. Kot potrdilo iz prejšnjega stavka se prizna tudi potrdilo visokošolskega zavoda, ki ima v Republiki Sloveniji akreditiran študijski program s področja managementa v zdravstvu,
5. ima izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena najmanj na 8. raven, in sicer medicinske smeri, če poslovodna funkcija in funkcija vodenja strokovnega dela javnega zdravstvenega zavoda nista ločeni,
6. ni pravnomočno obsojen ali zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica ali na podlagi obtožnega predloga razpisana glavna obravnava za kaznivo dejanje zoper gospodarstvo, kaznivo dejanje zoper pravni promet oziroma kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost,
7. ni izvajalec zdravstvene dejavnosti in nima soglasja za opravljanje zdravstvenih storitev iz prvega odstavka 53.b člena tega zakona ali soglasja za sklenitev pogodbe o zaposlitvi s krajšim delovnim časom (vključno z dopolnilnim delom) pri koncesionarju,
8. nima poslovnega deleža v pravni osebi, s katero javni zdravstveni zavod poslovno sodeluje ali ki bi predstavljala konkurenco javnemu zdravstvenemu zavodu, v katerem opravlja funkcijo,
9. ni član organa vodenja ali upravljanja oziroma nadzora drugega javnega zavoda ali gospodarske družbe,
10. nima ali v zadnjih šestih mesecih ni imel funkcije v ministrstvu, pristojnem za zdravje, Vladi Republike Slovenije, Državnem zboru Republike Slovenije ali politični stranki, na katero je bil voljen, in v času trajanja mandata ni predstavnik sindikata s področja zdravstva,
11. ga odlikuje osebna integriteta in poslovna etičnost ter Komisija za preprečevanje korupcije zanj s pravnomočnim aktom ni ugotovila kršitev integritete, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije.

Če sta poslovodna funkcija in funkcija strokovnega vodenja javnega zdravstvenega zavoda ločeni, vodi strokovno delo javnega zdravstvenega zavoda strokovni direktor javnega zdravstvenega zavoda, ki ga imenuje in razrešuje svet zavoda. Strokovni direktor javnega zdravstvenega zavoda mora izpolnjevati pogoje za direktorja javnega zdravstvenega zavoda iz 1., 2., 4., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točke prejšnjega odstavka ter:

- imeti vsaj pet let delovnih izkušenj v zdravstveni dejavnosti, od tega najmanj dve leti na vodilnih oziroma vodstvenih delovnih mestih;

- biti zdravnik ustrezne specialnosti, pri čemer zdravniška specializacija ustreza vrsti zdravstvene dejavnosti, ki jo opravlja javni zdravstveni zavod.

Pogoje iz 6., 7., 8., 9. in 10. točke drugega odstavka tega člena kandidat za direktorja javnega zdravstvenega zavoda dokazuje z izjavo, pogoj iz 11. točke drugega odstavka tega člena pa z ustno izjavo v okviru razgovora oziroma osebne predstavitve v postopku javnega razpisa.

Direktor javnega zdravstvenega zavoda oziroma strokovni direktor javnega zdravstvenega zavoda pri svojem delu ravna s skrbnostjo dobrega strokovnjaka.

Direktor javnega zdravstvenega zavoda oziroma strokovni direktor javnega zdravstvenega zavoda je imenovan za štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja.

Direktor javnega zdravstvenega zavoda oziroma strokovni direktor javnega zdravstvenega zavoda je v javnem zdravstvenem zavodu na tem delovnem mestu zaposlen za polni delovni čas, razen kadar akt o ustanovitvi ali statut javnega zdravstvenega zavoda določa možnost zaposlitve za krajši delovni čas, vendar ne manj kot 60 odstotkov polnega delovnega časa na delovnem mestu direktorja oziroma skupaj v tem javnem zdravstvenem zavodu ne manj kot 80 odstotkov polnega delovnega časa, za:

- strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda katerekoli ravni zdravstvene dejavnosti ali

- direktorja javnega zdravstvenega zavoda na primarni ravni zdravstvene dejavnosti, kadar je število zaposlenih v tem javnem zdravstvenem zavodu za polni delovni čas ob nastopu mandata direktorja manjše od 150.

Direktorja javnega zdravstvenega zavoda ali strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda svet zavoda predčasno razreši, če:

1. ne izpolnjuje pogojev za imenovanje;
2. trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje svoje funkcije;
3. ne opravlja nalog, določenih s tem zakonom, aktom o ustanovitvi javnega zdravstvenega zavoda in zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, drugimi zakoni s področja poslovanja zdravstvenega zavoda ter pogodbo o zaposlitvi;
4. opravlja naloge iz prejšnje točke nevestno ali nestrokovno;
5. se imenuje sanacijska uprava v skladu s prvim odstavkom 29.a člena tega zakona;
6. se ugotovi, da pred imenovanjem v skladu z drugim, tretjim in četrtem odstavkom tega člena ni razkril okoliščin, ki bi lahko povzročile nasprotje interesov, ali je navedel lažne podatke;
7. pri svojem ravnanju na kakršen koli način krši integriteto, kar Komisija za preprečevanje korupcije ugotovi s pravnomočnim aktom.

Ne glede na razloge iz prejšnjega odstavka lahko direktor javnega zdravstvenega zavoda v enem letu od nastopa svojega mandata oziroma v enem letu od nastopa mandata strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda svetu zavoda predlaga razrešitev strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda. V postopku razrešitve iz tega odstavka ni treba pridobiti predhodnega mnenja strokovnega sveta zavoda. V primeru razrešitve se strokovnega direktorja, ki je bil zaposlen v javnem zdravstvenem zavodu, premesti na delovno mesto, ki ustreza njegovi izobrazbi in za katerega izpolnjuje pogoje. Če takega delovnega mesta ni, mu delovno razmerje preneha in ima pravico do odpravnine v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja. Če strokovni direktor pred imenovanjem ni bil zaposlen v javnem zdravstvenem zavodu, se mu lahko zagotovi ustrezno delovno mesto v tem ali drugem zdravstvenem zavodu, če to ni mogoče, pa ima pravico do odpravnine v višini ene petine povprečne mesečne bruto plače, kot jo je prejemal do razrešitve, za vsak polni mesec, ki je ostal do izteka dobe imenovanja na funkcijo. Strokovnemu direktorju v tem primeru s prenehanjem funkcije preneha delovno razmerje.

Pogoji iz drugega odstavka tega člena, z izjemo 2. in 4. točke, veljajo tudi za vršilca dolžnosti direktorja javnega zdravstvenega zavoda in pomočnika direktorja javnega zdravstvenega zavoda, pogoji iz tretjega odstavka tega člena, z izjemo 2. in 4. točke, pa tudi za vršilca dolžnosti strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda, pomočnika strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda ter predstojnika klinike, kliničnega inštituta in kliničnega oddelka univerzitetnega kliničnega centra.

Podrobnejši postopek potrjevanja ustreznosti programa usposabljanja iz 4. točke drugega odstavka tega člena, vključno z vsebino, plačilom in trajanjem programa ter načinom preverjanja znanja in veljavnostjo potrdila o opravljenem usposabljanju, pri čemer se program razlikuje, ali gre za funkcijo člana sveta zavoda ali funkcijo direktorja oziroma strokovnega direktorja javnega zdravstvenega zavoda, določi minister, pristojen za zdravje.

44.f člen

S koncesijsko pogodbo koncedent in koncesionar uredita medsebojna razmerja v zvezi z opravljanjem koncesije, in sicer najmanj:

1. vrsto in obseg programa zdravstvene dejavnosti ter vrsto in obseg programa zdravstvenih storitev, ki so predmet koncesije,
2. območje iz prve alineje prvega odstavka 44.a člena tega zakona in lokacijo opravljanja koncesijske dejavnosti,
3. odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti, ki je predmet koncesije,
4. začetek opravljanja koncesijske dejavnosti,
5. obdobje podelitve koncesije,
6. razloge, pogoje in druge medsebojne pravice in obveznosti zaradi predčasne odpovedi koncesijske pogodbe,
7. omejitev, da se koncesijski program izvaja le z zdravstvenimi delavci in zdravstvenimi sodelavci, zaposlenimi pri koncesionarju, razen za primer začasnega nadomeščanja koncesionarja oziroma pri njem zaposlenih, ko se lahko sklene podjemna pogodba z zdravstvenim delavcem ali zdravstvenim sodelavcem, zaposlenim pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti v ali izven mreže javne zdravstvene službe, javnim zavodom ali z zasebnim zdravstvenim delavcem iz 35. člena tega zakona, ne pa z zdravstvenim delavcem ali zdravstvenim sodelavcem, ki posluje kot samostojni podjetnik posameznik,
8. pravice in obveznosti koncedenta in koncesionarja v času trajanja in po poteku koncesijske pogodbe,
9. obveznost in način poročanja koncedentu o opravljanju koncesijske dejavnosti,
10. obveznost koncesionarja, da vodi ločene računovodske evidence in poroča v skladu s prvim in drugim odstavkom 44.h člena tega zakona,
11. obveznost vzpostavitve vseh oblik notranjega nadzora ter sistema kakovosti v zdravstvu,
12. medsebojna razmerja v zvezi z morebitno škodo, povzročeno z opravljanjem ali neopravljanjem koncesijske dejavnosti,
13. obveznost koncesionarja, da zagotovi hrambo zdravstvene dokumentacije pacientov in krije morebitne stroške te hrambe,
14. obveznost koncesionarja ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, zaposlenih pri njem, da se vključijo v program zagotavljanja neprekinjenega zdravstvenega varstva iz 51.a člena tega zakona, če gre za zdravstveno dejavnost, ki se izvaja v okviru neprekinjenega zdravstvenega varstva,
15. obveznost koncesionarja, da sprejema vse paciente, ki pri njem uveljavljajo pravico do zdravstvene storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, ne glede na njihovo zdravstveno stanje, pri čemer take paciente v primeru obstoja čakalne dobe uvrsti na čakalni seznam v skladu z zakonom, ki ureja naročanje in upravljanje čakalnih seznamov, oziroma odkloni v primeru preseganja povprečnega števila opredeljenih v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno zavarovanje,
16. prepoved prenosa koncesije na tretjo osebo,
17. način zagotavljanja nadomeščanja med začasno odsotnostjo koncesionarja ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev, zaposlenih pri njem, vključno za primer vključevanja v program zagotavljanja neprekinjenega zdravstvenega varstva v skladu z 51.a členom tega zakona, in obveznost obveščanja pacientov o tem,
18. obveznost koncesionarja, da storitve iz tržne dejavnosti opravlja v času, ki ni namenjen koncesijski dejavnosti, razen kadar je tržni del storitve mogoče opraviti istočasno oziroma s standardom, ki presega s predpisi s področja zdravstvenega zavarovanja priznani standard

(npr. uporaba nadstandardnega materiala v primeru storitve iz obveznega zdravstvenega zavarovanja), pri čemer se ordinacijski čas, namenjen opravljanju tržne dejavnosti, določi v ceniku, ki ga objavi na svojih spletnih straneh in na vidnem mestu v čakalnici oziroma svojem običajnem oglasnem mestu,

19. meri dnevno delovno obremenitev zaposlenih v skladu z 51.a členom tega zakona za zdravstvene storitve, ki so predmet koncesije,

20. na zahtevo koncedenta naroči zunanjo revizijo vodenja ločene računovodske evidence glede opravljanja koncesijske dejavnosti, ki se izvede na stroške koncesionarja.

V primeru neskladja med koncesijsko odločbo in koncesijsko pogodbo velja ureditev, kot je določena v koncesijski odločbi.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije najpozneje v enem mesecu od sklenitve koncesijske pogodbe s koncesionarjem sklene pogodbo o financiranju koncesijske dejavnosti.

Do sklenitve pogodbe iz prejšnjega stavka koncesionar ne sme začeti z opravljanjem zdravstvene dejavnosti, ki je predmet koncesije, njeno financiranje pa ni dopustno. Če koncesionar iz razlogov na njegovi strani v tem roku ne podpiše pogodbe o financiranju koncesijske dejavnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije o tem obvesti koncedenta, ki odvzame koncesijo po uradni dolžnosti.

Med trajanjem koncesijskega razmerja so ob soglasju koncedenta dovoljene le nebistvene spremembe koncesijskega razmerja, ki jih koncedent odobri v obliki spremembe koncesijske odločbe.

Za nebistvene spremembe koncesijskega razmerja štejejo:

- sprememba naslova lokacije, kadar nova lokacija opravljanja koncesijske dejavnosti ostaja na območju, ki je kot območje opravljanja koncesijske dejavnosti iz prve alineje prvega odstavka 44.a člena tega zakona določeno v koncesijski odločbi in če se zagotavlja vsaj enaka dostopnost na novi lokaciji,
- sprememba odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti glede vrste zdravstvene dejavnosti, ki je predmet koncesije, če gre za spremembo, ki se nanaša na merilo iz 1. točke 44.d člena tega zakona in v postopku izbire ne bi povzročila izbire drugega ponudnika,
- sprememba obsega programa zdravstvene dejavnosti zaradi nepredvidenih sprememb potrebnega obsega posameznega programa zdravstvene dejavnosti, in sicer povečanje na največ 120 odstotkov oziroma zmanjšanje na najmanj 80 odstotkov obsega programa, kot je bil določen v odločbi, s katero je bil koncesionar izbran, vendar ne manj kot obseg, ki je kot minimum določen v drugi alineji prvega odstavka 44.a člena tega zakona. Če se zmanjša obseg programa pod minimalni obseg opravljanja koncesijske dejavnosti, se koncesija odvzame. Na podlagi začasnega prevzema programa ali prestrukturiranja programa, kot to določa zakon, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, obsega programa zdravstvene dejavnosti oziroma zdravstvenih storitev specialistične bolnišnične dejavnosti, določenega s koncesijsko odločbo, ni mogoče povečati brez spremembe odločbe v zvezi z nebistveno spremembo obsega programa oziroma brez podelitve koncesije na javnem razpisu.

Pogodba o financiranju koncesijske dejavnosti se sklene za obdobje podeljene koncesije in ureja najmanj:

1. način izvajanja in financiranja obsega programa koncesijske dejavnosti, in sicer razdelano po vrstah zdravstvene dejavnosti in vrstah zdravstvenih storitev zdravstvene dejavnosti, kot to določa predpis iz tretjega odstavka 3.a člena tega zakona, ki jih koncesionar zagotavlja za zavarovane osebe,
2. načrtovano vrednost programa zdravstvenih storitev in izhodiščne cene zdravstvenih storitev po vrstah in podvrstah zdravstvene dejavnosti in kalkulativnih elementih, kot to določajo predpisi s področja zdravstvenega zavarovanja,
3. okvirno načrtovano vrednost programa zdravstvenih storitev po vrstah in podvrstah zdravstvene dejavnosti, pri čemer se točna načrtovana vrednost (finančni načrt) za posamezno koledarsko leto določi s sklenitvijo dodatka k pogodbi, in sicer najpozneje do 30. novembra za naslednje koledarsko leto,

4. ordinacijski čas, ki ustreza obsegu programa koncesijske dejavnosti za zavarovane osebe,
5. obveznost koncesionarja, da na poziv Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije posreduje stroške zdravstvenih storitev, vključno s stroški za zdravila in medicinske pripomočke, po posameznem pacientu,
6. primarno obveznost elektronskega poslovanja med koncesionarjem in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter obvezno uporabo spletnega portala Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije,
7. obveznost koncesionarja, da program koncesijske dejavnosti realizira v celoti,
8. obveznost Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za plačilo zdravstvenih storitev, ki so del te pogodbe, glede na dogovorjeno vrsto in količino,
9. obveznost koncesionarja, da izstavlja poročila oziroma račune za opravljene zdravstvene storitve v rokih, kot jih določa ta zakon oziroma zakon, ki ureja zdravstveno zavarovanje,
10. nadomeščanje za primer začasne odsotnosti,
11. obveznost koncesionarja po kakovostni in varni zdravstveni obravnavi,
12. pogodbeno kazen v primeru kršitve pogodbenih obveznosti.

Spremembe podatkov iz koncesijske pogodbe, ki so povezane z izpolnjevanjem pogojev iz 44.č člena tega zakona, koncesionar v 15 dneh od njihovega nastanka sporoči koncedentu, koncedent pa Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki v enem mesecu od obvestila o spremembi uskladi pogodbo o financiranju koncesijske dejavnosti s spremenjeno koncesijsko odločbo oziroma koncesijsko pogodbo. Do uskladitve pogodbe o financiranju koncesionar v neusklajenem delu, ki se nanaša na program koncesijske dejavnosti, ne sme začeti z opravljanjem zdravstvene dejavnosti glede na nov predmet koncesije, njeno financiranje pa ni dopustno. Če koncesionar iz razlogov na njegovi strani v tem roku ne podpiše usklajene pogodbe o financiranju koncesijske dejavnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije o tem obvesti koncedenta, ki odvzame koncesijo po uradni dolžnosti.

53.b člen

Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec, ki je polni ali krajši delovni čas zaposlen pri enem ali več javnih zavodih, lahko sklene pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas od polnega ali podjemno pogodbo iz 53.c člena tega zakona za opravljanje zdravstvenih storitev le pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti ali kot izvajalec zdravstvene dejavnosti v obliki zasebnega zdravstvenega delavca iz 35. člena tega zakona v okviru mreže javne zdravstvene službe, in sicer na podlagi predhodnega pisnega soglasja delodajalca. Opravljanje zdravstvenih storitev v okviru tržne dejavnosti je zdravstvenemu delavcu oziroma zdravstvenemu sodelavcu iz prejšnjega stavka dovoljeno le pri javnem zavodu, pri katerem je zaposlen, na podlagi podjemne pogodbe pri javnem zavodu ali zaposlitve oziroma podjemne pogodbe pri koncesionarju pa le, kadar je storitev iz tržne dejavnosti mogoče opraviti istočasno oziroma s standardom, ki presega s predpisi s področja zdravstvenega zavarovanja priznani standard. Delodajalec izda soglasje na podlagi pisne vloge zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, ki ji predloži obrazloženo pozitivno mnenje vodje oddelka oziroma osebe, ki je pristojna za organizacijo dela zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, v katerem ta z analizo dnevne delovne obremenitve iz 51.b člena tega zakona potrjuje izkazano polno delovno obremenitev v rednem delovnem času in izpolnjevanje pogojev iz četrtega odstavka tega člena. Če soglasje iz tega odstavka ni izdano v roku 30 dni od prejema vloge, se šteje, da soglasje ni podano. Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec iz tega odstavka mora pridobiti soglasje delodajalca na način, kot ga določa ta člen, tudi v primeru, ko namerava zdravstvene storitve opravljati v tujini v okviru mreže javne zdravstvene službe ali izven nje.

Soglasje iz prejšnjega odstavka se lahko izda le za zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, za katerega javni zavod vodi analizo dnevne delovne obremenitve za redni delovni čas najmanj tri zaporedne mesece pred odločanjem o izdaji soglasja in celotno obdobje veljavnosti tega soglasja.

Soglasje iz prvega odstavka tega člena se lahko izda za največ osem ur na teden, pri čemer se ta časovna omejitev upošteva kot povprečna časovna omejitev v obdobju šestih mesecev, in največ 12 mesecev. V primeru zaposlitve za krajši delovni čas se omejitev na največ osem ur na teden nanaša na delo, ki presega obseg dela, ki ustreza polnemu delovnemu času. Po preteku tega obdobja se istemu zdravstvenemu delavcu oziroma zdravstvenemu sodelavcu lahko izda novo soglasje v skladu s postopkom in pogoji iz tega člena.

Soglasje iz prvega odstavka tega člena javni zavod izda, če:

1. s tem ne bo povzročena škoda javnemu zavodu oziroma motnja pri opravljanju javne zdravstvene službe tega javnega zavoda,
2. javni zavod sam nima potrebe po dodatnem, dopolnilnem delu oziroma delu, ki presega obveznost iz polnega delovnega časa zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, pri čemer se šteje, da javni zavod potrebo po tem delu ima, če kadarkoli v obdobju izdanega soglasja za istovrstne zdravstvene storitve, ki ne vključujejo zdravstvenih storitev iz petega odstavka tega člena, sklene podjemno pogodbo iz 53.c člena tega zakona z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem, ki ni zaposlen pri njem, razen če gre za pogodbeno sodelovanje z upokojenim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem oziroma za uvajanje nove zdravstvene tehnologije,
3. zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec v celoti izvršuje svoje delovne obveznosti glede količine in vrste opravljenih zdravstvenih storitev, določenih s pogodbo o zaposlitvi in standardi dela pri svojem delodajalcu, pri čemer se šteje, da kot minimalni standard v tem javnem zavodu velja standard, določen v kolektivni pogodbi s področja zdravstva, če tega za posamezni poklic ni, pa kot znaša povprečje dnevne delovne obremenitve, ugotovljene za zdravstvene delavce oziroma zdravstvene sodelavce posameznega poklica in organizacijske enote javnega zavoda,
4. zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne zavrača vključitve oziroma sodelovanja v akcijskem programu za odpravo čakalnih dob v okviru tega javnega zavoda,
5. zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec, ki je v tem javnem zavodu zaposlen za krajši delovni čas, ne zavrne predloga delodajalca za zaposlitev za daljši delovni čas,
6. zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne zavrne dodatnega usposabljanja, ki je načrtovano glede na plan izobraževanj javnega zavoda,
7. zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne zavrača sodelovanja pri uvajanju novih zdravstvenih tehnologij oziroma ne odklanja sodelovanja v raziskovalnih projektih javnega zavoda,
8. zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec neupravičeno ne zavrača oziroma ne sprejme mentorstva pripravnikom oziroma specializantom,
9. zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne odklanja nadurnega dela, pripravljenosti, dežurstva, vključevanja v neprekinjeno zdravstveno varstvo in morebitnih drugih oblik dela pri delodajalcu, pri čemer se za delavce, ki sodijo v kategorijo, za katero zakon, ki ureja delovna razmerja, določa posebno varstvo, upošteva zgolj omejitev glede nočnega dela,
10. zdravstvenemu delavcu oziroma zdravstvenemu sodelavcu zaradi dela na podlagi tega soglasja ni onemogočen dnevni in tedenski počitek v skladu z 52.c členom tega zakona ter izraba minimalnega letnega dopusta v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

Delodajalec lahko soglasje iz prvega odstavka tega člena izda ne glede na zahteve in omejitve iz drugega stavka prvega, drugega, tretjega ter 1., 2., 3. in 5. točke četrtega odstavka tega člena za primer opravljanja naslednjih vrst zdravstvenih storitev:

1. neprekinjenega zdravstvenega varstva v drugem javnem zavodu,
2. zdravstvenih storitev pri javnem visokošolskem zavodu s področja zdravstva, če zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec pri tem zavodu opravlja delo kot redni ali izredni profesor, docent ali asistent oziroma v primerljivem raziskovalnem nazivu,
3. zdravstvenih storitev za namen zagotavljanja zdravstvenega varstva na javnih prireditvah in shodih za izvajalce zdravstvene dejavnosti v okviru mreže javne zdravstvene službe ali izven nje,

4. zdravstvenih storitev v okviru mobilnega paliativnega tima, ki se financira iz javnih sredstev,
5. zdravstvenih storitev pri Rdečem križu Slovenije, Javnem zavodu Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv – Slovenija transplant, Policiji, v enotah za zaščito, reševanje in pomoč Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter vojaški zdravstveni službi,
6. zdravstvenih storitev v okviru dejavnosti medicine dela, prometa in športa, ki jih ne zagotavlja obvezno zdravstveno zavarovanje, za izvajalce zdravstvene dejavnosti v okviru mreže javne zdravstvene službe ali izven nje,
7. zdravstvenih storitev s področja letalske medicine, ki je urejena s predpisi Evropske unije, v okviru mreže javne zdravstvene službe ali izven nje,
8. za potrebe uvajanja nove zdravstvene tehnologije v drugem javnem zavodu,
9. opravljanje zdravstvenih storitev pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti brezplačno oziroma v obliki prostovoljskega dela.

Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec, ki v enem ali več javnih zavodih skupaj ni zaposlen polni delovni čas, soglasja iz prvega odstavka tega člena za sklenitev podjemne pogodbe ne more pridobiti. Za namen tega odstavka se kot javni zavod šteje tudi drug javni zavod ali javna agencija, katere ustanovitelj je Republika Slovenija, oziroma državni organ. Kadar ima zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec več delodajalcev, soglasje iz prvega odstavka tega člena za delo na podlagi podjemne pogodbe pridobi od vseh delodajalcev.

Soglasje iz prvega odstavka tega člena vsebuje najmanj:

1. podatke o javnem zavodu, ki daje soglasje,
2. osebno ime, številko, šifro in delovno mesto zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, kateremu se soglasje daje,
3. naziv drugega izvajalca zdravstvene dejavnosti oziroma subjekta iz petega odstavka tega člena, za katerega bo zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec opravljal zdravstvene storitve,
4. zdravstvene storitve, ki jih bo zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec opravljal,
5. čas veljavnosti soglasja,
6. navedbo pogojev, ki veljajo za zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca, iz 3., 4., 5., 6., 7. in 8. točke četrtega odstavka tega člena, obseg (tj. število ur, ki jih zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec lahko izvaja) največje še dopustne dnevne in tedenske obremenjenosti zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca z delom pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti, upoštevajoč določbe o minimalnem trajanju dnevnega in tedenskega počitka v skladu z 52.c členom tega zakona ter izrabi letnega dopusta,
7. število ur na teden, ki jih lahko zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec opravi na podlagi izdanega soglasja.

Izdano soglasje iz prvega odstavka tega člena se prekliče, če:

- se spremenijo okoliščine iz 1. ali 2. točke četrtega odstavka tega člena,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne izpolnjuje pogojev iz drugega, 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. točke četrtega, šestega in desetega odstavka tega člena,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec krši časovno omejitev opravljanja zdravstvenih storitev največ osem ur na teden oziroma največ 12 mesecev iz tretjega odstavka tega člena,
- zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec ne sporoči podatkov v skladu z drugim odstavkom 53.č člena tega zakona.

Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec, ki mu je bilo soglasje v skladu z drugo, tretjo ali četrto alinejo prejšnjega odstavka preklicano, v šestih mesecih od preklica ne glede na izpolnjevanje pogojev iz tega člena ne more pridobiti novega soglasja iz prvega odstavka tega člena.

Soglasja iz prvega odstavka tega člena ni mogoče izdati zdravstvenemu delavcu oziroma zdravstvenemu sodelavcu, ki pri javnem zavodu dela krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu oziroma zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja.

53.c člen

Javni zavod lahko za opravljanje zdravstvenih storitev sklene podjemno pogodbo z zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem, ki ne posluje kot samostojni podjetnik posameznik, če:

- je takšno opravljanje zdravstvenih storitev za javni zavod učinkovitejše, kar javni zavod izkazuje s podatki dnevne delovne obremenjenosti zdravstvenih delavcev oziroma zdravstvenih sodelavcev in analize materialnih stroškov po vrstah zdravstvenih dejavnosti,
- je takšno opravljanje zdravstvenih storitev potrebno z vidika zagotavljanja dostopnosti do zdravstvenih storitev in
- za opravljanje zdravstvenih storitev, ki so predmet pogodbe, ni mogoče skleniti pogodbe o zaposlitvi zaradi občasne narave teh storitev ali ni razpoložljivega ustreznega kadra ali gre za nadomeščanje začasno odsotnih zdravstvenih delavcev oziroma zdravstvenih sodelavcev javnega zavoda.

Zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec iz prejšnjega člena pred sklenitvijo podjemne pogodbe predloži veljavno soglasje iz prejšnjega člena.

Podjemna pogodba, ki ni pravna podlaga za opravljanje tržne dejavnosti, se lahko sklene za največ 12 mesecev in vsebuje najmanj določbe o:

1. vrstah in obsegu zdravstvenih storitev, ki jih bo zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec opravljal na podlagi podjemne pogodbe,
2. času, v katerem bo zdravstveni delavec oziroma zdravstveni sodelavec opravljal zdravstvene storitve na podlagi podjemne pogodbe, ob upoštevanju dnevnega in tedenskega počitka v skladu z 52.c členom tega zakona ter letnega dopusta, največje dovoljeno število ur, ki jih zdravstveni delavec lahko opravi na podlagi podjemne pogodbe dnevno in tedensko,
3. plačilu za opravljene zdravstvene storitve,
4. zavarovanju poklicne odgovornosti, ki je obveznost javnega zavoda kot naročnika zdravstvenih storitev,
5. roku za opravo zdravstvenih storitev,
6. neprenosljivosti opravljanja zdravstvenih storitev na tretjo osebo,
7. možnosti predčasnega prenehanja.

Pred sklenitvijo podjemne pogodbe javni zavod opravi analizo, s katero dokaže upravičenost sklenitve podjemne pogodbe, pri čemer upošteva vse vidike, povezane z opravljanjem zdravstvenih storitev, za katere se podjemna pogodba sklepa. Šteje se, da je podjemna pogodba upravičena, če iz podatkov o dnevni delovni obremenitvi zdravstvenih delavcev oziroma zdravstvenih sodelavcev in podatkovne analize stroškov po vrstah zdravstvenih dejavnosti izhaja, da ni mogoče skleniti pogodbe o zaposlitvi za polni ali krajši delovni čas ali za dopolnilno delo in konkretna podjemna pogodba javnemu zavodu prinaša korist z vidika časa, strokovnosti, kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave oziroma zdravstvenih storitev, ki so predmet pogodbe. Podrobnejša merila za določitev višine plačila za opravljanje zdravstvenih storitev po podjemni pogodbi določi minister, pristojen za zdravje.

Po preteku obdobja iz tretjega odstavka tega člena se lahko z istim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem sklene nova podjemna pogodba v skladu s pogoji iz tega člena.

Sklepanje podjemne pogodbe za opravljanje zdravstvenih storitev z lastnim zaposlenim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem ni dovoljeno, razen če gre za opravljanje zdravstvenih storitev v okviru državnih presejalnih programov in drugih posebnih programov, ki jih s sklepom, upoštevajoč dostopnost do zdravstvenih storitev ter izvajanje storitev v okviru tržne dejavnosti in javne službe, ki jih ne zagotavlja obvezno zdravstveno zavarovanje ali proračun Republike Slovenije, določi minister, pristojen za zdravje, in je zagotovljen vir financiranja. Pogoji, ki se nanašajo na sklepanje podjemne pogodbe z drugim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem (prvi, tretji in četrti odstavek tega člena) in za izdajo soglasja za delo pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti (3., 5. in 6. točka četrtega odstavka prejšnjega člena), veljajo tudi za primer sklepanja podjemne pogodbe

z lastnim zaposlenim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem. Pri določanju obsega oziroma števila ur tedensko opravljenega dela na podlagi podjemne pogodbe pri lastnem delodajalcu se upošteva zahteve glede minimalnega počitka, ki jih določa 52.c člen tega zakona, in možnost izrabe letnega dopusta.

ZAKON O DODATNIH INTERVENTNIH UKREPIH NA PODROČJU ZDRAVSTVA

7. člen

(mreža službe nujne medicinske pomoči in pogodbeno sodelovanje)

(1) Ne glede na prvi odstavek 5. člena ZZDej mrežo službe nujne medicinske pomoči, upoštevajoč merila iz drugega odstavka 4. člena ZZDej, na predlog ministra, pristojnega za zdravje, določi Vlada Republike Slovenije in jo objavi tudi na osrednjem spletnem mestu organov državne uprave, neodvisno od določitve mreže javne zdravstvene službe.

(2) Ne glede na peti odstavek 5. člena ZZDej mrežo službe nujne medicinske pomoči zagotavlja Republika Slovenija, tudi kadar se ta zagotavlja v obliki satelitskega urgentnega centra in dežurnih mest.

(3) Ne glede na osmi odstavek 5. člena ZZDej lahko javni zavod za namen celostne zdravstvene obravnave in boljše dostopnosti do zdravstvenih storitev, kadar tega ne more zagotavljati v sodelovanju z drugim javnim zavodom, kar izkaže z dokazilom o izvedenem preverjanju možnosti takšnega sodelovanja, pogodbeno sodeluje tudi na način sklenitve pogodbe o medsebojnem sodelovanju, ki jo v skladu s pravili obligacijskega prava za največ 12 mesecev zaradi nemotenega zagotavljanja celostne zdravstvene obravnave sklene z izvajalcem zdravstvene dejavnosti, ki opravlja naslednjo vrsto zdravstvene dejavnosti:

- zobotehnika,
- laboratorijska dejavnost ali
- ortotika in protetika.

(4) Ne glede na osmi odstavek 5. člena ZZDej lahko za namen nemotenega izobraževalnega procesa in celostne zdravstvene obravnave javni zavod sklene pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, vključno z dopolnilnim delom, tudi z zdravnikom ali zobozdravnikom, ki na medicinski fakulteti pridobi naziv visokošolskega učitelja ter na tej fakulteti izvaja pedagoško obveznost v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, in ni zaposlen v okviru mreže javne zdravstvene službe, pri čemer nabor zdravstvenih storitev, ki jih, upoštevajoč njihovo naravo, zahtevnost in kompleksnost, lahko opravlja tak zdravnik oziroma zobozdravnik, določi minister, pristojen za zdravje.

(5) Ne glede na osmi odstavek 5. člena ZZDej lahko javni zavod za namen celostne zdravstvene obravnave in boljše dostopnosti do zdravstvenih storitev, kadar tega ne more zagotavljati v sodelovanju z drugim javnim zavodom, kar izkaže z dokazilom o izvedenem preverjanju možnosti takšnega sodelovanja, pogodbeno sodeluje tudi na način sklenitve pogodbe o medsebojnem sodelovanju z izvajalcem zdravstvene dejavnosti, ki opravlja dejavnost reševalnih prevozov (nenujni reševalni prevozi s spremljevalcem, sanitetni prevozi pacientov na oziroma z dialize ali ostali sanitetni prevozi pacientov), ki jo sklene v skladu s pravili obligacijskega prava, in sicer za največ tri mesece z možnostjo podaljšanja, če so tudi po izteku trimesečnega obdobja še vedno izpolnjeni pogoji iz tega odstavka.

(6) Glede višine plačila na podlagi pogodbe iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena se smiselno uporabi četrti odstavek 53.c člena ZZDej, pri čemer velja, da lahko javni zavod plača izvajanje posamezne vrste zdravstvene dejavnosti ali vrste zdravstvenih storitev drugemu izvajalcu zdravstvene dejavnosti največ do višine, do katere je upravičen, če bi te storitve opravil sam na podlagi pogodbe o financiranju zdravstvene dejavnosti, oziroma do višine, ki jo določa cenik Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Javni zavod vodi evidenco o sklenjenih pogodbah iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena in o tem poroča svetu zavoda in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v skladu s 53.c členom ZZDej.

(7) Ukrepa iz četrtega in petega odstavka tega člena veljata do 31. decembra 2026.

(8) Ne glede na enajsti odstavek 5. člena ZZDej se lahko tudi drugi javni zdravstveni zavod, ki dejavnost opravlja na celotnem ozemlju Republike Slovenije, pod pogoji iz sedmega in osmega odstavka 5. člena ZZDej povezuje tudi izven območja posamezne zdravstvene regije.

ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

86. člen

Zavod ima pravico zahtevati povrnitev povzročene škode od zavarovalnice, pri kateri ima tisti, ki je s prometnim sredstvom povzročil okvaro zdravja ali smrt zavarovane osebe, sklenjeno obvezno avtomobilsko zavarovanje. V vseh drugih primerih pa ima Zavod pravico zahtevati povrnitev škode od tistega, ki je namenoma ali iz malomarnosti povzročil okvaro zdravja ali smrt zavarovane osebe.

Za škodo, ki jo povzroči v primerih iz prejšnjega odstavka delavec pri delu ali v zvezi z delom, je odgovoren delodajalec.

Povrnitev povzročene škode iz prejšnjega odstavka ima Zavod pravico zahtevati tudi od delavca, če je povzročil bolezen, poškodbo ali smrt zavarovane osebe s kaznivim dejanjem.

87. člen

Zavod ima pravico zahtevati, da povzročeno škodo povrne delodajalec, če je bolezen, poškodba ali smrt zavarovane osebe posledica tega, ker niso bili izvedeni ustrezni higiensko-sanitarni ukrepi, ukrepi varstva pri delu ali drugi ukrepi, predpisani ali odrejeni za varnost ljudi. Zavod ima pravico zahtevati, da povzročeno škodo povrne delodajalec tudi, če nastane škoda zaradi tega, ker je bilo delovno razmerje sklenjeno brez predpisanega zdravstvenega pregleda z osebo, ki zdravstveno ni bila sposobna za opravljanje določenih del oziroma nalog, kar se je pozneje ugotovilo z zdravstvenim pregledom.